

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	af Johannes Jørgensen.
Titel Title:	<u>En Fremmed</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kristiania ; Kjøbenhavn : Alb. Cammermeyer, 1890
Fysiske størrelse Physical extent:	158 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

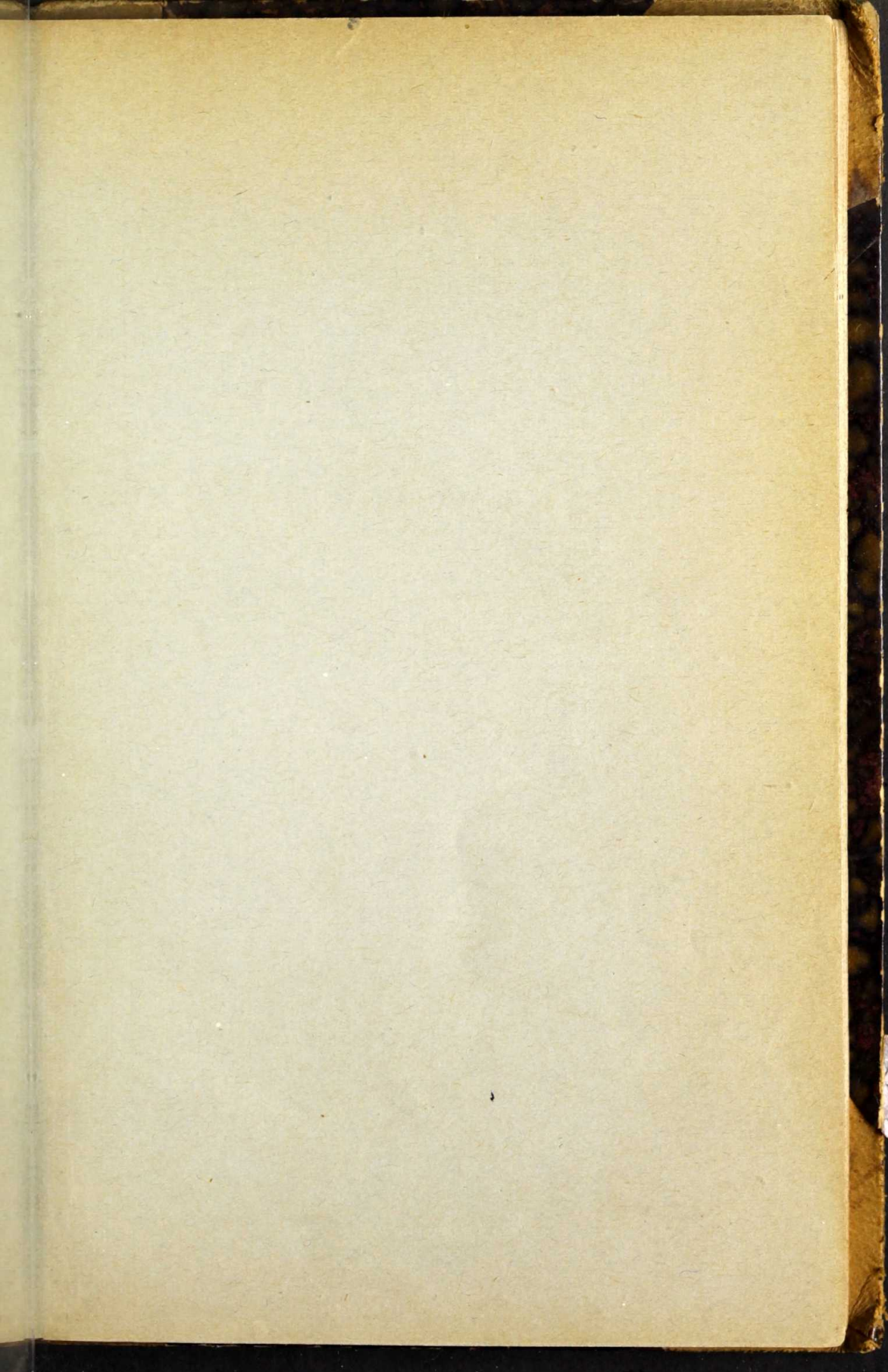
57. - 186. - 8

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021374351

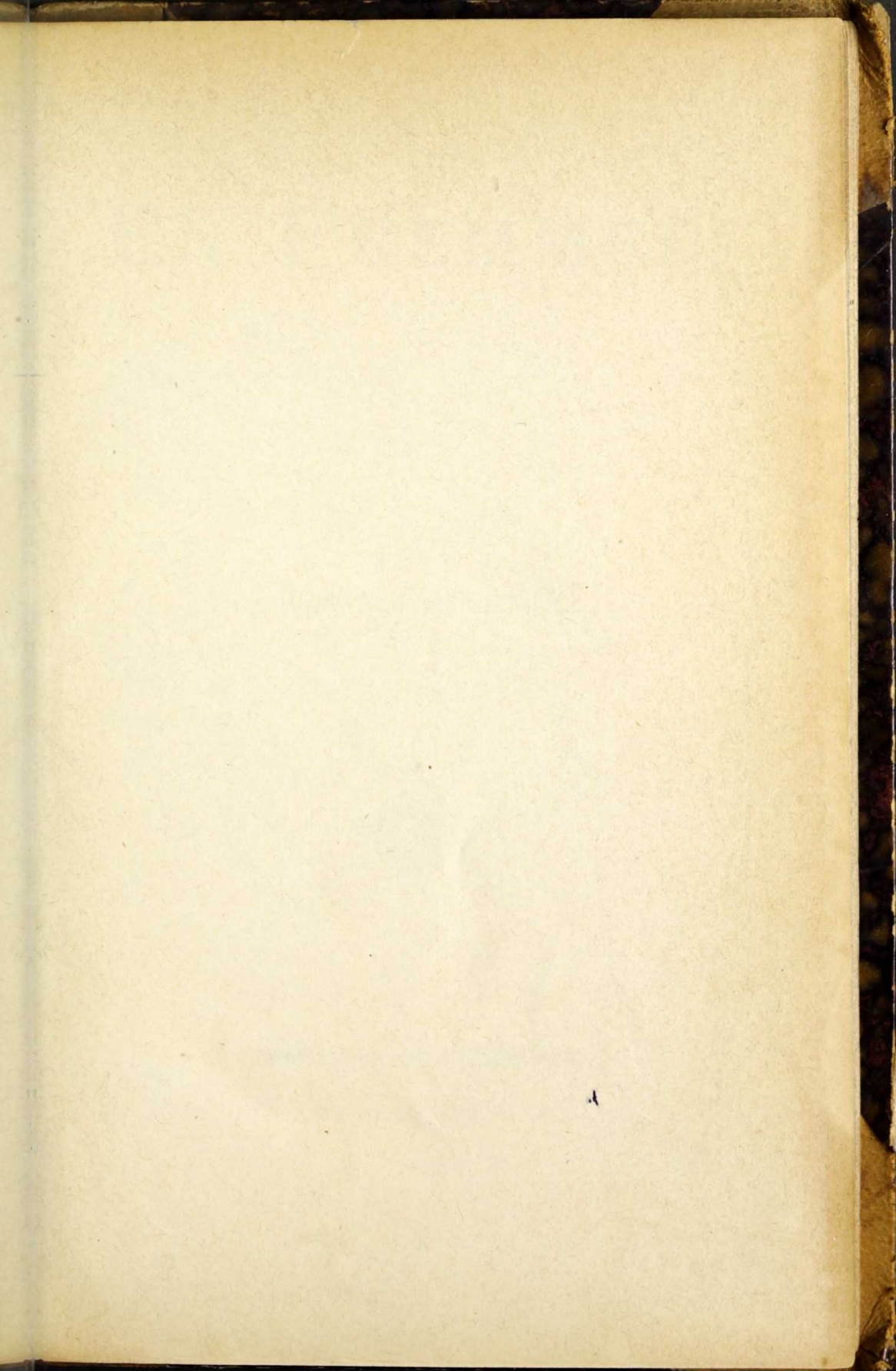

EN FREMMED.

AF

JOHANNES JØRGENSEN.

CHRISTIANIA OG KJØBENHAVN.

ALB. CAMMERMEYERS FORLAG.

1890.

EN FREMMED.

JOHANNES JØRGENSEN

CHRISTIANUS DE KJØBENHAVN

KJØBENHAVN. I. COMENS BOGTRYKKERI.

I.

nders sad paa en Bæk i Frederiksberg Have.

Det skumrede. Mørket steg som en sivende Em op af Jorden, dampede som dunkel Taage ud fra Træernes og Krattets Løvmørke og rulled stille sine Skyggebølger frem over Gange og Plæner. Grusvejen, der løb forbi Bænken, mørknede, som om den blev vaad. Græsranden bag den blev mere og mere mørkegrøn, tilsidst helt sortegrøn som irret Erts. Den blanke Kanal sugede Mørke i sig, til den var dybt farvet deraf og laa som et bredt, blanksort Baand gennem Haven.

Bag Kanalen bredte store Plæner sig. Farveløse under Mørkefaldet, randede af høje skyggesorte Træer, drog de sig langt indad mellem de høje Løvkulisser som en Fjord mellem Fjælde og mindede Anders om hine Enge hos Corot, hvor Nymfer danse i Sommernatstaagen. Længst ude, over en Bjærgkam af dunkle Kroner, stod Ny-

maanen i tungtblaa Luft som en askegraa Østers, der gaber med gyldent Gab.

Anders lænede sin Nakke tilbage mod Bænkens kolde Rygstød af Jærn og saå opad. Den store Lindekuppel over hans Hoved var fyldt af Skumring — kun højest oppe lyste et Par klare Himmelstumper.

Anders drejede sagte Hovedet frem og tilbage, for at hele Nakken kunde køles af det kolde Jærn.

Ovre bag Grusvejen sang en Græshoppe. Den spinkle, skarpe Tone skar gennem Luften som en sart Staalsavs Lyd. Og gennem Aftnens dugsvale Luft løftedes Lyd af syngende Mandsstemmer rundt om i Havens Gange — Lyd af Kvinderøsters fordulgte Ord og lavmælte Latter — Lyd, der smeltede sammen og flød ud i et hviskende, kyssende Sus som af underjordisk rislende Vandes Væld.

*

*

*

Han havde gaaet hele Dagen.

Først langs Gammelstrands Kanaler, hvor Luften laa solhed over det fede, grønne Vand og tættned til brunlig Røg om de fjærne Pakhusgavle og Kristianshavns Kirker. Paa Holmens Bro havde han staaet længe, støttet mod det brede Rækværk. Bag ham skyndte Sporvogne og Arbejdsvogne og Mennesker sig forbi. Han havde

staaet og set ned langs den krumme Kanal, hvor Kvaser og Jagter laa med Agterspejlene paa Rad som Huse i en Gade. Solen skinnede paa Vandet, og de runde Bølger gyngede dovent Solpletterne op og ned. Disse Pletter laa snart blanke og sølvhvide i det grønne Vand, snart funkede og brændte de som kæmpestore Diamanter, snart mindede de Anders om de forgyldte, tornede Porcellænsblomster, han i sine Drengenaar havde set slynge deres Rokokosnørkler op ad en gammel Vase, Bedstemoder ejede.

Saa kom en Baad roende ud under Broen. Der sad to Dreng i den. Lidt nede ad Kanalen standsede de ved en Flaade Hyttefade, som laa opankret ind under Holmens Kirkes stejle Granitfundament. Hastigt fik de Laaget af det yderste Hyttefad og begyndte med Hænderne at hive Rødspætter over i Baaden. De vaade Fisk skinnede som Sølv i Luften, og Anders fulgte med Blikket den Bue, hver af dem beskrev, og blev angst, naar det saa ud, som en af dem skulde falde udenfor.

Han blev staaende, indtil de var færdige og atter havde lagt Laaget over Hyttefadet. De roede videre ned ad Vandet, og han saa efter dem, til de forsvandt under Børsbroen.

Saa blev hans Blik hæftende ved denne Bro hvor Mennesker og Vogne drog over i uafbrudt Strøm som sorte Blodkorn, der pulserede af Sted

gennem denne Stad-Legemets store Aare. Med Tanken fulgte han hvert enkelt af disse ilende Blodlegemer paa dets Vej gennem Bymassens Næt af Gader, fulgte dem til Kontorerne, Butikerne, Lagrene, Pakhusene, Skolerne og Værkstederne . . . Han tænkte sig hele denne Skov af Huse, der bredte sig i Firkanter og i lange Rader med mylrende Liv i alle Etager, i alle Værelser, i de mindste Kamre op under Taget og i Kældrene dybt under Jorden.

Og overalt gik Arbejdets store Væv sin surrende Gang . . .

Han hørte Sporvognens hastige Trav og de ilsomme Menneskefjed over Broen bag sig . . . henne paa en Jagt laa en Matros paa Maven over et Bugspryd og tjærede — længer nede gled blaa Færgebaade ud og ind med Passagerer, der ilsomt sprang op ad Landgangstrappen eller sættende sig i Lave paa Læderhyndet med forretningsmæssig Hast gav sig til at gennemfare en Avis . . .

Og over Broen vedblev den sorte Strøm at vælde . . .

Anders alene stod ledig paa Torvet.

Og atter kom der over ham denne Følelse af at være Fremmed i Verden . . . Denne Følelse, som altid knugede ham ned, naar han saa andre arbejde . . . Der var ikke den Plads, han dristede sig til at udfylde, hvis den blev tom — ikke det

Arbejde, han turde staa frem og sige: »Det tager jeg paa mig.«

Hvorfor var han bleven saadan — saa magtløs, saa viljebrudt?

Han saa jo andre gaa frem gennem Livet, roligt og naturligt som gennem deres rette Livsluft. Mens han følte sig som en Fisk, der er kommen paa det tørre og nu knap kan faa Vejret . . .

Hvori laa da Forskellen? Hvorfor følte han hele denne Kultur, der omgav ham, som et Stængsel — hvorfor var det ham utænkeligt at stille sig i Række med de andre og yde en Haand med til Samfundets store Arbejd?

Var han en Tilbagefaldsform — genfødtes Urmenneskets Nomadenatur i ham?

Var det derfor, han i sin Drengetids Skoletimer altid sad og opsøgte sig Landkortets mindste, mest ukendte Byer, Jordens fjærneste, mest gemte Egne? Sad og drømte sig ned i alt dette Liv langt borte, dette sære Liv i fremmede Former, Livet ved store, ukendte Floder; det ensomme Liv midt paa Steppers og Præriers brede Hav af Jord; Livet, der pusler hemmelighedsfuldt under dybe Urskoves Mørke; Livet langs de stille Kyster af et mægtigt og fredeligt Ocean . . .

— — Anders drev langsomt af Sted, ud gennem Byen, ad Vesterbro til. Medens Tankerne

arbejded i hans Hoved, gik han gennem Gadernes Mylr saa alene som en Mand i mørke Skove.

Først da Frederiksberg Have lagde sin kølige Skovluft som en mild Haand over hans Pande, vaagned hans Sanser igen.

Alting var grønt — nyt, frisk, lysende Grønt. Skovbunden bredte sig med Ranunklers gule Blomster og blanke Blade, der blaaned som dugget Staal. De store Plæner laa i gyldent Lys eller i dunkle Fløjelsskygger og løb, bellisstænkte, ned mod Vandkantens gule Kabbelejer og nye lyse Siv. Kastanjernes hængende Grene spejled deres brede Bladelag i de flimrende Kanaler, og Vandets Lysglans sendte et sitrende Genskær som en Damp af Sølv over Bladenes skyggede Underside. Ælmene løfted sig med krusede Kroner i Sol og i Skygge mod den glatte blaa Luft, og langt borte i Skovmørket lyste Solskinsplæner som Søer af skinnende Guld.

Anders gik ganske langsomt med Hatten i Haanden.

Han hørte Fuglenes Fløjten synke og stige i vuggende Svulmen — hørte den fornøjede Smaapassiar fra et Graaspurvepar, der strøg over Vejen — en Finkes fine Kvidren inde i Løvet — et hæst Skrig fra en højt sejlene Krage — og saa med et, langt inde fra, Nattergalens dunkle Sang som en Flugt af Tusmørketoner, der er ude om lysen Dag, og Gøgens Kukken i tunge, bløde

Kildekluk, som var det Tilværelsens inderste Hjerterblod, han hørte rinde . . .

Saa satte han sig paa en Bænk indunder to store Linde.

Og lænede sig tilbage og stirrede opad og saa paa Lysets Leg henover de runde Blade, der laa i Lag som Gulv over Gulv i et Taarn med mange Sale. Et Vindstød raslede sagte gennem Løvet, og der faldt en Regn af Sol ned mellem de krængende Blade. Og Lyset spandt sig i evig Flimren og Sitren om alle de graagrønne Grene, og et Par Blade yderst paa en Kvist stod helt i guldgrøn Glød, og alle de mange Skygger af Skud og Løv, der krydsedes, de svajede og vuggede frem og tilbage over et enkelt vældigt Blad, saa det snart var blankt af Lys, snart mønstret af Sol og Skygge, snart laa i blødt og blaaligt Skyggeslør . . .

Anders følte med sig selv, at intet andet i Verden fyldte og betog ham som dette — at hans Hjerne ikke havde Trang til andet end denne vage Jagt efter hvert nyt Spil af Skygge og Sol over Lindenes Blade . . .

II.

Der havde han siddet, til Skumringen kom.

Nu saa han paa sit Ur. — Klokken var halvti.
Han rejste sig og gik.

Vandrede langsomt ad de dunkle Gange under Løvets mørke Hvælvinger, som genlød af Elskovshvisken fra alle Bænke. Nattergale slog i Træerne ved de store, aabne Plæner, hvor der endnu var dagslyst, og dybe Mandsstemmer sang langt borte, underlig tungsindigt og dragende — som ud fra en Verden, hvor Menneskene kun leved for Kærlighedskvide og Vemodssavn. Det dufted stærkt fra de blomstrende Kastanjer og fra Poplernes Blade. Duften drog sig over Vejen som blødt smygende Spind, der snæred og hilded og holdt. Anders gik tæt langs de runde Bænke ved Udgangen og stirred stift paa hver af de hvide Pletter, der var et Kvindeansigt i Mørket.

Ude paa Runddelen stod Droskekuske og snakkede mellem deres Vogne, Sporvogne ringled frem og rulled bort, der var en dæmpet Dønning af Stemmer og spaserende Trin over den store

Plads, og under Lindene langs dens Rand sad Kærestepar og kyssedes.

Anders mødte mange Mennesker ned gennem Alléen. I lyse Foraarsklæder kom de, fine og glade, leende og snakkende, skarevis eller to og to. Ved Villahavernes Laager stod Piger i hvide Forklæder med deres Kærester, og ude paa Sporvejsskinnerne strøg en Droske af Sted med en ung Mand, der kyssede en slank og lysklædt Dame.

Der sænkede sig en uendelig Forladthed over Anders' Sind.

Hvorfor var han sat i dette Liv, hvor han intet havde at vinde? Han følte sig ude af Stand til at leve — hjælpeløs og fortabt midt i en ubarmhjærtig Tilværelse, hvor det galdt at være stærk og skøn eller skydes til Side og dø.

Han følte sig som en fattig Fremmed mellem Landets rige Børn — som en Mongol mellem Ariere — ja, som en Ætling af Stenaldersfolket mellem gotiske Mænd.

Midt imellem alle disse høje blonde Mennesker med regelrette Ansigtstræk og klare, lyse Tanker gik han — lille, bredhovedet, med fremstaaende Kæber, skægløs og gul i Huden. Det sorte Haar tyndt og stridt som Tundra-Græs, Ansigtet fladt og sørgmodigt som en Steppe.

De andre — Goterne — var Mænd med skarpe Værktøj og stærke Vaaben. Deres Guder, Livets Guder, lyste gyldent som deres Haar og deres

brede Skæg. De var Dagens Mænd, Verdens Mænd, Kvindernes Mænd.

Men hans Sjæl var ensformig og øde som Snemarker — hans Tanker var stumpe som Flinteknive — og han så Livet fra sin Hjærnes lave Jordhytte, gennem sine dumpe Følelsers matte Tarmrude.

Derfor var han den Upaaagtete, den Oversete. Ingen Kvinde vendte sig for hans Skyld paa Gaden, og naar han talte mellem Mænd, hørte ingen efter, og han fik intet Svar. Hans Lod var blot Savnet, Ubekendthedens Mørke, Ensomheden, Natten og Døden . . .

Ja, Døden! Det var langt bedre, om han ikke levede. Det var langt bedre, om de Atomer, der nu var samlede i hans usle og foragtede Jeg, skiltes og vandrede hver sit sit. Sammensmeltede i hans Kød og stemplede med hans Navn var de fordømte til evig Fjærnhed fra Livets rige Midte, til evig Landsforvisning i de Tilværelsens Skyggeegne, hvor de sjæleligt Vanføre har deres Boliger . . . Men dragende ad skilte Veje gik hans Legems Atomer ind til nye Verdner, til skønnere Liv og rigere Tilværelse i Engenes Græs, i Bladenes Kød, i Sneglen, der kryber mellem Blomster, i Ørnen, som gaar over alle Bjerge . . .

Der steg med èt et stort, nyt Haab i ham. Saa var dog ikke alt forbi. Brede Porte aabnede sig for ham, hvor han før kun havde funden

Livets kolde, ubønhørlige Klippevæg. Dødens sorte Nat var kun Tæppet for nye Morgenrøder. Det var Anders, som om et andet Liv allerede sendte sin duggfriske Duft imod ham, og han følte sig ren og stille til Mode, som naar han i Drengenaarene lagde sig til at sove Lørdag Aften, nyvasket og i skinnende Linned, for først at vaagne ved Helligdagsmorgenens kimende Klokker . . .

*

*

*

I det samme skød en Arm sig ind under hans. Han for sammen og drejede sig til Siden. Det var Lavritsen.

Lavritsen var høj og benet, med blegt, stridt Haar, mælkede blaa Øjne, en lille Stumpnæse og lidt blond Mustache over to tynde, blodfattige Læber. Han holdt meget af at gaa med aaben Mund, og naar han gjorde det, fik hans Blik et eget tomt, flakkende Udtryk som hos en Druk- nende, der spejder efter Redning.

Lavritsen var et Venskab fra Universitetet — Anders' eneste.

Lavritsen havde sat sig hos ham en af de første Forelæsningsdage og bedt om at se med i Bogen. Anders havde skudt den hen, saa at Lavritsen fik det meste, og havde siddet med tilbageholdt Aandedræt og gjort sig lille ved den Andens Side.

Efter Timen havde Lavritsen præsenteret sig,

og de havde fulgtes ad et Stykke. Da de skiltes, bad Lavritsen Anders besøge sig.

Og Anders besøgte ham paa hans lille Tredjelsværelse ude ved Kommunehospitallet. Nedenfor Vinduet laa Hospitalets grønne Haver og lange blanke Tage i Septembersolen, bag dem Byens Rader af Huse med rygende Skorstene og med Kupler og Taarne og Tinder i blaalig Soldis.

Anders genfandt i Lavritsen noget af sit Eget, udtrykt i byronske og heineske Lidelsesformer. Siddende i Vindueskarmen læste Lavritsen op af »Don Juan« og »Buch der Lieder«, og Anders laa paa Chaiselonguen og følte sin Sjæl vokse i Værd og Vægt, fordi Verdenssmertens Skrig gav Genlyd i dens Strænge. Disse Digte laante ham af deres Sorg og Fortvivlelse, og Taarerne i dem flød sammen med hans egen Graad.

Eller de gik ud sammen, Anders og Lavritsen. Vandred langs Søerne i de vaade Høstnætter, naar Himlen er blaaligbleg af hvide Skyer og Maaneskin, og Luften stribes af visne Blades Duft. Vandred i det tidlige Foraar ad Østerbros Villaveje, hvor Hækkene stod med brydende Blade, og Kastanjernes Grene hang ned med Knopper, der gabed som gulbrune Muslinger, og Havernes Ælme løfted sig i violet Blomstring, og Kastelsvoldens Træer i det fjærne sløredes gyldent af halvfødt Løv.

* Der, i det Fri, faldt Talen mest om Kvinder.

Om Kvinderne fra Fortovet, de, der staar i Rendestenen og rækker deres Roser mod En og søger Ens Blik med deres grønne Malakit-Øjne, der er glansløse og uigennemsigtige som en Fisks.

... Kvinderne, der vandrer forbi, gaar foran En, kommer imod En, smaa og unge, med kødfulde Legemer, hvis dumpe Begær stirrer grisk gennem de sorte, blanke Øjne, og hvis vaade Læber staar aabne som paa et løbende Dyr.

... De store, stærke Kvinder, hvis tynde, blaa Bomuldskjoler hænger løst og faldefærdigt om de fyldige Ben; de unge Piger af Almuen, der er ude i de første voksne Klæder, med det første voksne Smil i de graalige Øjne og om den fulde, bløde Mund; de rige Familiers unge Piger, fra hvis forfinede Legemer man ikke tør tænke sig Sløret løftet af Mandshænder; de dumt stirrende Kvinder, hvis fyldige Kroppes idiotiske Elskov man raat begærer at trænge ind i; de krushovede Kvinder, der staar i Dørene og spejder, gulligblege som syge Roser og duftende af Pudder; gifte Kvinder, der slæber sig frem ad Gaden ved en Mands Arm, tidligt fede, meledede i Kødet som en overmoden Pære eller gule i Huden som gammelt Elfenben.

Der steg af hele denne Kvindedyng, set og husket af de to Ynglinges begærskærpede Blikke og atter dragen frem i Ensomheden — der steg en Duft, saa stærk at den skræmte — en ram,

bedøvende Duft af Lykke, en Em af Livets varme, dampende Hud . . .

Anders betoges og forargedes. Han droges mod Kvinderne, men Begærets Baand snærede hans Sjæl. Med en Strænghed, som var Vellyst, og med raa Haansord, der var griske og grusomme Kærtegn, talte han skælvende om Kvinder . . .

*

*

*

— Jeg synes, du gaar og ser saa højtidelig ud, sagde Lavritsen. Du har vist ingen Aftensmad faaet?

— God Aften, du . . . Nej, det har jeg heller ikke.

— Ich auch nicht. Saa kan vi spise sammen.

Og nynnende »Det er saa yndigt at følges ad — for to, som gerne vil sammen æde« trak han ham med sig over mod Kafé Osborne.

Luften derinde slog lummer imod dem, kvalm af Øldunst og fed af Stegelugt. Anders tog sin Hat af og lod Lavritsen gaa forrest. Manden bag Buffeten bukkede for dem. I Døren til det næste Rum kom en tyk, rød musset Opvarter dem smilende imøde.

— Vi skal ha' noget at spise, sagde Lavritsen.

— Saagærne, Herre — ønsker De noget varmt? . . . Deres Plads derinde er ledig . . .

Lavritsen gik ind i et Værelse til — en Hjørne-

stue med to Vinduer paa hver Led. Anders fulgte efter, forlegen med sine Ben paa det fremmede Gulv og mellem de fremmede Mennesker, der sad ved Marmorbordene og saa paa ham.

De satte sig i en Sofa ved det ene Vindu og lagde Hattene fra sig i Vindueskarmen. Opvarteren kom svajende efter dem med en Spiseseddel — Lavritsen rakte den til Anders.

— Hvad vil du ha'?

Anders skød den bort.

— Bestem du . . .

Lavritsen tog den lille nikkelindfattede Menu og sad længe med den. Opvarteren stod med det ene Ben frem og saa spørgende ned paa Lavritsen. Anders puffede tilsidst forsigtig Vennen i Siden.

— Hm . . . ja . . . vil De saa lade os faa to Gange ristet Skinke med Spejlæg . . .

— Saagærne . . .

— Og to Tuborg . . .

Opvarteren var allerede ude af Stuen, smækkende med Servietten. De hørte ham gentage Bestillingen ude ved Buffeten.

— Det er ellers længe siden, man har set noget til dig, sagde saa Lavritsen og vendte sit lille runde Ansigt om mod Anders.

— Ja, i lige Maade . . .

Lavritsen trak en Cigar op af Brystlommen, tog en Tændstik fra Stativet paa Bordet og tændte.

— Ja, du ryger jo ikke, sagde han mellem Sugene.

— Nej ser du, fortsatte han, jeg har slet ikke hørt nogen Forelæsninger i den sidste Maaned. Det er ikke til at holde ud med alt det gamle Sludder — hvad skal vi levende Mennesker med de salige Romeres poetiske Mumier. Man roder sig en Blodforgiftning til i det Skidt . . . Nej, Medicin du — jeg vil være Læge, begriber du . . . ja, du ler ad mig . . . men jeg har allerede købt Billroths Pathologie . . . paa Kredit hos Mouritzen . . . det er det eneste . . . det er Videnskab, ser du . . .

— Naa, saa bliver du Læge . . . og saa gifter du dig . . . og saa bliver du Spidsborger, sagde Anders. Det gjorde ham bitter at se den anden saa tilfreds, og han følte med Angst, at naar Lavritsen gled fra ham, vilde han staa ganske ene i sit Verdens-Had og være ene om sin Ulykkelighed . . .

— Gifter mig . . . nej, det er sandt, du ved ikke, at jeg ikke er forlovet længer . . .

Lavritsens Stemme, som før havde brovttet op i Begejstring, blev ganske stille.

Anders tav — han kunde ikke tænke sig, hvad der var at sige, som ikke maatte synes dumt.

— Du vød jo, jeg var flyttet hjem hos Svigerfar. Han mente, det var billigere for mig, og saa kunde

jeg ogsaa bedre hjælpe ham med hans Korttegning. Saa var Eline og jeg jo sammen hver Dag. Og jeg tog Bøger med hjem fra »Samfundet« til hende, og saa læste hun dem, og vi snakkede om dem bagefter. Og hun var ikke noget Fæ, ser du — hun læste baade Strindberg og Ibsen og »Ung Elskov«. Somme Tider tog vi ogsaa i Skoven — med Mors og Fars Tilladelse selvfølgelig . . . Og saa var det en Dag nu for en Maanedes Tid siden . . . Det var lige da Skoven var bleven grøn . . . Vi var kommen helt op ved Indelukket. Hun var bleven træt, og vi havde lagt os i Græsset. Der var saa stille, og Dagen hældede. Og vi kyssedes saa hedt og favnedes saa tæt . . . (Lavritsens Blik blev med et famlende, og han fingrede usikkert langs Bordranden) og saa . . . og saa . . . ja saa forstaar du . . .

Anders mærkede, at Lavritsen så hen paa ham, men han turde ikke møde hans Blik.

— Ja, og saa var det forbi altsammen. Hun græd paa hele Hjemturen . . . hun græd i Jærnbanen . . . hun græd, da vi kom hjem. Og saa fik de Gamle det at vide, og Svigerfar smed mig ned ad Trapperne. Siden har jeg bumlet og gaaet til Piger og ikke bestilt det Gud har ladet skabe . . .

I det samme kom Opvarteren med Øllet og Maden.

— En Snaps, raabte Lavritsen efter ham, da han atter var ved at forsvinde.

— To Akvavitter, saagærne. Herre . . .

— Og saa i Aften, blev Lavritsen ved, mens han stillede Tallerkener og Platdemenage i Orden paa Bordet og satte Bakken ned paa en af Stolene, — da mødte jeg hende oppe paa Gamle Kongevej . . . Det var lige før jeg traf dig. Hun gik alene men saå ikke til den Side, hvor jeg var . . . Jeg gik hen og hilste alligevel. Men det var knapt, jeg kunde faa hende til at svare mig. Og saa sagde hun »De« hele Tiden . . . Naa, det keder dig vel at høre alt det Sludder . . . Skaal du!

— Nej det gør ikke, sagde Anders og drak. Saa tog de fat paa Skinken med Spejlæggene.

— Faar vi snart den Akvavit, raabte Lavritsen og slog i Tallerkenen med sin Kniv.

Opvarteren kom springende med Flasken og to Glas saa store som til Rødvin.

— Det var et Par forsvarlige Pokaler . . .

— De er for voksne, Herre . . .

Opvarteren smilede velvilligt og forsvandt.

— Skaal, sagde Lavritsen og tog Snapse-glasset.

— Skaal.

Anders havde aldrig drukken Akvavit før, men vilde ikke være ved det. Det sved og brændte i Mund og Hals, og det klare Vand kom ham i

Øjnene. Han sad lidt og summede sig, inden han kunde spise videre.

Efter Maden lænede de sig velbehageligt tilbage i Sofaen. Anders følte sig varm og stærk, og hans Blik fulgte med overlegen Nydelse Travlheden ude paa Gaden.

I Skumringen gik der saa mange unge Piger derude — smaa friske Tjenestetøse med blaa-tærnet Bomuldskjole om de runde Lemmer — raa, æggende Fabrikspiger med blanke Øjne og Sjalene strammede tæt om Midjen og over Hofterne — fine, unge Damer, der bar deres smukke Hoveder og stolte Barme saa frækt bevidst og flyttede Benene under Kjolen saa flot og sikkert. Det gav et Sting gennem Anders for hver, der gik forbi og blev borte i Mørket. Det var, som hver af dem, tog noget med sig af en Lykke, hvortil han havde Ret, og hans Tanke fulgte vemodigt efter dem, og med et sært Savn længtes han mod alle de Steder, hvorhen nu disse unge Kvinder gik . . . og hvorhen han aldrig skulde komme.

Og Kvindestrømmen derude randt og randt med Bølge paa Bølge af Ungdom og Skønhed . . .

Anders drak sit Krus ud, og Lavritsen bestilte et nyt. Folk kom og gik i Lokalet; Anders lagde ikke synderlig Mærke til det. Det var, som hans Hoved videdes, blev lysere, lettere — alt, hvad han havde gaaet og tænkt ned ad Alleen, var

borte — tilbage i hans Hjerne var blot Længslen mod Kvinderne derude — den fyldte ham helt som en blød, tungsindig Melodi, spillet i mørke Toner paa en Violins lidenskabeligt skælvende Strænge . . .

Da de rejste sig, var han underlig træt i Knæene, og det sved under hans Øjne som af Søvnthyge.

Udenfor var det bleven helt mørkt. Fra Kælderen under Kafeen slog varm Ølluft op og spinkle Toner fra et svindsottigt hivende Klaver.

De gik ned ad Værnedamsvejen. Lavritsen havde taget Anders under Armen. De mødte mange unge Piger, hvis hvide Ansigter lyste lokkende imod dem.

Paa Hjørnet af Gamle Kongevej standsede de. Omnibussen kom rumlende forbi — et Par gamle Damer stod ved Sporet og viftede med deres Parasoller — Vognen holdt. Konduktøren skød lempeligt de to nye Passagerer ind og trak i Klokkestrengen. Saa satte Hestene i — det rykkede i Hamlerne — og Omnibussen rullede videre. Den lille Lygtes røde Skær faldt ud over Konduktørens sølvtræssede Hue. Anders blev ved at følge Vognen med Øjnene, til det blev, som om han selv kørte.

Saa vristede han sig løs, og de drev videre — ned ad Gamle Kongevej. En Kommis stod foran en Butiksrude og satte Skodder for.

Nede ved Hjørnet af Vodrofsvej stod to unge Piger. De lo i et væk og snakkede og tog hinandens Hænder og slap dem igen. Anders saå, at de var ranke og fint skabte, og deres Latter lød ikke raa som saa mange de af Pigers, der ellers gik paa Gaden ved denne Tid.

Anders og Lavritsen styrede lige imod dem. Anders' Hjærte bankede hæftigt, og Blodet skød ham til Hovedet i vilde Bølger.

Saa vidste han ikke, hvordan det gik til, men med et var de alle fire sammen. Han huskede at have set Lavritsen knæle paa Stenbroen og bønfalde om et eller andet . . . og de unge Piger lo og lo . . . der var et helt Uvejr af Latter og Ord og Hvin . . .

Og saa gik han paa en Gang med den ene af de unge Piger under Armen ud ad Gamle Kongevej og hørte sig selv snakke, stakaandet, ivrigt, beruset af Øl og Brynde og Nat.

Og den unge Pige ved hans Side lo og lo med en Latter som Spil paa klingende Cithersstreng, og hans Fingre famled sig frem om hendes unge, myge Midje og fandt Hvile mod Brystets bløde Pude. Og over deres Hoveder spændte Vejens Kastanjer en Skærm af mørketung Skygge, og langt forude paa Fortovets hvide Stensti skimted han Lavritsen og den anden unge Pige tæt sammen og hørte deres Stemmer som en Kildemumlen langt borte.

Saa drejede de ned ad Sankt Knudsvej, hvor Træernes Mørke slog sammen over deres Hoveder. De mødte ingen. Og Anders' Arm knuged sig tættere om det unge Kvindeliv, og der paakom ham en hæftig Skælven.

Hun sagde intet . . .

Og før han vidste af det, stod de stille, og han havde sin anden Arm om hendes Hals, og hans Læber laa mod hendes i hæftige Kys, der mødtes af en hed og fast Mund.

— Ikke mere . . . nej . . .

Hun vaklede og støttede sig mod en Villahaves Rækværk.

Han slap.

— De er saa voldsom . . .

Et Stykke nede ventede Lavritsen og hans Dame ved en Laage.

Saa sagde de unge Piger Godnat. Deres lyse Kjoler blev borte under den skumle Havegangs Løv, og deres Trin løb op ad Trapper og døde hen bag Lyden af en Nøgles Omdrejning i en Dør.

Anders og Lavritsen drev tavse ned ad Vejen.

Over Lindenenes mørketætte Kroner hvidnede Himlen mod Dag.

III.

Anders kom ned ad Lykkesholmsvej en Formiddag sidst i Maj.

Luften var kold efter Nattens Regn, og der laa tynd Søl paa Vejen. Ud fra de grønne Haver, hvis Løv hang slapt og livløst, strøg tunge Duft-pust af Poppel og Æbleroser. En blomstrende Hæg bag et grønt Stakit dryssede hvide Blomsterfnug over Gangstiens Grus, og en Syring stod med halvaabne, violette Knopper. Fra Alleens Lønne sænkede røde Bladskæl sig uafbrudt ned som en sagte Regn.

Anders gik langsomt og saa efter Numrene paa Haveportenes Stolper. 8 — 10 — han lod Blikket glide tællende ned langs Vejen — 12 — 14 — det graa Sted altsaa ... Han gik langsomt for ikke at naa det saa hurtigt. Kom derned — skottede sky til Vinduerne — de var tomme. Gik lidt forbi — standsede — saá ned ad Alleen, ned til Niels Ebbesens Vej — dér hørte han en Sporvogn klingre — nu kom den forbi dernede.

Han vendte sig og gik tilbage. Der var stadig

ingen ved Vinduerne. Ovre paa det andet Fortov gik et Par Børn og legede, og langt nede kom en Emeritus rokkende.

Saa aabnede han Laagen og gik ad den grusede Gang op til Døren i Gavlen. Der var Vinespalier op ad Væggen — de store, lyse Blade hang ned over Dørens Karm foroven. Et Par Spurve hoppede pippende om deroppe. Laagen i Stakittet blev ved at smælde frem og tilbage uden at komme til Ro.

Anders gik ind i Entréen. Den var stor, og hans Skridt lød underlig buldrende derinde. Paa det oliede Gulv laa en stor hvid Sivmaatte foran en høj Dobbeldtør med malede Blomster op over de lange, smalle Ruder. Paa den venstre Fløj var en stor Messingplade med Navnet:

C. Bagger.

Han stod lidt og hørte paa Stilheden — saa ringede han. En Dør gik inde i Lejligheden — der kom hurtige Trin — og han saa en Kvinde-skikkelse bag Rudens malede Blomster. Saa blev der aabnet.

Han stod Ansigt til Ansigt med en høj, ældre Dame, om hvis fyldige Bryst et sort Silkeliv med Guldbrosche i Halsen strammene, og under hvis graasprængte Pandehaar en skarp Næse stak spørgende ud.

— Er Frøken Bagger at faa i Tale?

— Hvad er Deres Navn? spurgte Damen.

Hendes Stemme kom gennem Næsen, og Anders lagde Mærke til, at hendes Tænder var sorte i Randene.

Anders sagde sit Navn.

Damens Ansigt skar et stramt Smil, saa hendes Mund videde sig ud som en gammeldags Læderpung snøres op.

— Aa — det er Dem — værsgo, kom indenfor. Frøkenen har ventet Dem allerede i Gaar.

Anders fulgte hende gennem Entréen ind i et stort, halvtomt Værelse med Dagslys gennem mangerudede Vinduers hvide Kappegardiner ud over et perlegraat Gulv, og med Møblerne inde langs Væggene.

— Vil De blive her et Øjeblik, saa skal jeg gaa ind og melde Dem.

Hun forsvandt. Anders lagde sin Hue fra sig paa en Stol og gik hen til Vinduet. I det samme kom hun tilbage.

— Værsgo!

Og inde fra Naboværelset fulgte en Stemme, hvis Raab hvinede som en Le, der hvæsses;

— Kom De kun! God Dag! God Dag!

Saa bankede han paa den halvaabne Dør og traadte ind.

Midt for sig saa han en Seng, hvis Hovedgærde stod op mod Væggen, og mellem Puders Hvide lyste to Øjne ham i Møde som blanke Messingnagler i et gult, haardt Ansigt af Træ.

Det magre Ansigt smilede mod ham med skinnende Tænder, og en lang mager Arm ræktes ham i Møde. Han gik nærmere og greb Haanden og følte sig knuget af benede Fingre. Saa skiltes den snittede Munds Trælæber ad, og den staa skarpe Røst fra før sagde:

— God Dag og hjærtelig Velkommen. Tag nu og sæt Dem ned og lad os to tale sammen...

Og Frk. Baggers Knokkelhaand slog mod Sædet af en Stol med sort Betræk, mellem Sengen og et Hjørnebord, der var fyldt med Medicinflasker, Pilleæsker og Vandglas med Teskeer i.

Anders turde ikke rigtig se paa hende — han var bange for, at hans Øine skulde stirre for spørgende — at hun skulde se, hvor forundret han var, og hvor denne Sygeseng og Værelsets lumre, fade Luft gjorde ham beklemt. Han satte sig til at stirre ned paa Sengeforliggerens farvede Striber.

— Det glæder mig rigtig, at De er kommen ud at se til mig syge, gamle Menneske. Siden jeg flyttede herud, er det ikke længer saa hyppigt med Besøg. Da jeg boede inde i Pilestræde, var det anderledes. Kan De huske, Røvsing, at Doktoren tilsidst satte en Seddel op paa Døren, hvorpaa der stod: »Tre Besøg daglig.« Mine Nerver blev ogsaa ganske ødelagte af al den Snakken. Og alligevel kunde jeg ikke lade være. Det var saa fristende, at høre om hvordan det gaar til

ude i den store Verden. Ja, Fru Bøgh har vel sagt Dem, at det er en nervøs Lammelse, som holder mig fangen her — nu paa ottende Aar ...

Hendes Stemme var bleven séndrægtigere og prækenagtig ved det sidste.

Anders hostede, saa deltagende han kunde.

— Ja, De maa tro, det var drøjt i Begyndelsen. Med ét at skulle opgive hele det Liv, jeg før havde levet — al uskyldig Glæde med Slægt og Venner — al Nydelse af Naturens Skønhed — og al Deltagelse i Menighedens Andagt. Men jeg søgte Styrke og Trøst dér, hvor den ene er at finde, og Han svigtede mig heller ikke, som Han da aldrig har svigtet nogen, der søgte Tilflugt hos Ham. Hans er ogsaa Æren, om jeg nu er flere af mine Medmennesker til Gavn og Glæde, end den Gang, jeg havde min fulde Førlighed.

Den gamle Frøkens Læber smældede mod hinanden med Lyd som af en Fattigkasses Laag, der lukkes, og hendes Øjne skinnede som blanke nye Kroner.

Anders saå ihærdigt ned.

Henne fra Vindusfordybningen opdagede han Lyden af Frøken Røvsings Hæklepinde og en Kanarifugls Kradsen mod Papiret paa Burets Bund.

— Kommer De fra Forelæsning nu? spurgte den gamle Dame med lettere Stemme.

— Nej — jeg har været ude i Søndermarken.

— Saa — aa. Ja, der er rart ude. Jeg troede

ellers, Deres Dag altid var saa optagen, at De ikke havde Tid til at spasere.

— Naa — det gaar heller ikke saa tit paa. Men en Gang imellem trænger man jo til at lufte sig lidt.

Anders sagde disse Ord roligt og langsomt og med en tilforladelig Klang i Stemmen, som han godt hørte selv. Det faldt ham ikke ind, at der overfor dette Ansigt af Træ kunde tales anderledes.

— Saamænd! Frøkenen smilede. — De har vel ellers en Del Adspredelse nu — Advokat Bøgh sagde mig i det mindste forleden, at han jævnlig havde Dem med paa Koncerter og i Teatret. Det kan De selvfølgelig ogsaa have godt af — jeg er blot lidt bange for, at det skal drage Dem bort fra Deres Studium . . .

... Synes De ikke godt om Advokat Bøgh?

— Jo.

— Ja, jeg tror, han er Deres sande Ven. Han er saa fin en Karakter og — hvad der er endnu bedre — han er en troende Kristen. De kan selv tænke Dem, hvor stor en Sorg det saa maatte være ham, at hans Plejesøn — en medicinsk Student, Skovby, rigtig et bravt ungt Menneske — gaar hen og bliver Fritænker og melder sig ind i Studentersamfundet.

Hun saá æskende paa Anders, der saá op, søgte at smile og atter slog Øjnene ned.

— Nej, sagde han saa uden at vide, hvad han sagde nej til.

— For De hører da vel ikke til disse ækle Venstrestuderter selv? spurgte hun saa i en Tone, der forud var overbevist om Umuligheden af noget saa frygteligt.

— Nej, gentog Anders.

— Jeg vidste det jo nok — selvfølgelig vidste jeg det. Ellers vilde Bøgh aldrig have anbefalet Dem til mig . . . For at tale om noget andet: Har De faaet det nye Tøj, der blev bestilt til Dem?

— Jeg har det paa.

— Aa lad mig se — De vilde da ikke rejse Dem op — kom, Røvsing, lad os se paa det nye Tøj, vores Student har faaet. Ja, De maa vide, Fru Bøgh kalder Dem aldrig andet end »vores Student« og saa har jeg taget det op. Ja, Fru Bøgh er en sand Moder for Dem — nu maa jeg nøjes med at blive Deres Bedstemoder . . .

Hun lo, Anders lo med og var glad ved at le. Saa blev han vendt og drejet for Lyset, maatte stikke Hænderne i Jakkelommerne og trække dem op igen, knappe Jakken og lade den staa aaben, for at Damerne kunde se, hvad der tog sig bedst ud.

— Det er virkelig rigtig pænt — rigtig pænt — rigtig nydeligt —

— Ja, især den lille, fixe Jakke, snøvlede

Rovsing. Nu mangler De bare en Stok, saa vilde De være en komplet Herre . . .

Og Rovsing smilede kærligt.

Anders blev forlegen og kunde ikke holde ud at se paa hende.

— Naanaa, gode Rovsing, lad os nu ikke gøre vores Student forfængelig. Han er meget god som han er.

Og vendt mod Anders:

— Nu bliver Deres Forældre da rigtig glade til Sommer, naar de ser Dem komme hjem med pænt, nyt Tøj. Aa, der maa rigtignok have været mange gode, glædelige Breve at modtage derhjemme, baade om det ene og det andet i den sidste Tid — Boglegatet — og det, at De kommer hos Bøghs — og de nye Sko — — Ja, nu skal De ogsaa se, at nu Vorherre rigtig har faaet Dem fat, saa slipper han Dem ikke igen. Tror De vel?

— Nej . . .

— Om det saa er Deres Forkølelse, er den gaaet over. Fru Bøgh sagde til mig, at den har været saa slem ved Dem, og at De gik og hostede. Fik De de Althæabrystsukker, jeg sendte?

— Jo — sagde Anders og føjede om lidt et »Tak« til.

— Det er sandt — jeg har noget at vise Dem . . . hvis De da ikke allerede har set det andre Steder. Kender De Doktor Sophus Nielsen?

— Jo, af Navn, ellers ikke.

— Naa — det er min Fætter. Han har været saa venlig at sende mig sin nye Bog — hvad er det nu . . . De ved, den fra Videnskabernes Selskab . . .

— Aa dén . . .

— Ja, De kender den selvfølgelig — De, der selv vil være Historiker — hvad er det dog, den hedder — jeg kan ikke komme paa det i Øjeblikket . . .

. . . Er det dog ikke underligt, hvor saadan noget kan blive borte for En . . . Aa Roving, tag mig den tynde Bog henne i Skabet, den der ligger paa tredje Hylde, ovenpaa de andre . . .

Frøken Roving lagde sit Hækletøj fra sig i Vinduskarmen og gik efter Bogen.

— Kom skal De se, sagde saa Frøken Bagger og klappede ivrigt mod Overdynen.

Anders bøjede sig ned for at se — den ene Haand støttet mod Hovedgærdet.

Frøken Bagger bladede og viste frem.

Litograferede Tavler, Træsnit, Kort, Billeder af Langdysser og Runddysser . . . lutter Ting, som mindede Anders om Skolekedsommelighed.

— Jeg synes, det er saa smuk en Videnskab, De der har valgt Dem, sagde den gamle Dame og lukkede Bogen. Og véd De, hvad der i Grunden glæder mig allermest?

— Nej, svarede Anders og overfaldtes i det samme af en ubestemt Ængstelse.

— Jo, ser De — Frøken Bagger vendte sig halvt i Sengen og saå indtrængende op paa Anders — der gives saa megen Videnskab nu om Stunder, der kan lede et Menneske bort fra Gud. Det kan Deres ikke.

Anders mødte hendes Blik, og han samlede al sin Fasthed i sine Øjne, bestemt paa ikke at forraade sig.

— Nej, sagde han og følte i det samme, at hans Stemme havde antaget en anden Form end den sædvanlige — nej, det kan den vel ikke.

Endnu en Gang saa Frøken Bagger paa ham — og denne Gang maatte han vende Øjnene bort.

Hun laa lidt og tav.

— Naa nu skal De vel snart begynde paa Sommerferien, sagde hun saa i en anden Tone.

Anders aandede op.

— Ja, jeg rejser først i Juni, svarede han livligt.

— Allerede? Er Forelæsningerne saa tidlig forbi?

— Ja, dem jeg hører, er det, sagde Anders.

*

*

*

Anders gik langsomt ned ad Allèfortovets vædebrune Grus under de brede grønne Trækroner.

Han følte sig saa afmægtig — som en Mand, der paa Forhaand véd sig slagen. Hvor latterligt havde han ikke drømt om Oprør, haabet

paa Revolutioner, der skulde sprænge dette Samfund, som spærrede ham inde . . .

Frøken Baggers Messingøjne vedblev at forfølge ham — at gennemstirre hans vilde Tanker og nagle dem til Skampælen. Hendes Dannelse, der hvilede saa sikkert i det gode Selskabs og den rette Troes Abrahamsskød, og den Selvfølgelighed, hvormed hun skrev Anders ind under sine Meningers Fane — det lammede ham og gjorde ham umulig i egne Øjne . . .

Denne fortvivlende stærke Verden, der omgav ham! Denne skulderbrede, enevoldsmægtige Verden, Dagens og Livets Virkelighedsverden, der ligegyldigt og kort — som den, der kan faa Tusind for En — spurgte: »Vil du tage Tjeneste hos mig? eller sulte ihjæl?»

Denne Verden havde stjælet hans Arvelod fra ham. Denne Kultur havde lukket ham ude fra alt det, han elsked — fra den frie Luft, Hvilen i Græsset, den ensomme Vandring gennem store Skove, den aabne Himmel og det vide Hav . . .

Det var hans Ret at eje alt dette — men Samfundet havde taget det fra ham. Uden egen Vilje, uden at være spurgt — var han sat ned midt i et Liv, som var ham imod, og der var bleven sagt til ham: »Gør dette . . . udfør dette Arbejde . . . eller dø . . .«

Saadan var han bleven dreven frem — fra Skolen hjemme i den lille By til det hastige

kjøbenhavnske Kursus — gennem Artiums-Naale-
øjet ind i Universitetets Auditorier — og saa
rundt i de Spisestuer, Samfundets Mægtige god-
dædigt aabnede for den fattige Student. Han gik
over de fine Stuers Brysselertæpper og sad paa de
Plydses Stole og maatte være det beskedne unge
Menneske med den rette Stræben og den rette
Ærbødighed — »vores Student,« som de venlige
ældre Damer sagde.

Anders huskede en Aften, han var til Koncert
med Advokat Bøghs. Det var i en stor Sal med
høje Spejle og hvide, guldlistede Vægge. Der
duftede af Parfyme, og rundt om paa Stolerækkerne
fanged den ene unge Kvinde efter den anden
Anders' Opmærksomhed. Der var to, han kunde
se for sig endnu: et nydeligt Hoved ovre ved en
af Pillerne, med blondt Pandehaar, lang lys Flet-
ning, en Elfenbenskikkert i den hvidt behandskede
Haand. Og paa Rækken lige foran ham en stolt
Profil under sort Pandepur, Nakkehaaret opskrabt,
en sort Blondekjole over de nøgne Arme, den
nøgne Ryg, det nøgne Bryst . . . Og oppe fra
Platformen sang de det evige Evangelium om
Ungdom og Elskov og klingende Strænge i Sommer-
nætter . . . Og da Koncerten var endt, fløj hver
nydelig Kvindeskikkelse smilende mod sin Hjærtens-
kær, men Anders sagde Farvel og »Tak for i
Aften« og gik paa Hjemvejen ind i en lille Konditor-

butik og slog sig løs med at spise en tør Flødebolle, der havde staaet i Vinduet hele Dagen.

Hvis Bøghs anede de Tanker, hvormed han den Aften var gaaet i Seng.

Men det faldt dem vist aldrig ind, at et ungt Menneske kunde tænke paa andet end sine Studier og sin Eksamen.

Og hjemmefra skrev de saa kærligt til ham, at han ikke maatte overanstrenge sig med Læsning men værsgod skulde tage sig lidt Motion, nu mens det gode Vejr var . . .

Alle troede de ham saa sikkert vandrende ad Livets Kongevej, hvor Alfarfærdslen gaar . . .

Og saa var han en Fremmed — en vildfaren Vandringsmand i en Verden, hvor han ikke havde hjemme.

IV.

Anders ser sig selv sidde som halvvoksen Dreng i Kirken hjemme.

En Salme er netop endt. Orglet tier — brat, som naar der drejes af for et Vandspring — de sidste syngende Stemmer dør bort i Kirkens yderste Gange. Saa bliver der en sagte Summen over de tætfyldte Stolestader — en bred, vag Lyd af stilfærdig Mumlen og lempelig Puslen, en Lyd, der stiger og synker som Sommerblæst gennem Skove.

Anders sidder og ser ud gennem det høje Spidsbuevindu paa Kirkens anden Side. En halvt udsprungen Røn bevæger de grønne Knopper op og ned derude. Bag den staar Rygningen af et rødt Tegltag i Sol op mod den blaa Himmel.

Saa glider hans Blik tilbage i Kirken — op over de nøgne Kalkmure, hvis brede Flader smalner til lange Stenflige, der bøjer sig sammen og lukkes i en Hvælving foroven som Blade lukker sig om en Knop. Hans Tanke søger at trænge igennem

dette Murpanser, der gemmer Himlen og Gud for ham . . .

Saa bliver Dagslyset med et borte. Et langt mørkeblaat Gardin er gleden for Vinduet. Alterkærternes Guldskær breder sig i Mørket.

Ad Sakristidøren træder Præsten ind, i den højroede Messekaabe med Guldkors over Ryggen og tunge gyldne Bræmmer. Han gaar op til Altret og knæler. Der er ganske stille i Kirken — blot langt nede Lyden af En, der lister ud.

Endelig rejser Præsten sig, og Degnen træder frem, tyk og andagtsfuld, bukker mod Korets forreste Stolerækker og slaar indbydende ud med Haanden mod »Knæfaldet«.

Og de Folk, der sidder forrest i Koret, rejser sig, lægger Salmebøgerne fra sig, gaar hen til Altret og knæler ned, rundt. Balustraden.

Og Præsten begynder:

»Vor Herre Jesus i den Nat, da han blev forraadt, . . .«

Ritualets Ord falder fra hans Læber som tunge Lyddraaber gennem Tavsheden. Saa tier han. Men ned fra Orglet kommer skære, klingende Toner:

»Mindes vi en fuldtro Ven
i det fjærne alle Dage . . .«

Salmen bæres saa blødt af de mange Barnestemmer, sænker sig fint og tyst som en Foraarsregn, kvægende Sindet som en mild Dug. Anders

føler det, som om nogen så paa ham højt oppe fra med milde Øjne.

Saa vender Præsten sig mod Alteret efter Oblaterne og Vinen.

Uvilkaarligt tænker Anders: »Om Kirkebetjenten nu havde glemt at hælde Vin i Kalken« . . . og allerede ser han Forvirringen, Præsten, der bukker sig og leder efter Vinflasken under Alterdisken, den forstyrrede Højtid . . .

Men han trænger denne verdslige Tanke tilbage — kan ikke slippe den — kæmper længe.

Imens er Præsten begyndt sin Rundgang. Hans Ord falder tungt og ensformigt som et Taarnurs Slag: »Det er Jesu sande Legem — det er Jesu sande Blod« . . .

Saa ender Altergangen. Nadvergæsterne sætter sig paa Plads. Og nu kommer det Øjeblik, der for Anders er hele Gudstjenestens Hovedsum.

Alle rejser sig. Hoved ved Hoved staar Menigheden gennem Kirken. Og fra Alteret svulmer Præstens Stemme og bærer paa brede Lydbølger Velsignelsens Ord: »Herren velsigne og bevare dig! Herren lade lyse sit Ansigt over dig og være dig naadig! Herren løfte sit Aasyn paa dig og give dig Fred!«

Idet Præsten langsomt skriver Korsets Tegn i Luften, og Responsoriet stiger paa Orgelbrus og Stemmestrømme og sejler frem som Sus af tunge Vinger, mærker Anders Taarerne brænde

under Øjelaaget, og hans Mund bæver, og det er, som fornam hans Øre den fjærne Lyd af Evighedens rungende Klokker højt over alle solblaa Himle . . .

Saa ender Gudstjenesten. Folk begynder i langsom Trippen at sive ned gennem det lange Midterskib, mens Orgelspillet risler over dem som et sollyst Bækkeløb. Der hilses med stille Nik og dæmpede Smil, og Solen ligger lun og hyggelig i brede Lysblokke ned over nye, blanke Klædesfrakker og franske Sjaler. Langs Gangen staar tomme Feltstole i smaa Flokke, og hvert Øjeblik løber Strømmen i Staa mod et Stolestades aabne Dør.

Kirkeluften følger ud paa Gaden. De blanke Sko og nysaaledede Støvler knirker saa andægtigt over Kirkestrædets solhvide Sten, og hvor nogen skilles, er det med lyse Smil og milde Hilsner.

Anders gaar endnu under Evighedsklokkernes fjærne Lyd. Foran ham ligger de lave Huse ned langs den bakkede Gade som en knælende Menighed under Vaarens velsignende Sol. Og langt ude sænker den blaa Himmel sig ned bag de pinsegrønne Marker som en skinnende Forjættelse.

*

*

*

Saa staar Anders paa Skolepladsen mellem de andre Drengene i øverste Klasse. De er ene tilbage dernede — i en lang Række staar de, ud fra Gymnastikhusets gule Mur. Deres Skygger

ligger korte og sorte over det solhvide Grus. For alle Vinduer i den røde Skolebygning lige tvært imod dem er der rullet ned. Inde fra høres en skrigende Lærerstemme eller èt Slag med en Lineal i Katedret.

Den lille fede Gymnastiklærer staar foran Geledet og tørrer sit svedende Ansigt i et stort brandgult Lommetørklæde. Der er kommanderet »Rør« — Drengene staar og smaasnakker; deres Fødder skraber vaade, brune Striber i det hvide Grus.

En lille Fyr, der har forsinket sig paa Retiraden, kommer løbende op langs Skolevæggen. Den brune Dør midt paa Facaden smælder i efter ham — hans Trin høres gennem Gangen og opad Trapperne — en Dør gaar.

Saa stopper Sergenten det gule Tørklæde om i Baglommen, retter sig, ser op og ned langs Geledet med de smaa Øjne, der ligger dybt inde mellem Folder af Fedt.

— Ret!

Smaasnakken forstummer.

Anders, der er nederst i Geledet, har staaet med Ryggen mod den gule Mur og stirret over til den anden Side af Pladsen — til Stakittet langs Bestyrerens Have, hvor de brede Hestekastanjer og de unge Linde lægger Skygge over Gruset. Nu farer han sammen og stiller sig op ligesom de andre, med Hænderne ned langs Siden,

og Ryggen saa ret, at det formelig gør ondt i Skulderbladene.

. . . Hele forrige Time havde han siddet og kigget ud under Randen af det mørkeblaa, nedrullede Gardin oppe i Klassen. Han havde gaaet saa sært og ventet paa noget hele Dagen — noget, der kunde afbryde Timernes og Lektierens Ensformighed. Varmen — den døsiges Luft — det blaa Lys, der sivede ind over Klassen gennem Gardinerne — alt havde virket paa ham som Løfter. Der maatte ske noget. I det mindste maatte det blive Torden. Langt ude i Vest laa en lav blaa Skykæde — den saa helt mistænkelig ud . . . . Det kippede i ham, hver Gang nogen gik paa Trapperne — mon der ikke skulde blive Maanedsløst i Dag? Han havde hørt Lærerne tale om, at det var 20° i Skyggen — og Bestyreren havde sagt, at Barometret stod lige ved Jordskælv, fortalte tykke Peter Lind.

Men nu var der kun denne ene Time tilbage — den værste af dem alle — Gymnastiktimen . . .

— Højre om! Marsch!

Det lange Drengeslede bevægede sig frem over Gruset, som knasede.

Maaske Sergenten vilde ud at spasere med dem . . . op over Odinsvej som forleden . . .

Og Anders saa sig allerede ude af Porten, ude paa den stille, solhede Gade — —

— Venstre Sving!

Sergenten gik foran om Gymnastikhusets Hjørne, og Drengene fulgte ind i Gavlens Skygge, der mødte dem køligt. Anders sluttede skuffet den lange Hale, som trak sig ind gennem den aabne Dør.

Inde i den svale, solløse Gymnastiksal drog Geledet sig op langs den ene af de kalkede Vægge.

— Holdt! Venstre om! Rør!

Sergenten gik med lange Skridt over det store Gulv hen mod et aflangt Bord under det øverste af Salens fire Vinduer. Han stak en Haand ind under det, fik en Skuffe ud og Protokol, Pen og Blækhushus op. Saa hentede han Spanskrøret frem fra Krogen mellem Bord og Gavlvæg.

— Trøjerne af! Gymnastiksko paa!

Der rejste sig en Tummel langs Murens Knagerække. Sko og Støvler røg mellem hverandre ind mod Panelet — Knagerne fæg til med Huer og Kasketter og Trøjer — noget af Tøjet faldt ned — der blev traadt paa det — man puffedes og skændtes — nogle smed Vest og Krave med — Gymnastikskoene blev trukken paa med Skohorn, med Lømmetørklæde eller med Fingrene. Der stod en Larm og en Støv af alle disse Drengefødder, som stampede i Gulvet og huggede Skosnuderne mod Panelet — over alle disse Drengeskroppe, der bøjede sig, stod paa et Ben, vaklede,

hoppede, lænede sig mod Muren, sad ned — indtil alle Skobaand var bundne og snørede.

Anders stod i Krogen bag Døren med Haanden mod den kolde Kalkmur, alt mens han arbejdede med sine Sko i en Støvleknægt, der var for lille. Han skyndte sig ikke — jo længere det varede, des bedre. Han følte sig ilde tilmode ved at være i Skjorteærmer. Gennem Dørsprækken kunde han se ud over den tomme, solskinshvide Plads. Hvor det egentlig var sært, at han ikke kunde gaa derud, skønt han vilde det helst. Hvoraf kom det mon, at han ikke turde sætte sig op imod Sergenten? Sergenten var ikke klogere end han — ikke bedre — ikke gudfrygtigere — Sergenten var en dvask, uvidende Ka'l, som for det meste var halvfuld — og alligevel var det ikke muligt at sætte sig op imod ham. Anders, der hjemme tyktes sig Digteres Fælle og Tænkeres Ven, maatte her lystre — lystre blindt, som et Dyr, som en Beriderpuddel — — hoppe og springe for en uniformeret . . .

Anders havde intet Skældsnavn ved Haanden, og hans Tanker drejede af.

De gled ned til Plankeværket ved Frøken Kiesbyes Have, hvor han plejede at staa i Frikvartererne og sole sig. Det var saa rart at se paa den lange røde Brandstige, som hang og førte sit eget fredelige Liv i Skygge under sit Tag af Planker. Og paa de graa Brædder sad der fuldt af smaa brune

Fluepupper . . . og et Sted var der falden en Knast ud — dér kunde man kigge ind og se de lysegrønne Stikkelsbærbuske langs den fredelige Gang, hvis sorte Jord ingen traadte — —.

— Ret!

Anders stillede sig op sidst i Rækken, som kom til Orden under Puffen og Skubben.

Han saa paa Sergenten, der stod oppe ved Fløjmanden og spejdede ned ad Geledet. Deres Blik mødtes — han tog sine Øjne til sig. Sergenten kom gaaende langs Rækken, idet han førte Spanskrøret tværs over alle Maverne og gav et Puf til dem, der stak frem. Ud for Anders standsede han — Anders sænkede sit Blik saa dybt han kunde, helt ned langs Sergentens blaa Buxer, som var lidt hvide i Sømmene, til hans store, støvede Sko. Det var egentlig en uhyre stor Fod — og saa firkantet i Spidsen. Anders saa paa sine egne Fødder — de var helt smaa og pæne. Fra sine egne lod han Øjet løbe over de andres — hvor de var forskellige — det havde han aldrig lagt Mærke til før. Magnussens var næsten lige saa store som Sergentens.

— To Skridt frem!

Klassens fyrretyve Fødder flyttede sig i dump Takt. Øverste Fløjmand kom helt frem til Døren.

Anders stod med et stille Haab om, at det kunde blive forberedende Øvelser.

— Hoffgaard henter Vand! . . . Hss! . . .
ingen: »Maa jeg?«!

Og Sergenten svippede sig ned over Laarene med Spanskrøret og blinkede skarpt langs Rækken.

Hoffgaard kom med Vandet. Sergenten tog selv den store, grønne Kande og sendte brede Sving af blinkende Regn ud over Gulvet. Der steg en Duft af vaadt Støv, og en brun Zigzaglinje fulgte som et bredt Kølvand, hvor han gik. De sidste Draaber svingede han ind over Drengenes Fødder — Anders fik lidt med og mærkede, at han blev bedre til Mode, næsten som havde det været en Gunst.

— Maskinerne frem! Madratsen ned!

Et Par Dreng skurede hastigt over Gulvet hen mod Krogen, hvor Springapparaterne stod. Sergenten fik et Stykke Kridt op fra sin Bord-skuffe, bukkede sig og drog en tyk Streg tværs over fire—fem Gulvplanker. For hver Ende af Stregen blev en Maskine anbragt — Madratsen kom ned fra sine Kroge paa Væggen og blev lagt paa langs mellem Kridtstregen og Gavlmuren. Saa slentrede Drengene tilbage til Geledet.

— Hvor mange Svæklinge er her saa i Dag, spurgte Sergenten og gav Madratsen et Par Smaaspark for at faa den helt lige.

To mødte med Seddel.

Sergenten gik hen til Krogen under Skraa-

stangen og tog et tyndt Tov med Læderdubber ned fra en Knage.

— Tror I, I kan holde paa det uden at besvime?

Jo, der var ikke noget i Vejen.

— Ja, Gud naade Jeres Ende, om I taber det —.

Og Sergenten lukkede med ironisk Omhu de to Svæklinges Hænder sammen om Tovets Læderdubber.

Saa satte han Jærnpinden fast i Springapparatets nederste Hul og lagde Snoren over.

— Ret!

Snakken forstummede i Geledet, og Fødderne slog sammen.

— Højre om! Marsch!

Den lange Drengerække kom taktfast op ad Gulvet.

— Taaspidserne ved Stregen! Sæt af med Fodballerne! Et! skreg Sergenten, da Duxen nærmede sig.

Og for hver ny gentog han sit Et-Skrig.

— Naa, der er du, sagde Sergenten og smilede foragteligt. Anders smilede ligegyldigt tilbage og stillede sig skødesløst op foran den slappe Snor.

Saa sprang han og kom over. - Han strakte sine Fødder mere udad end han plejede, da han gik paa Plads, og lagde igen Mærke til, at de var saa pænt smaa i Gymnastikskoene.

— Et Hul op, sagde Sergenten og sparkede i Madratsens Forrand, som de mange Nedspring havde traadt flad.

Anders kom over de tre næste Gange ogsaa.

— Ser man det, sagde Sergenten. Naar man vil, saa kan man. Og her er det kun Viljen, som mangler . . .

Anders følte, han blev varm indvendig. Det var, som der med et aabnedes Døre for ham ind til en Verden, hvor han aldrig havde drømt om at komme, og som han derfor havde foragtet. Han rettede sig rankere, saa han mærkede Ribbenene spændes.

Men i næste Spring fornå han Snoren mod sin Sko og hørte den smække til Jorden bag sig.

— Saa! Der dump' Madammen, sagde Sergenten utilfreds. Om igen!.

Anders gik ned fra Madratsen, hvor han var bleven staaende, og stillede sig atter op. Denne Gang tog han Tilløb, men Snoren faldt alligevel.

— Hmm! Jeg roste Dig nok for tidlig, brummede Sergenten.

Anders stod foran ham og saa ham ind i Ansigtet og følte al Spændstigheden dunste af sig.

— Ja, sæt Du Dig saa hen! . . . Et Hul op!

Anders gik hen til Bænken under Vinduet og smed sig.

Axel Winthers Uhr hang paa en af Vindues-

krogene; Klokken var ikke halv endnu. Anders lagde Albuerne op i den smalle, gulmalede Vindueskarm og gav sig til at se paa Sekundviserens Drejen. Et Par Minutter optog det ham helt.

Og naar saa denne lille Metalnaal havde drejet sig tredive Gange rundt, vilde Timen være ude, og han kunde gaa hjem. Saa skulde han spise til Middag og læse Lektier og spise til Aften og læse igen og saa i Seng. Og næste Dag skulde blive borte under det samme ensformige Arbejde og den samme ensformige Hvile. Og Ugerne skulde gaa den ene efter den anden som en graa Bølgerække med Søndages hvide Skumtoppe og bringe Høst og Snefald og Jul, bringe Foraar og Paaske og Pinse.

Hvor det var dumt og kedsommeligt alt-sammen!

De andre havde saa travlt med deres Examen — repeterede og læste sammen og gjorde Uddrag af Lærebøgerne. Han forstod dem slet ikke. Hvad Magt laa der paa en Smule Karakter i Geometri eller Fransk? Hvad Magt laa der paa et Par lurvede Points? Han fattede slet ikke deres Haab om en god Examen og en Plads bag-efter. Han syntes, det var saa dumt med alle disse store Anstalter, al denne megen Forberedelse til et Liv, der kun varede saa kort, en Tilværelse, der kun var et Støvfnug i Evighedens Hav.

Han følte sig saa træt overfor det hele. Det var saa dumt at tage sig noget til.

Om nogle Aar vilde det jo være forbi alt-sammen . . .

Han huskede en Dag, de havde Klatring. Han plejede aldrig at gaa op — blev bare staaende paa Gulvet, mens de andre entrede til Vejrs og kom ned igen. De havde lige faaet Sergenten den Gang, og han vilde da hen at hjælpe Anders. Anders havde ladet sig løfte — havde ladet Sergenten stille Hænder og Fødder paa sig — havde ogsaa taget et Par Tag og følt den samme stærke Kunnen i sig som nu i Dag. Men saa var han kommen til at se ned — Tovet slingrede lidt — og han blev svimmel. Saa slap han og lod sig falde. Sergenten fangede ham op med en stille Ed og havde ikke prøvet paa at hjælpe ham siden.

Saadan følte han sig nu overfor hele Tilværelsen. Han brød sig ikke om den — han vilde helst være i Fred for den. Kunde den ikke lade ham gaa for den han var?

Men de sagde hjemme, han skulde ud — maaske læse videre — arbejde sig frem til en Stilling . . . Fa'r havde forleden ladet noget falde om, at naar Anders nu blev stor, saa maatte han huske paa, hvor meget han havde kostet sine Forældre, og se at gøre Gengæld imod dem . . . Og Moer havde tysset paa Fa'r

og sagt, at Anders var en god Dreng, der ikke vilde glemme dem . . .

Da Anders var lille, tænkte han sig sin Fremtids Lod som et mørkt, koldt Karlekammer, hvor han skulde ligge alene om Natten efter en slidfyldt Dag — —

Nu vidste han nok, at han ikke skulde ud at tjene. Men jo mere der ofredes paa ham, des mere betyngtet følte han sig.

For han vidste saa sikkert med sig selv, at han aldrig kunde betale tilbage!

Anders saá igen paa Uret, nu manglede der kun et Kvarter. Bag sig hørte han Lyden af de hæftige Nedspring, der næsten var Fald, og Sergeantens iltre »Godt!« efter hvert.

Anders saá ud over Pladsen. Der begyndte at komme lidt Skygge langs Gymnastikhusets Mur, og fra Bestyrerens Have strakte Skyggerne sig ud over Gruset.

Han saá ned til Plankeværket med Brandstigen. Der bag var Haver og Huse, grønne Løvkupler, røde Tage, hvide, sorttærnede Bindingsværgavle. Længst ude løftede sig et lille spinkelt Klokketaarn, blaat af Dis, Klokken hang derinde mørk mod den lyse Luft.

Anders kom til at længes mod dette Klokke-taarn. Det er Raadhusets Klokketaarn. Naar han gaar over Torvet, falder det ham aldrig ind at se paa det lille Træspir med den rustne Brandklokke

i. Men nu staar det derude, blaat af Dis, dragende og kaldende med det Fjærnes Magt.

*

*

*

Saa er det Sommerferie. Anders er hjemme og hviler sig ovenpaa sin Præliminærexamen. En Eftermiddag gaar han ned ad Hjemmets Trapper med de smalle, udadskraanende Trin. Hans Fødder er bare og klasker mod Træet som Andefødder.

Nede i Gangen staar et helt Hjørne fuldt af Træsko. Lodsoldermandens Træsko, store og plumpe som to hollandske Kuffer. Kvindetræsko, smalle som Gondoler, indvendig brune og blankslidte. Børnetræsko, smaa og store, gennemsivede af Vand og røde i Læderet.

Anders finder sine frem mellem alle de mange Par og stikker Fødderne i dem. Det gyser i ham — de er vaade og kolde. Saa stolprer han ud af Entréen, over de store glatte Sten udenfor, ned ad den singelslagte Vej. Han kommer forbi Toldbetjentens Have med de mange opgravede Kartoffelrækker. Visne gule Stilke ligger ud over Jorden, og en Spade staar alene i et frisk Stik, som er sort mod det graa Støv omkring. Han gaar forbi Kommandantens Vinduer — der staar en Pibe og en itureven Kardus op mod den ene Rude og et Nummer af Købstadens Avis ligger i Vinduet under et Par gamle Brillen. Anders

kommer gennem Voldporten ud over Brodæmningen. Nede i den tilgroede Voldgravs Pytter snadrer et Par Ællinger; et Faar ligger mellem to af de gamle, lavgroede Palisader.

Lige foran ham løber Vejen videre — ned forbi »Den forgyldte Kat«s Udhuse, hvor Kalken er falden af i store Pletter, og Straataget hænger i pjuskede Tjavser — ind mellem Tørrepladsens Skov af Stænger og Stager, hvorfra Stien grener sig om langs Fjordens Runding — ned til Havnens Bræddeskur og Bolværker og Pæle og optrukne Hyttefade og Joller paa Land og Ruser, der ligger til Tørring. Derbag er den blanke Fjord med Fortøjningspæle og Baade og Joller og Jagter, og ovre paa den anden Side Skoven, der spejler sig mørkegrønt i Vandet.

Men Anders svinger om til højre langs »den ille Vold.« Paa Glacisskrænten staar Buske af Burrer og Tidsler og Malurt og Rejnfan — Anders lader Haanden glide gennem Toppen af en Rejnfan og faar Haanden fuld af dens vel-lugtende Guldknapper.

Saa kommer han ned paa den stenede Mark, hvis benhvide Singelsbund skyder sig op gennem det mørke, tyndstraaede, haarlignende Græs i store, skaldede Pletter.

Efterhaanden bliver Græsset tættere, og en tørveagtig Muld lægger sig tykt over Stenbunden og dæmper Lyden af hans Skridt. Der staar fuldt

med smaa runde højrode Marknelliker, den blaa Klokkeblomst løfter sig i nikkende Klynger, den vilde Timian dufter, Snerlen ligger lavt langs Jorden med fine Stilke og Blomsterklaser. Saa kommer der Lyng i spredte, runde Pude, — mørkegrønne, blomsterløse Øer — tilsidst et helt Tæppe, der er stridt som en Kost at gaa i.

Men Marken begynder at stige, og Lyngen bliver borte, og Græsset bliver borte, og Anders gaar over Bølge bag Bølge af hvid, solhed Singels. En gul Løvemund stikker stift i Vejret, en grovthaaret, blaablomstret Slangehoved vrider sine Stænger under Tørken. Strandkaalens blaagraa, kødede Blade sidder som brede Rosetter paa disse lange Læg af skinnende hvidt. Og Anders' Træsko skramler og knaser og rasler i alle disse Sten, saa Luften om ham er helt fyldt med Larm.

Saa sænker Stenbankerne sig — Stranden ligger for ham.

Over Volde af opdreven Tang kommer han helt ned til Vandet, hvor flade klare Bølger uden Lyd løber ind over den hvide Sandbund, der er riflet af det lette Bølgeslag og Bølgesug.

Han standser, og der bliver stille.

Han vender sig.

Langt tilbage, helt ude over Hedemarkens Rand løfter den lille Told- og Lodsstation sine Volde med de brede, kanonløse Skydeskaar. Over dem stiger den blegrøde Stationsbygning — han

ser Moderens Køkkenvindu med Vaskelaaget op for og Stillidsburet inde i Sovekamret.

Foran ham — Bæltet blegt og blankt i Havblik.

Han smider sig i en Dynge solbleget Tang og lægger sig mageligt til Rette. Langs den hvide Strand er det stille — det er stille ud over Havet. Ingen Bølgebristens sprøde Klang mod Stranden — intet Sejl at skimte over Havet. Langt ude ligger fjærne Kyster og Øer som svømmende Strimer af blaa Dis, og en Damperrøg staar ubevægelig over den hvide Kimming.

Det er Dagen, før Anders skal rejse til Kjøbenhavn. Anders tænker over denne Rejse, medens han ligger i Solen og lader sin Ryg bage.

Hvorfor vil de absolut have gjort ham til Student? Han bryder sig ikke om det. Han vil helst være fri. Han er bange for den store By, for alt det Nye, der skal komme, for den ny Skole med ny Lærere og Kammerater, hvis gode Omdømme han møjsommeligt skal tilkæmpe sig...

Og Anders gribes af en ængstende Forestilling, der har fulgt ham i mange Aar. Det er, som han først ser Hjemmet for sig, saa Skolen og Byen derinde, hvor han hidtil har levet. Saa ser han alle de andre Byer, og Hovedstaden, og Landet, hvori de ligger. Saa ser han Land grænse mod Land, og en Verdensdel danner sig for hans indre Syn. Og Verdensdelene følger sig sammen, og

de danner Jorden. Og Jorden gaar sin Gang i Rummet, og Sole og Stjærner gaar deres. Og Anders' Tanke drager frem gennem Evigheden — frem mod Gud, der flygter for ham tilbage gennem det uendelige Rum. Og han gribes af Fortvivlelse over at vide Verden uden Grænse, uden nogen Tilværelsens yderste Rand — ved at vide, at det ikke er muligt at undslippe fra denne Verden, fordi der ingen anden er til. Han føler sig magtløs og retsløs overfor dette Univers, der har skabt ham til Brug for sine egne Formaal. Og han oprøres mod denne Tilværelse, hvis Voldsherredømme han er pris-given — mod denne Evighed, i hvis Dyb han er hjælpeløst fortabt . . .

Hvorfor skulde han bøje sig under det Tyranni, som Livet er.

Men der gik alle disse Alvorsmennesker rundt og troede paa Livet og anstrængte sig for det og nød det . . .

Og de var de mange, og de vilde bringe ham under deres Vilje, tvinge ham til Arbejd under dette onde Livs Aag . . .

Og de Mennesker kaldte sig kristne? De kaldte sig efter ham, hvis store Bud var: »Hvo som ikke hader sit Liv, kan ikke vorde min Discipel.«

Kristne! Kristne! Var hans Fader eller Moder kristne! Var Lodsölderlandens lystige Selskab fra forleden kristne? De gik Volden rundt om

Eftermiddagen, fine i Klæderne, leende og snakkende. Der var Damer med — unge Piger, hvis Latter hvinede allerhøjest. Anders var gaaet dem forbi i sine Træsko, sit gamle Tøj — uden at hilse. Han var gaaet ned til Stranden og havde vandret ene langs Havet, der skummede og brusede under en graa, tung Skyhimmel. Han havde traadt haardt, saa Muslingeskallerne knasede under hans Fødder, og hugget sin lange Kæp i Stenene, saa de føg. Og ud gennem Blæsten havde han skregen sit Had mod Livet og Livets Børn — sit Had der haabede Revolutioners Haab og drømte Al-verdens Oprørsdrømme — sit Mørkehad til Lyset, han ikke forstod . . .

*

*

*

Dagen efter var det saa, han rejste. Moderen havde spændt hans Ting i Rem, for ham, skønt Faderen mente, det burde saadan en lang Lømmel værsgo gøre selv — især nu da han skulde ud at skøtte sine Sager paa egen Haand. Nu fulgte de ham ad Rundingen om langs Fjorden.

De kom forbi Bænken ude paa Marken, hvor han saa tidt havde siddet om Aftenen og spist Stikkelsbær fra Sognefogdens Have af sin Hat. Han saa den sidste Strime af Strandkantens Singels forsvinde ovre bag Markerne, og ude over den solblanke Fjord fangede han for sidste Gang et Glimt af

Louisegrundens Sandryg, hvor de havde taget Krabber om Aftenen.

De kom ind i Skovhjørnets Vænge. Der stod den gamle faldefærdige Post, som aldrig kunde give Vand — og der var den lægtehegnede Dam, som Køerne drak af om Aftenen. Solen bagte. Over Græssets mægtige Tuer og lange Straa summede Myg og svirrede Fluier og fløj de purpurplettede Zygæner. Brombærrene var ved at blive sorte — Egeløvet hang fuldt af æblerøde Galler. Hvert Øjeblik slog et langt Spindelvæv Anders over Ansigtet, og han maatte hele Tiden værgе sig mod Myggene med sit Lommetørklæde. Og op fra alt det solhede Græs i det stille, skovhegnede Vænge steg Luften varm og krydret som en Røgelse-Em.

Anders var saa tung om Hjærtet. Forældrene gik tavse ved Siden af ham — Faderen i Straahat og Morgensko.

De krøb over Stenten og kom ind i Ege-skoven, der lukkede sig om dem, sval og luftig som en Rokokokirke med Snirkler op ad alle Søjler. En Drossel sang. Langs Stien stod vilde Hindbær, og Steffensurten nikkede op over Græsset med sine Klaser af smaa Porcellænsbjælder.

Saa løftede Granskoven sig over deres Hoveder — stor og stræng — med lange Rader af Tempelpiller og tæt Kronéhvælving og brungyldne Solpletter over den naaledækte Jord. Der var stille

inde — deres Skridt lød ikke. Foran dem løb Stien lige ud — længst borte stod Stenten op mod den blaa Luft.

— Hvor her er dejligt, sagde Moderen og trak Vejret dybt. Blot man kunde gemme lidt af al den Duft, proppe den af paa en Flaske og ha den til at glæde sig ved i Vinter. Ikke Frederik?

— Jo, sagde Faderen.

— Aa, din Tørv!

Saa blev der stille, til de naaede Stenten. Der sagde de Farvel. Moderen kyssede ham og bad ham opføre sig godt og huske paa at sige Pastor Aarslev Tak, naar han traf ham paa Bane-gaarden, for al den Ulejlighed, Præsten havde gjort sig.

Og de blev staaende til Anders var kommen over Stenten — nikkede og sagde Farvel endnu en Gang — vendte sig saa og gik sammen bort gennem Skoven.

Anders stod bag Stenten og saa dem blive mindre og mindre ind ad Stien — mørke mod Egeskovens guldlyse Grund. Til de forsvandt ved Svinget, og Stien laa tom og forladt med Striber af gylden Sol over sig gennem den grønne Skov.

Anders blev staaende længe og saå paa denne øde Sti og følte sig saa inderlig ulykkelig — saa trøstesløst alene . . .

Tilslidst vendte han sig og begyndte langsomt

sin Gang ud over de grønne Marker, hvor Vejen var en mørk, tiltraadt Stribe i det knappe Græs. De røde Marknelliker fulgte ham paa Vej. Hvide Støvbolde laa som halvgemte Æg paa Jorden.

Anders saå sig tilbage den ene Gang efter den anden.

Nu kom de ud fra Skoven. Sindigt vandrede de af Sted sammen ad Markstien langs Fjordens Runding. Gik uden at han havde Middel til at standse dem — blev ved at gaa — længer og længer bort. Nu var de ved Bænken — nu veg de udenom den store Skærvedyngge — nu saa han dem inde mellem Tørrepladsens Skov af Stænger.

Saa gik de op ad Vejen — et Minut endnu — og de forsvandt bag Voldene.

Anders blev staaende og saa over mod det fjærne røde Hus ovre bag Fjorden.

Han havde levet der alle sine Barneaar og sin Drengetid — gaaet ind til Byens Skole hver Morgen og vendt tilbage hver Eftermiddag — gaaet den samme Vej, han gik i Dag men ikke skulde vandre i Morgen . . .

Det skulde være ude altsammen. Derovre, hvor han havde siddet endnu for en halv Time siden, der gik nu Fader og Moder alene fra Stue til Stue. Han skulde ikke lægge sit Hoved til Hvile i Aften paa Pudren under sit lille Gavlværelses Skraatag og ikke vaagne i Morgen med det blaa Bælt udenfor sine Vinduer. Han skulde

gaa langt bort og længes og maaske aldrig mere komme tilbage . . .

Graaden stod ham i Halsen men kunde ikke blive til Taarer.

Langt ude over det blanke Bælt spejlede en Damperrøg sig i Havblikket.

V.

« Saa husker Anders en Vinterdag, fem – seks Maaneder efter hans Komme til Kjøbenhavn.

... Han stod paa Randen af et Fortov og saa op og ned ad et stort Hotel paa det smalle Strædes anden Side.

Hvor han stod, var der Skygge, og Skyggen laa langt ud over Gaden. Ned langs det andet Fortovs Brosten og den blanke Husrække skraa, rødliggul Formiddagssol. Enkelte Mennesker paa Solfortovet med lange, magre Frostvejrsskygger efter sig. Længere nede bliver de utydelige – for Enden af Gaden blot vage Skyggerids, som gik ud og ind i Taage af blaa Sol. En Gaslygte skinnede som en mælkehvid Plet inde i Taagen.

For et Par Dage siden havde Anders faaet Brev hjemmefra. I Brevet stod, at Pastor Aarslev havde faaet en højtstaaende Dame i Kjøbenhavn til at fatte Interesse for Anders – at denne Dame var Kusine til en Lehnsgreve, som sad i Direktionen for et veldædigt Fond – at hun havde

henvendt sig til denne Fætter om en Understøttelse til Anders — og at Hans Excellence nu selv ønskede at se og tale med den unge Mand. Saa fulgte gode Raad med Hensyn til den forestaaende Avdiens. Excellencen var bedst at faa i Tale mellem 9 og 10 om Morgen; Anders maatte huske at sige »Deres Excellence« — aldrig »De;« naar han omtalte den højtstaaende Dame, som havde anbefalet ham, skulde han sige »Hendes Naade, Deres Excellences Fru Kusine;« han maatte passe at være høflig mod Tjeneren, for den Mand var en Magt i Staten, havde Hendes Naade skreven til Pastor Aarslev.

Dette Brev var slaaet ned mellem Anders' Tanker som en Høg mellem Duer.

For han havde vugget sig videre i sit Had og sit Haab . . .

Han hadede stærkere og stærkere denne Virkelighedens Verden, hvor alle Sener spændtes i Kampe for Ære og for Kvinder, og hvor alle Nydelsens Frugter hang mellem Livstræets Løv, rede til at gribe for hver, der havde Mod.

Anders hadede de stærke, de smukke, de rige — han hadede sine Kammerater, som dansede, som løb paa Skøjter, som havde Kærester — han hadede de kønne unge Piger paa Gaden for deres Legemers Svulmen, deres Bliks Frejdighed, deres Læbers smilende Løfter om sanselig Lykke. Og han hadede denne Stat, hvori han var sat til at

leve, denne ordnede Virkelighed, som mødte ham paa alle Kanter — med hundsende Postembedsmænd — med Indskrivning i Lægdsrullen — med Krav paa hans Nutid og hans Fremtid, som det ikke var muligt at melde sig fra. Denne Stat var saa rædselsfuldt virkelig — saa urykkelig grundmuret — trodsende al Logik og alle Ræsonnementer. Han kunde ikke smide Kortene og nægte at spille længer. Den var ikke til at fly for — dens Jærnnæver tog ham i Kraven uden Hensyn til hans Protest.

Men der skulde komme en Dag . . . Allerede lød det over al Verden om Vold og Mord, Dynamit og Oprør, Krige og Rygter om Krige. Der skulde komme en Dag, hvor Jordens Indre aabned sig, og Afgrundens Flammer spillede mod Himlen, og Stjærnerne faldt som Løv i Høst . . . Og Solen skulde vorde som Blod, og Maanen som en Haarsæk, og Havets Kræfter røres, og Jordens Folkeslag ængstes i Fortvivlelse, og Menneskene formsægte af Frygt og de Tings Forventelse, som skulde komme over Jorderige.

Men naar disse Ting begynde at ske, da ser op og opløfter Eders Hoveder, efterdi Eders Forløsning stunder til.

Ti Menneskenes Søn skal komme i Skyen med Kraft og Herlighed at dømme Verden! Og han skal ophøje de fattige og de ringe men fornede dem i de høje Stole. Ja, han skal udkaste

dem i det yderste Mørke, hvor der er Graad og Tænders Gnidsel, og deresOrm dør ikke, og deres Ild udslukkes ikke . . .

Men de retfærdige skulle skinne som Solen i deres Faders Rige . . .

— — — — —

Og han, hvis Had huggede sin Næve ind i Tilværelsens Ansigt, — han stod nu her for at gaa op og bede en Excellence om Understøttelse som et andet artig Embedsmands-Æmne . . .

Han saa ned ad Gaden og havde mest Lyst til at gaa. Forrige Søndag havde han ogsaa været her — og da havde han snydt sig fra det. Men nu skulde det gøres — inden den 1ste maatte Ansøgningen være inde. Og i Dag skrev vi den 26de.

Han kiggede op ad Huset. Alle Vinduerne var lukkede — for nogle var der rullet ned. Et Sted paa tredje Sal sad en hvid Kat i Vindueskarmen og solede sig. Paa første Sal var et Par Fag med Blomster i svære Messingpotter — dér var det vist.

Saa gik han ind gennem den aabne Port.

Portrummet var lavt og bredt, med højt, fernisbrunt Panel langs Siderne. Der var lukket ud til Gaarden — kun en lille Dør i den store Port stod paa Klem. Anders gik hen og kiggede. Ovre i en Krog saa' han en Karl staa og vaske en Karet. Solskinnet laa saa fredeligt over de

gule Mure og Kareten og Karlen, at Anders ønskede sig derud.

Men han vendte sig og gik tøvende gennem en Glasfløjdør ind i Vestibulen. Der var ingen Laas paa Døren; den smækkede i bag ham med en ulden Lyd.

I Vestibulen var der lyst og højt, Tæppe over Gulvet og Ballielavrbær i Krogene. En stor Kokusmaatte laa foran Trappen, som gik op med sprinklet Jærnrækværk og Tæppestrimmel over de graamalede Trin. Og lige for Trappen hang en stor beskreven Tavle paa Væggen. Anders gik hen til den og saa, den var fuld af Numre og Navne. Han begyndte at lede efter Excellencens, men var for ophidset til at kunne finde det. Han glemte hele Tiden de Navne, han havde læst, og maatte begynde forfra.

— Hvem ønsker De at tale med? spurgte en Stemme bag ham. Det kippede i ham; han havde ikke hørt nogen komme. Han vendte sig og saa en lille Mand i sølvknappet Frakke, med et rødt blankt Ansigt under en flad Kasket, hvis Rand i hvide Bogstaver bar Ordet »Portner«.

— Det var Hans Excellence, sagde Anders forstyrret.

— Hans Excellence er ikke staaet op endnu, svarede Portneren, tørt og ensformigt som et elektrisk Ringeapparat.

— Jamen jeg skulde tale med ham . . .

— Det er ikke noget, jeg kan sige?

— Nej . . . jeg skal selv . . . Hans Excellence har ønsket at se mig og tale med mig . . .

— Naa — ja saa er det Nr. 26, paa første Sal.

Og Portneren vendte sig og forsvandt i et Lukaf under Trappen, som Anders ikke før havde lagt Mærke til.

Saa gik Anders alene op ad de brede, lyse Trapper, holdende sig i Rækværket. Der stod Lavrbærtrær paa Afsatserne og smaa Stole til at hvile sig paa. Og Væggene var delte ved malede Søjler i store, luftblaa Felter, og midt paa Felterne svævede Genier med Blomsterguirlander.

Paa første Sals Afsats standsede han. En stor Dør, hvis Fløje var tagne af, aabnede sig ind til en halvmørk Korridor. En Gren af Løbetæppet førte derind.

Saa kom han i Tanke om Ansøgningen og foer hastig til Inderlommen for at forvisse sig om, at den var der.

Han gik ind i Korridoren. Den strakte sig til begge Sider med en Række gule Døre paa den ene Væg ligesom i Arresten hjemme. Nede til venstre fik den Lys fra et højt smaarudet Vindu — tilhøjre skimtede han lige Endevæggen inde i Mørket.

Han gav sig til at se Dørenes Numre efter og fandt Nr. 26 helt nede i Bunden af Gangen —

der var saa mørkt, at han maatte stikke Hovedet tæt til for at læse det.

Han blev staaende paa Maatten og saa op ad Korridoren, hvis Vægge og Gulv skinnede blankt i Lyset fra det store Endevindu. Der var stille. Han hørte nogen gaa over et Gulv ovenpaa, og en Dør smældede til højt oppe i Huset. Der kom en Stemning over ham af Sygestilhed og Sovekammerfred — han tænkte paa sin Barndom og paa dem hjemme, og han blev vemodig . . .

Saa hostede nogen inde bag Døren.

Anders foer sammen og veg et Par Skridt tilbage. Han hørte Trin over Gulvet derinde — langsomme, afmaalte Trin — og han listede ned ad Korridoren og ud paa Trappegangen.

Der var tomt og tyst. Han kunde høre Blodet synge for sit Øre. Saa kom en Vogn forbi nede paa Gaden — Lyden slog et Øjeblik stærkt op gennem Porten og Trapperummet, dæmpedes saa og blev borte ud i den ørkenagtige Stilhed.

Om han gik sin Vej?

Han følte sig allerede paa Gaden — fri — med Lov til at gaa, hvor han vilde . . .

Nej, det vilde alligevel binde ham og drage ham tilbage, at han igen var gaaet udenom dette . . .

Og han vandrede atter ned gennem Korridoren. Hans Hjærte bankede stærkt, da han standsede udfør Nr. 26's Dør. Han løftede Haan.

den og hørte Lyden af sine egne Knoer mod Døren.

— Kom ind!

Da Anders havde faaet lukket efter sig, saa han en Mand i Skjorteærmer henne ved det lange Værelses eneste Vindu i Færd med at børste sin Frakke. Manden stod med Ryggen til og vendte sig ikke.

Anders blev staaende indenfor Døren.

Saa lagde Manden Børsten fra sig i Vindueskarmen, trak Frakken paa og drejede sig om mod Døren.

Anders gjorde et Buk og famlede i Inderlommen efter Ansøgningen. Saa rømmede han sig, fik de sammenklistrede Læber op, og sagde med en skinger Røst, som han selv hørte:

— Jeg vilde tillade mig . . .

— De ønsker at tale med Hans Excellence? spurgte den anden høfligt og roligt.

— Jeg véd ikke . . .

— Véd De det ikke?

— Jo — jeg vrøvler — jeg stod i Tanker — Hans Excellence har selv ønsket at se mig og tale med mig, sagde Anders og lo befluppet.

— Meget vel. Vil De behage at tage Plads.

Og han viste hen paa en Chaiselongue langs den ene Væg. Nu saa' Anders først hans Ansigt — overlegent, blegt, regelmæssigt, med friseret Pandehaar og flot Knebelsbart.

Anders satte sig. Den anden havde taget noget Tøj, som laa slængt over en Stol og gav sig igen til at børste.

Anders sad og hørte efter Børstelyden og efter Ildens Knitren fra Kakkelovnen. Hans Ansigt var behagelig koldt i den varme Stueluft. Han saa hen mod den lukkede Dør og følte sig vel tilmode ved at vide Loddet kastet. Naar han igen gik ned ad Trapperne, vilde det være overstaaet.

Saa bankede det — en anden Tjener kom ind.

Anders rejste sig, men da ingen tog Notits deraf, satte han sig igen.

— Forstyrrer jeg Dem, Johan? spurgte den nyskomne.

— Nej, paa ingen Maade. Skal De ikke sidde lidt?

— Tak, jeg løber strax,

Han tog en Stol, satte sig overskrævs paa den og støttede Hagen mod Stoleryggen. Johan børstede ivrigt. Nu og da hørtes en Lyd fra Kakkelovnen af Gløder, som skred sammen.

— Han er ikke staaet op endnu, den gamle?

— Nej — han letter sjælden paa sig før ni. Saa faar han sit Tøj ind og et Kvarter efter serverer jeg hans Kaffe.

— Og saa er De færdig?

— Ja, for den Dag.

— De har det godt, Johan.

— Saamænd — man klager jo heller ikke.

I det samme ringede en Klokke henne over Vinduet. Johan smed de sorte Klæder over Armen og lagde Børsten.

— Hvem maa jeg melde?

Anders sagde det, og Johan forsvandt ud gennem Døren. Henne over Vinduet blev Klokken ved at svinge frem og tilbage i sin Bøjle, men uden at give Lyd længer. Den anden Tjener havde rejst sig fra sin Stol og var gaaet hen til Vinduet. Anders rejste sig ogsaa og tog sin Hat i Haanden. Kort efter kom Johan tilbage og bad ham følge med. Anders gik efter ham et Par Døre op i Korridoren. Tjenerens sviklede Strømpe-lægge bevægede sig saa dannet henad Tæppeflisen, og den brede Ryg var sirlig svajet som et Stoleben.

Saa standsede han, slog en Dør op og holdt den aaben for Anders.

— Vil De træde indenfor . . .

Anders gjorde et Skridt over Tærsklen og bukkede. Døren lukkedes lydløst bag ham. Han saa' op — han var alene.

Han stod i et svært, blødt Tæppe, der bredte sig over et stort Gulv. Grupper af lave Møbler løftede sig her og der. Et Maleri af en rød Hest lænede sin Guldramme mod et Bordben. Der

var tunge Gardiner og blankbladede Planter for Vinduerne.

Saa kom En hastigt ind ad en aaben Fløjdør. Anders traadte lidt tilbage og bukkede. Excellencen kom hen til ham.

— Deres Navn er?

Anders sagde det — hans Stemme var igen underlig skingrende.

Excellencen satte et Par Lorgnetter til Rette paa sin Næse og saa' op og ned ad ham. Anders betragtede ham igen — det var en lille, tykmavet Fyr med et knastet Hoved ligesom en Elletrunte, Haaret sad i Totter langs Panderanden som Græs paa en afnavet Mark, og over Munden hang en graa Mustache som en Dusk Lav paa en gammel Egestamme.

— De ønsker altsaa at studere?

— Ja, Deres Excellence!

Excellencen rømmede sig, saa' igen paa Anders, tog sine Lorgnetter af og sagde langsomt:

— Er det nu egenlig saa nødvendigt for Dem at blive Student?

Anders studsede.

Gud skulde vide, at han aldrig havde følt det som nogen Nødvendighed. Det var bleven ham givet hver en Stump, uden at han nogen Sinde havde bedt derom — men han kunde jo ikke vise sig utaknemlig mod Pastor Aarslev og volde Mor og Far Sorg — —.

— Jeg kan ikke tænke mig nogen anden Stilling, fik han endelig frem.

— Har De ogsaa rigtig overvejet, at det er en lang og besværlig Vej, De giver Dem ind paa? Og at hvis De ikke faar Deres Examen med bedste Karakter, saa er det hele jo ingen Ting?

Anders saa' ned i Tæppet og paa Excellencens Fødder. Han følte sig ydmyget — indregistreret som et Malkekvæg, man feder for engang i Tiden at faa saa og saa mange Potter Mælk af den og den Bonitet. Han blev ved at tie.

— Hm! . . . naa, jaja. Har De nogen Papirer med Dem?

Anders stak hurtig Ansøgningen frem.

— Hvem er det, som anbefaler Dem?

— Det er Deres Excellences Fru Svigerinde . . . begyndte Anders at ramse.

Excellencen rynkede Brynene.

— Det forekom mig, der var en Præst . . . ?

— Ja . . . Pastor Aarslev . . .

— Ja rigtig, Aarslev . . . , jeg kunde ikke komme paa Navnet . . .

Excellencen saa' ned paa Ansøgningen.

— Ja, jeg skal nu indlevere denne til Fondets Direktion, af hvilken jeg selv er Medlem. Jeg maa imidlertid bede Dem betænke, at der sidder fem andre i Direktionen foruden mig, og at jeg selvfølgelig ikke alene kan udvirke noget.

Endvidere er det kun aldeles undtagelsesvis, at Legatet tildeles studerende.

Han saa' skarpt paa Anders.

— Saa hører De fra os om en fjorten Dage . . . Godmorgen!

Anders bukkede og sagde Godmorgen og saa' ikke, at Excellencen stak tre Fingre frem mod ham.

Ude i Korridoren vidste han ikke, til hvad Side han skulde gaa. Først nede paa Gaden kom han til sig selv.

Og saa faldt Excellencens Ord som en bred Skygge over Glæden ved, at det var overstaaet, — Ordene:

— Hvis det ikke bliver første Karakter, saa er det hele jo ingen Ting.

Anders følte sig mere gældbunden end nogen Sinde.

VI.

Saa huskede Anders den Aften, han kom rejssende hjem med sin Hue paa Hovedet og virkelig var Student ligesom alle andre Studenter.

Forældrene var inde at tage imod ham.

— Lagde du Mærke til, Fa'r, hvor pænt Anders hilste med sin Hue, sagde Moderen, da de gik fra Banegaarden ned mod Havnen. — Vi mødte Valdemar Aarslev, da vi gik herind, fortsatte hun til Anders, og da jeg saa, han hilste, syntes jeg, at saa pænt kunde du da aldrig komme til at gøre det . . .

De kom i Baaden. Faderen havde baaren Vadsækken og skød den nu ind under en Tofte. Saa gled de ud over Fjorden, der laa blank og vindstille og gylden af sunken Sol.

Faderen lagde en Aare ud og begyndte at ro.

— Anders kan vel ikke tage en Aare med, spurgte han forsigtigt og saa paa Moderen.

— Aa nej, Fa'r, det behøves saamænd ikke . . .

Anders saa' et Øjeblik taknemligt til Moderen

— saa vendte han atter Blikket ud over Fjorden, hvor Skibe laa til Ankers og spejlede Skrog og Rejsning — spejlede hver hvid Farvestreg langs Rælingen og hver sort Tovlinje tilvejs. Inde paa den vigende Kyst stod Huse og Haver med halve Farver i det døende Skær af Dag, og forude tegned Hjemmet sin Tange med den sorte Skovkam og Fæstningens Volde og Huse mørke mod Solfaldsluften. Bølgerne løb i sagte Skvulpen og Klukken indunder Baaden, og ude fra de opankrede Skibe kom Lyden af Fodtrin paa Dæk.

Aftnen faldt paa. Solfaldets gyldne Baal sank sammen til en Hob af røde Emmer, der laa og ulmed langs Himlens Rand. Store Sølvstjærner tændtes i den blege, grønlig Luft. Og Baaden drog sin tyste Vej over det mørknende Vand.

Ingen talte. Faderen havde faaet tændt en Cigar — nu og da blussede han stærkt paa den, lænede sig over Rælingen og saa' forud. Bredt og hvidt stod Storsejlet tværs ud fra Baaden.

Anders sad paa Midtertoften ved Moderens Side. Han huskede fra sine Drengenaar lyse Nætter som denne, naar de kom silde fra Byen — huskede Vandets Klukken langs Baadens Sider — og den store Stilhed over det dunkle Vand . . .

Han læned sin Nakke tilbage mod Masten, der begyndte at slaa sig med Dug, og stirrede opad — op mod den højeste Himmel, af hvis Dybder Mørket sivede ud som dunkelblaa Skygger.

Saa vendte han atter Blikket mod Havet, der syntes ham lysere og blankere end før.

Det blev mer og mere stille. En Hund gøede ovre fra Kaibergs mørke Kyst, og et Anker faldt raslende langt ude. Og ellers kun Vandets hulkende Klunk under Baaden . . .

Endelig strøg de ind i den høje Skibbros Skygge, hvor Bølgerne plaskede lydt om de store Tømmerstokke. Faderen tog Aaren op og holdt den i Hvil, mens Vandet drev af den i klingende Draaber. Saa lagde han den ind for at bjærge Sejlet.

De lagde til ved den lille Baadebro. I den lyse Nat kunde Anders se hver Fjæl i Broen og hver Sten i Strandkanten, hvor Vandet sagte drog sig op og ned med en fin Lyd som af rislende Sølv. Og op ad Vejen, hvis Singels rasled under Trinene, gik Forældrene og Anders op mod Fæstningens Volde. Ude paa Engen stod Faarene og sov — et af dem brægede i Søvn.

Indenfor Voldene var alt som det plejede. Anders kendte Kommandørens to lave Vinduer — Krudtmagasinet — Faderens Værkstedsskur. Henne i Fyrbygningen brændte den røde Lanterne blegt i den lyse Nat.

De gik ind gennem Gangdøren, som ikke var lukket af, og som de ikke lukkede efter sig — forbi Hjørnet, hvor alle Træskoene stod og ventede

paa Morgendagen, og op ad de stejle Trappers bølgeslidte Trin.

I Køkkenet stod der Rødgrød i tre Tallerkener. Og de spiste ude paa Vaskebordet — uden at tænde Lys.

Saa sagde Anders Godnat og kyssede Moderen paa Munden og Faderen paa den skæggede Kind og gik op ovenpaa. Loftets Luft var hed af Dagens Solbrand paa Taget, og der lugtede stærkt af Klipfisk, som hang til Tørring. Anders havde helt glemmt denne Lugt — nu slog den imod ham, fuld af Minde. Han greb om Laasen paa det lille Gavlkammers Dør og følte det kølige Jærn som en gammel Vens Haand i sin.

Inde paa Kammeret lugtede der ogsaa af Klipfisk og af solvarmt Træ. Anders gik hen og lukkede Vinduerne op og forbavsedes over, saa lavt de sad.

Han lænede sig ud. Under ham laa Fæstningens Volde og Grave. Bag dem Landet, fladt og grønliggraat, med Strandkantens hvide Bræm af Sand og Singels. Og lige for ham Fjorden, der breder sig til Bælt — til stort, ubevægeligt sølvblankt Hav. Ude paa Skibene lyser de blege Ankerlanterner, og der brænder Lys et Steds i en Hytte under Kaibergs mørke Kyst. En Hund glammer derovrefra. Saa bliver det ganske stille. I den store, lyse Nat høres kun som en sagte Sukken det sovende Havs Aandedræt mod Stranden.

Under denne Søvnlyds Sang lægger Anders

sig til Sengs mellem friske, kølige Lagner og falder hurtigt i Slummer.

*

*

*

Den næste Dag er det Havblik. Anders søger sin gamle Vej . . . over til Strandkanten. Han gaar over Heden, der ligger solvarm, tom og stille nu som før — med blanke Damme og hvide Stenpletter. Han kommer ned til Bæltet, der breder sig for ham, sølvgraat og sejløst som hin Dag for Aar tilbage. Og han lægger sig i Tangdyngerne ligesom den Gang og lader Solen bage sig og lytter efter den klukkende Klang af de sidste, svage Bølgers Bristen mellem Strandens Sten. En Damperrøg staar ubevægelig langt ude over Horisonten.

Heden stiger mod Middag. Havet bliver blaagraat, med brændende Solblink over. De flade Bølger glider som smeltet Sølv mod Sandet. Langt ude over Havet hænger hvide, skinnende Skybjærge i Kæde, og under deres blaa Buge ser Anders ind i et Øhav af fine, fine Skykæder, der sølvblaanende eller rosenblege svømmer i bløde bleggyldne eller bleggrønlige Farveskær som i et Drømmelys fra Paradisets Porte . . .

. . . Ud paa Eftermiddagen kommer der lidt Vind. Havet bliver fint vatret, som et sølvblaat Moiré, her og der med grønne eller violette Flager. Inde under Kysten faar Vandet snart et døende, sølvgraat Skær, snart lyser det klart og grønligt,

snart ses det himmelblaat med smaa runde, graa-ryggede Glasbølger.

Saa frisker Vinden stærkere op — Vandet bliver af grønt Sølv, med indlagte Soldiamanter, det svulmer som mørkegrøn Silke, oversyet med Sol-sølv. Til det alt med et bliver ganske hvidt og blegt, kun med svage blaa Aandepust henover.

Det lider ud paa Dagen. Himlen højner sig og bliver klarere blaa, med smaa, runde Uldskyer. Vandet er uroligt og bryder sig glasgrønt mod Bredden. Ovre bag Kaibergpynten kommer en Brig frem for fulde Sejl — nær Kysten, hvor Anders ligger, stryger den ene Sildebaad efter den anden forbi — Vandet klukker dem langs Siden.

Saa aftnes det. Havet bliver staaiblaa, og Luften bleges. Over Kaiberg Land gløder Himlen. Og langs Stranden, der ligger nøgen og øde i de sørgmodige Aftenskygger, summer Myg i Sværme med Lyd som Telegraftraades Surren for Vinden. Anders hører Faarene bræge ovre fra Volden og fjærne Raab af Børnenes Leg i Kromandens Vænge. Og overfor dette Hav, der flader sig tavst og tomt, en Violslette under den violblaa Tusmørkehimmel, føler han sig som En, der har vandret lange Veje og endelig staar ved Tærsklen til sit Hjem.

*

*

*

Anders' Ferie glider hen under den aabne Himmel ved det frie Hav.

I den kolde Sommerblæst vandrer han langs Strandkanten og føler Brændingens Bølger bryde og bruse i sig og føler sig fyldes af et vildt jublende Oprør, der styrter i Størmløb mod Samfundets Bolværk og Verdens Grundvolde . . .

For han er den samme som før. Nye Tanker har sivet igennem hans Sjæls Former med nyt Stof, som kiselsurt Vand siver gennem Jordlag og fylder forstenede Dyr med Flint for Kalk. Hans gamle Tro er forsvunden som en Kyst forsvinder bag Havet, og hans Aand drages med paa Mennesketankens frie Vikingefærd. Men de hedenske Lurers Hærblæst gjalder i Anders' Øren med Basunes Lyd, og deres Røst lyder som den Troendes Raab mod Retfærdighedens Rige — Evighedens Kampskrig mod denne Verden . . .

*

*

*

Saa var det en Aften, Anders kom ned over Bakkerne, der hegned den lille Fjordby. Gennem Byen skulde han hjem, ud over Odden.

Han kom fra Kaibergskoven. Han var sejlet derover tidlig paa Eftermiddagen med en Fisker — var gaaet i Land ad den lange Bro, hvis smalle Planke vippede lavt over det grønne, tangsvajende Vand — op forbi det lave, hvide Skovfogedhus og ind ad de grønne Veje.

Han havde ligget længe og læst i en Eng langt inde mellem Bøge. Naar hans Blik løfted

sig fra de hvide Blade, gled det ud over Engens Sø af solgrønt Græs med Skyggens Kyststrimmel ovre under Skoven paa den anden Side. Dybt inde mellem Stammerne saa' Anders Bøgeløv lyse i gyldengrøn Sol . . .

Og medens han stirred, gled Minutterne lydløst forbi og blev borte som store, hvide Sommerfugle udover Engen, og Insektsummet fra Græsset og Trækronernes lyse Fuglekvidr løb som klukkende Bølger under hans Tankes Baad, og langt inde kurred Skovduerne saa sælsomt blødt, at det var som droges han mod alt det ensomste Krat og alle de lønligste Stier . . .

. . . Saa borede Anders sine Hænder og sit Ansigt dybt ned i det tætte, varme Græs, og Luften strøg i lette Drag om hans Kinder som store, hede Aandepust af et bredbrystet Jættelegems Lunger.

— — Engen laa helt i Skygge, da Anders forlod den. Græsset køledes af Dugg, og mellem Engbuskenes ubevægelige Blade fløj store Myg med raslende Vinger. En Ko brølede langt borte, et Steds fjærnt udenfor Skoven.

Da Anders kom ned mod Byen, var alt graat af Skumring. Markerne var graa og Byens Tage graa, Fjordens Vand graat mellem disgraa Skove, kun Fyrets fjærne Guldprík brød denne stille Sø af graalig Skumring.

Hvor Skræntstien svinged, strøg en Svale ham

tæt forbi — sangløs og lavt langs Jorden. Den blev borte ude over en Græsmark, hvis hvide Skærmplanters Skarer skinned som Blegelærred under Mørket.

Nede i Dalen steg der Damp af Engene. Stien gik ud over den bløde Bund, midt gennem den klamme Em. Bag Engen stod Aavejens Kastanjer mod Taagen som en Række sorte Porte i en hvid Mur.

Anders gik om langs Aaen. Den køle Luft var ram af Poppelblades bitre Duft; lange, vaade Spindelvæv slog ham i Ansigtet; nede fra Vej-kanten stirrede hvide Skærme op gennem Mørket som Stene fra Bunden af et Vand. Længst forude ridsedes Byens Tage mørkt mod den graalige Luft.

Anders standsed med Ryggen mod Aaen og saa' sig ud over Landet. Bag det mørke, lave Pilehegn, der grode langs Vejgrøften, laa Dalen som en dampende Kedel. Træer vadede i den hvide Em som høje, sorte Skygger — længst ude paa de graa Taagebanker drev et enligt, rødt Lys.

Anders hørte Aaens Bobler briste bag sig, klingert som Glas, der brydes. Han hørte i Hegnet Duggens tunge Dryp fra Blad til Blad og den sagte Knitren af Løv, der retted sig eller visned, og et søvnigt Insekts sidste sene Surren. Ude under Engenes tætte Væv af Taage var der Trin, som vedblev at gaa — længer og længer bort, længer

og længer — til de endelig døde hen ad fjærne Veje.

Da kom Stilheden.

Ikke den store Stilhed, der i Stjærnenætter stiger ned fra Himlen, men en underlig puslende Stilhed, der løfted sig som Em af det vaade Græs og listed sig som sagteligt Sus langs den mørke Jord — sagteligt Sus af fjærne, fjærne Bølger . . .

Og der kom Fred over ham. En Fred, saa dyb som Natten, en navnløs, tiende Fred, der tav hans Nerver til Hvile. Det var, som Duggen fra Græsset suged sig gennem hans Fødder, og som hans Hud aanded Mosedisen og al denne Nattens Luft, der var tung af Løvduft, ram af Duft fra Muldet, krydret af Havers Vellugt og syrlig af Aavandets Aande.

Han var med ét rykket bort fra Verden og Tiden. Dagens og Menneskenes Liv laa som en fjærn, tung Drøm, begravet i den bløde Nat. Anders var ikke længer en stakkels, fattig Student, der skulde arbejde som andre — læse for Eksamens og Embeds Skyld, sine Forældre til Gavn og Glæde. Han var et Træ som Vejens Kastanjer ved hans Side — et Væsen, der sugede Vand og aandede Ilt og dannede Ved — en Vorden uden Vilje, et Liv, der groede og blev til . . .

Han bøjede sig og strøg Haanden gennem det vaade Græs og førte den over Panden og aftvætted Dagens Daab i Natteensomhedens Dugg.

VII.

Anders og Elna kom langsomt ned ad Bü-lowsvej med Armene om hinandens Liv. Alt var tomt og stille. Træerne strakte de løvdunede Grene ubevægeligt op mod den blegblaa Himmel, hvor Stjærnerne laa som Sølv sand. Maanen stod lavt i Vest, som en gylden Orangeskive. Et Stjærneskud strøg over Himlen som Blinket af en Fisk, der slaar op. Der dryppede Dug af Løvet, og langt borte svandt en Vognrullens Jærnræslen over Stenbro.

Det var sidste Gang, de saas, før Anders' Sommerferie.

I den Uge, der var gaaet, siden de mødtes, havde de været sammen næsten hver Dag.

Den første Aften skulde de træffes ved Sporvejsstationen paa Hjørnet af Vodrofsvej. Det var ganske lyst endnu, og Anders generede sig for at staa og vente — han syntes, alle Mennesker kiggede saa sært paa ham, som havde de gættet, hvad han gik der for. Sporvogne kørte forbi til

den ene og til den anden Side — Klokken blev fem Minuter, og ti Minuter over Tiden paa Uret i Hjørnebutiken. Saa kom der tilsidst en lille Pige, som saa' vist paa Anders — en lille Bytøs med Tørklæde krydset over Brystet og pjusket, solbleget Haar. Hun gik ham et Par Gange forbi — standsede tilsidst og spurgte, om han ventede nogen.

Anders sagde Ja, og hun stak ham et Visitkort i Haanden:

»Vent et Kvarter endnu, jeg kan ikke komme før.

Venligst

Elna Neumann.«

Anders saa sig om. Den lille Pige var borte. Han slog et Slag op ad Gamle Kongevej, rakkende sin Ryg og pillende Støvnug af sine Klæder. Det blev ved at være saa lyst.

Hvordan var det egenlig, hun saa ud. Han huskede blot den blege Hud, der var som regnkolde Roser at kysse — de blanke Øjne og de blanke Tænder, der lo hvert Øjeblik.

Han vendte om og kom atter ned til Hjørnet. Nu var den et Kvarter over . . . Han saa ned ad Vejen — og kendte med det samme, at der kom hun . . .

I lys Jaket over den lyse Kjoles Liv, med et gulligt Slør strammet ned fra den gule Straahat, hurtig i Trinnene, fingrende sine Traadhandsker til Rette, medens hun gik.

Han strammede anstrængt sin Ryg, da han gik hende i Møde, forlegent løftede han sin Hat og sagde Godaften til hende. Hun nikkede med et blidt Smil og bad ham undskyldte.

Saa gik de lidt stift ved hinandens Side og havde ikke meget at tale om — ud ad Gamle Kongevej. Anders borede fortvivlet i sin Hjærne, men fandt intet at sige. Vejen syntes ham lang som en Evighed. Han længtes efter atter at kysse hende — og hun gik saa fjærn og fremmed ved hans Side, at han ikke turde tage hendes Arm.

De spaserede lidt rundt inde i Frederiksberg Have. Mørket faldt. Saa blev hun træt og vilde sidde.

Idet de satte sig, kom hans Arm om hendes Liv, og hun veg ikke ud af den. Han sad lidt — trykkede hende lempeligt til sig — saa bøjede han sig bævende over hende og mærkede hendes Læber brænde mod sine. Da hun blidt skød ham fra sig, vidste han ikke, hvorlænge deres Munde havde knuget sig sammen.

De blev siddende hele Aftenen dér paa Bænken. Foran dem var Kanalens blanke Vand og Træernes Skyggeskare op mod den lyse Luft. Nattergale sang. Og Anders sad Elna saa nær, han kunde, med Armen om hendes Hals og stirrede paa hendes tilbagelænede Ansigt, der lyste som en hvid Blomst i Sommernatten.

Saa tænkte han paa forleden, da han havde siddet ene og ulykkelig paa den samme Bænk, og han kyssede Elna og saa' op mod Stjærnerne.

— Hvor kan De egentlig komme til at holde af mig saa hurtigt, spurgte hun og lo.

Men Anders svarede ikke — kyssede blot igen — som en Tørstig drikker med lange, dybe Drag.

— Allerede, sagde Elna, da der ringedes ud af Haven.

— — — — —
Aften efter Aften havde de gaaet med hinanden og siddet sammen i Frederiksberg Have eller paa Stierne om Sankt Jørgens Sø. Hun lo ad ham, fordi han var »saa slikken« og »hele Tiden vilde kysse« — de kunde da ogsaa godt snakke fornuftigt sammen.

Saa fortalte hun om sin Onkel, hun var i Huset hos. Hans Kone var saa svagelig, og Elna var der for at passe hende og holde hende med Selskab. Det var skam ikke altid saa morsomt — — saadan syge havde saa mange urimelige Luner — —.

Ja, det kunde Anders saa godt forstaa. Men det var vel ikke nemt for hende at faa noget bedre. Og Natten var jo hendes egen.

Saa lo hun, og han kyssede hende, og to Sjovere, som gik forbi, sagde:

— Naadda, det sku' bare være mig, jeg sku' anderledes holde a' . . .

Anders blev flov, men Elna lo igen.

— — —

En Aften skulde hun have været hen at se, hvordan han boede. Men da de kom i Porten, vilde hun ikke længer. Saa sad de nede paa Trappens sandede Trin og kyssedes. Det blege Maaneskin faldt ind gennem Gangvinduet.

— — —

Og nu var det sidste Kvæld . . .

Tavse drejede de ned ad Thorvaldsensvej, standsede nu og da for at kysse.

Anders gik og saa', hvor Luften blaandede mer og mer, og Stjærnerne svandt som hvide Sejl ud over et Hav. Skyggerne var ikke længer natte-sorte, de hvide Villaer lyste med Dagens Farver og Havernes Buske og Træer fik grønlig Lød. Der kom et Sus af Vind og viftede Stjærnerne ud. En skarp Fugletrille skar ned gennem Luften fra en høj Poppel, og et spædt Pip klynkede Svar fra en blomstrende Syring. Omme paa Ørstedesvej mødte de en lille underlig Fyr med et rødt, oppustet Ansigt under en slidt Kasket — han rullede forbi uden en Lyd. Et Par Koner i Sjal kom sjokkende op ad Fortovet — nede paa Gamle Kongevej travede en Droske.

Da de stod ved Elnas Havelaage, kvidrede det fra alle de grønne Træer i Alleen og Haverne —

Spurvene strøg pippende ned over Vejen — Hanner galede — og inde fra Byen hørte de det første Togs Fløjten.

Elna saa' op mod Huset, der skinnede med morgenblanke Ruder.

— Hvad ser Du efter?

— Jeg var bange for, at nogen af dem skulde være oppe og faa Øje paa mig.

— Hvad saa?

— Hvad saa? Du kan tro, saa fik jeg en ordenlig Lektie af Tante. Hun har en Gang sagt, at jeg vel da holdt mig for god til at gaa med Herrer . . .

— Det bryder Du Dig da ikke om . . .

— Ne—hej! Det morer mig bare mere, naar det er forbudt.

De tav lidt. Anders stød og holdt hendes Haand over Laagen. Han trykkede den og sagde:

— Men nu maa Du heller ikke gaa med Herre . . . r, Elna . . .

Hun lo dulgt, saa' ned og svarede ikke.

Om lidt bøjede hun sig frem over Laagen, lagde Armene om hans Hals og stirrede lige paa ham med store Øjne, der var brunliggrønne som løvskygget Vand.

Og sagte nynnede hun imod ham:

»Høga berg och djupa dalar,
tak den vän, som dig behagar,

heja hop, min lilla söta topp,
vi ska dansa, till solen rinnar opp,
heja hopp, min sköna,
nu ha vi dansat i det gröna«.

I det samme kyssede hun ham paa Munden
og svippede fra ham op ad Havegangen. Paa
Trappestenen blev hun staaende og sendte smi-
lende et Fingerkys tilbage. Anders besvarede det.

— Skriver Du til mig, Elna?

— Maaske Du!

Hun nikkede, Døren smældede i, og han
hørte hende løbe op ad Trappen.

VIII.

Anders kom i hurtig Gang nedad Vodrofsvej. Det var Aften — henad Klokken ni. Dagens Regn stod i Pytter paa Fliserne og paa Fortovets slidte Asfalt. Over Vejen laa et tyndt, hjulstrimet Søle, der skinnede, hvor Lygtelyset faldt. Bag de høje Stakitter tegnede Pladsernes Tømmerstabler og Dynger af tomme Tønder sig mørke mod den graa Natteluft.

Nu og da mødte Anders nogen — snart ude i Mørket — snart lige for en Gaslygte, saa han kunde se dem i Ansigtet. Var det en Kvinde, der kom imod ham, passede han sin Gang, saa det blev under en Lygte, de mødtes. Et Øjeblik saá han da de blanke Øjne og de fugtige Læber blinke, til Skyggen gled som et sort Visir ned for det blege Ansigt. Og Anders vendte sig, blev staaende, gik et Par Skridt tilbage, men betænkte sig hver Gang og vandrede videre.

Han kom ned forbi Vodroflund, hvor to oplyste Vinduer skinnede bag bladløst Grenespind ud over den tomme Have. Ovre paa Vejens

anden Side aabnede Tværvej efter Tværvej sit Gab — høje Husmasser og nøgne Poppelkoste stod sorte op mod Himlen, der lysnede af Gas-skæret inde fra Byen.

Anders humpede paa Hælene over Niels Ebbesens Vej — der var Hul i hans Sko — og han var lidt forkølet og bange for at faa vaadt — og der stod altid saa meget Vand over Sporvejs-skinnerne.

Paa Fortovshjørnet kom to smaa tykke Mænd imod ham. De gik langsomt, med hinanden under Armen. Han hørte den ene af dem sige:

— . . . Godt . . . Og saa kommer han jo sukcessive hen til mig . . . Ogge . . .

De blev borte. Anders gik videre. I hans Hjerne summede de løsrevne Ord rundt, uden at han kunde fange dem. Han kom ned forbi Damp-møllen, og en kraftig Lugt af Malt pustede nedover ham. Tankeløst blev han staaende og kiggede ind gennem et oplyst Vindu med Jærngitter for. Han saa hen langs en hvidkalket Mur, som var oplyst af et flakkende Lys — Anders knnde ikke se hvorfra. Langs Muren løb et knudet Jærnrør og blev borte sammen med Muren. Det meste af Vinduet dækkedes ellers af en mægtig, mørk Tønde. Der var snævert mellem Tønden og Jærnrøret og mellem Røret og Muren. Anders fik en uhyggelig Fornemmelse, som naar han i sine Drengaar krøb op under Sengen for at lede efter

noget og med et blev saa knugende angst for ikke at kunne slippe ud igen. Saa raabte det pludselig lige ved hans Fødder. Han foer sammen og saa ned. Der var Lys i Kældervinduerne — han hørte Tønder rulle over Betongulv i store tomme Rum.

Han gik videre — forbi Huse og Haver — med de handskeløse Hænder dybt i Overfrakkens Lommer.

Tæt før Gamle Kongevej gik han et Par unge Piger forbi — én høj, nærmest ved ham, en anden mindre, til den anden Side. I det han bøjede udenom dem, saá han paa den høje, hvis Profil ridsed sig fin og regelmæssig mod den oplyste Sporvognsventesal paa den anden Side Vejen.

I det samme sagde den lille halvhøjt, saa han hørte det:

— Det var Anders!

Det gav et Sæt i ham — uvilkaarligt gik han til — Stemmen var Elnas!

*

*

*

Anders havde glemmt at opgive sin Adresse, da de skiltes — han turde da heller ikke tænke sig hendes københavnske Damebrev i Hjemmets tarvelige Stuer og under Forældrenes alvorlige Øjne.

Men han skrev til hende — en Gang — straks da han var kommen hjem. Saa uendelig lidt var det, han havde at skrive hende til — de

samme Par Ord, som fyldte Minuterne mellem deres Kys.

Han fik intet Svar og skrev endnu en Gang. Men under Sommerens Solhede gled hendes Billed ud i Horisonten som et svindende Sejl. Hun stod som det fjærne Maal for hans Længsler — Længslerne, der fødtes, naar han trængte sig gennem grandede Skovdybder og vandrede ad ensomme Stier, hvor han ingen mødte men drømte om et Møde med Lykken selv — Længslerne fra de sorte Nætter, der laa tungt og hedt over Havet, som vaanded sig en Kvinde lig under Elskovsfavntag . . .

Da han atter kom til Kjøbenhavn, var hun ikke mere paa St. Knudsvej. Og han havde sluppen Haabet om paany at eje hendes Læbers virkelige Kærtegn.

*

*

*

Men nu betog den nære pludselige Lyd af hendes kendte Stemme hans Sind. Der kom en sorgtung Længsel over ham, som naar man i en Skuffe finder et gammelt Papir, hvor Ens egen Haand for Aar tilbage med halvvoksen Skrift har kradset kejtede Vers om Ynglingesavn og Attraa-drømme. Som en Duft af Jasmin strøg Mindet om de lyse Nætter ham berusende nær — det unge Løv mod den sølvlyse Himmel — og Elnas blege Ansigt og kyssende Mund . . . Han følte sig saa hjemløs og landflygtig, vandrende alene ad en sølet Vej i denne regnvaade Bladefaldsnat . . .

Han standsede henne paa Hjørnet i Lyset fra Urtekræmmerbutikens Vinduer.

Elna og hendes Veninde var skraaet over Gaden og drejede nu ned ad Gamle Kongevej.

Anders stod og saa dem blive borte i Mørket.

Saa glimtede de frem langt nede under en Lygte. Elnas lyse Jaket forsvandt i Mørket som en Skumboble brister paa et nattesort Vand.

Det var Anders, som om hans eget Liv sank til Bunds i et Hav af Øde og Mørke. Han saá den triste Stue hjemme, hvor Lampen lyste saa koldt udover den tomme Sofa og de tomme Stole. Og han drev langsomt efter de to unge Piger — ind imod Byen, der slog sit Gasskær op over Jærnbansens mørke Tage. Nu saá han dem igen under en Lygte — men langt borte. Han satte lidt mere Fart paa — kom nær ved dem — blev beklemt og sakkede atter bagud.

I Mørket under de visne, vaade Kastanjer, hvis Blade skinnede i Lygteskæret, kom Folk ham i Møde. Han saá paa dem alle, om han ingen kendte. Han længtes efter at træffe én, som kunde tage ham med sig — være hans Vilje — sige, hvad han skulde gøre.

Ude paa den mørke Gade kom en lille Frugt-vogn — han kunde ikke se den, der trak — blot Lygtens smalle Lysstrime ud over Æblerne og Blommerne. Saa rullede en Droske forbi ad

Sporet, der skinnede som prikket Sølv under Lygtenlyset.

Saa var han igen nær ved Elna og den anden. De havde ikke længer hinanden under Armen — fine og ranke gik de Side om Side uden at tale.

Anders' Tænder klaprede, og hans Hjærte slog haardt. Saa lukkede han Øjnene et Øjeblik — og gik midt ind mellem de to unge Piger.

— Godaften, sagde han uden at tage Hatten af og uden at dreje Hovedet til nogen af Siderne.

— Godaften, hørte han Elnas Stemme ved sin Skulder. Den lød saa svensk i Tonen — han kendte den næsten ikke.

Saa fik han Halsen drejet. Han havde en Fornemmelse af at gaa skævt med Kroppen, og kunde ikke faa sig rettet i sine egne Tanker.

Elna gik og saá lige ud. Hendes Ansigt var Anders saa kendt og alligevel anderledes, end han havde husket det. Der var som et let Slør over det — som en Dis af fremmed Luft.

— Hvordan har De haft det siden sidst, spurgte han saa — hastigt og uden at kunne begribe, hvordan han havde faaet de Ord samlet til Sætning. Han stak Hænderne dybt i Lommerne og knugede dem om sit Nøgleknippe og sin Svovlstikæske. Han svinglede paa Benene — én Gang stødte han til Elnas Albu. Ved sin venstre Side hørte han den Andens Skridt; men uden at gøre sig Rede for dem, omtrent som naar man vaagner tidligt om Mor-

genen og gennem tæt Søvnighed hører nogen gaa i Naboværelset eller ude i Korridoren

— Tak. Godt. Og De?

— Jo Tak.

Der blev lyst om dem — en Sporvogn strøg forbi langs Fortovet. Anders fulgte dens røde Lygte med Øjet — en Kølvandsstrime af rødt Lys stod efter den over den vaade Gade.

— Gaar De hjem nu? spurgte han saa. Han var roligere. Men det, han sagde, skød op i ham og fløj ham af Munden, uden at han vidste det — det var, som gik han ved Siden af og hørte sig selv tale.

— Ja.

— Saa bor De ikke paa Sankt Knudsvej mere.

— Nej. Tante og jeg kunde ikke enes. Jeg er flyttet herhen, i Petersens Passage.

De skraaede over Gaden. Den Anden fulgte med. Mellem Vandpytterne kom de lidt fra hende.

— Bor De og Deres Veninde sammen, spurgte Anders, idet de drejede ned ad den mørke Passage. Der var en svag Glans ud langs Fortovsflisen — et Skær fra Vesterbrogades Lys langt nede, hvor Passagen endte. Husene rejste sig som sorte Klippemure paa begge Sider, og det trak som i en Port.

— Ja, vi bor sammen. Det er min Søster. Marie, maa jeg præsentere . . .

De standsede midt paa Gaden. Anders tog

sin store bløde Filthat af, der daskede ham ned paa Haandleddet. Marie smilede med smalle Læber — hendes blege, regelmæssige Ansigt lyste dæmpet mod Anders i det svage Skær af spredt Gaslys.

Saa gik de videre alle tre.

Midt i Gaden standsede de ud for en aaben Gadedør. Et blegt Skin faldt ud over Trappestenen. Oppe paa anden Sal var der Lys i to Vinduer.

— Dyrlægen er oppe endnu, sagde Marie, syngende svensk paa Ordene ligesom Søsteren. Monstro Kæresten er hos ham i Aften.

Og hun lo med en lille kort Latter, der trippede afsted i spidse Kluk ligesom en Spurv paa en Landevej.

Anders saá paa Elna. Hun smilede — saa underfundigt, fandt han.

— Gaár De med op da, sagde Marie.

Anders saá paa Elna.

— Ja, kom med og se, hvordan vi bor — for gammelt Bekendtskabs Skyld.

— Ja Tak . . .

Elna og Marie gik foran. De kom op ad en sandstrøet Trappe med Spytklatter og Avisstumper paa. Et Gasblus uden Kuppel lyste et Stykke op — saa blev der mørkt. Paa anden Sal standsede de. Højt oppe fra faldt Lyset fra et nyt Blus ned mellem Rækværkets Tremmer.

— Du har Nøglen, Marie . . .

De kom ind og gik ned gennem en mørk Korridor, hvor der lugtede af Hvidkaal. Anders famlede sig frem langs Væggen. Saa skreg en Dørlaas, og der blev en stor mat Lysning fra højre.

— Her, hørte han Elnas Stemme. Han følte sig forsigtigt ind i Værelset. Det forekom ham underlig tomt — han slog ud med Haanden og rørte et Tæppe. Op mod et Vindus matlyse Flade saa' han en Symaskines Hjul og Bøjle og en langbladet Nerie i Urtepotte

— Gaar du efter Lampen, Marie.

Han hørte Marie svare ja. Døren lukkedes efter hende — en anden Dør blev aabnet og lukket — saa blev hendes Skridt borte. Elna stod henne ved Vinduet og rullede ned. Anders gik et Stykke frem og følte under sin venstre Haand en ru Flade som af en grov Dug. Med den anden Haand søgte han at fange Elna. Men hun vred sig rask fra ham med et:

— Men hvor falder det Dem dog ind?

— Elna da . . .

— Jeg haabede rigtignok, De havde glemt de gamle Historier, sagde hun strængt.

Anders lod sine Arme synke.

— Værsgo, vil De ikke tage Plads . . .

Hun ledte ham lempelig.

— Her bag Bordet . . . i Sofaen . . . saa kommer Marie straks.

Anders satte sig. Elna blev staaende op — han saå hendes Ansigt som en bleg Plet i Værelsets Mørke.

— Vil De ikke ogsaa sidde, vovede han saa.

— Tak, jeg er ikke træt . . .

I det samme ridsede en firkantet Ildramme sig henne i Stuens dybeste Sorte. Saa tog det i Laasen — en Lysstrime faldt ind paa en blank Kakkelovn — og Marie aabnede Døren, smilende over Lampen med missende Øjne, der var sorte og blanke som Gagat.

— Saa! sagde hun med en lille glad Betoning, der lød som naar en Smaasten slaar gennem tynd Is.

Elna havde vendt sig og stod med Ryggen mod Anders ovre ved en Kommode. Hvor han kendte disse bløde runde Skuldre godt — og Jerseylivet, der sad saa tyndt om det unge bløde Bryst.

Marie havde sat sig for Bordenden. Nu løftede hun det grove stribede Tæppe til Vejrs — stak Haanden ind under — og drejede med et hele Bordpladen ud til Siden.

— Her gemmer vi vore Kostbarheder nede, sagde hun og saå paa Anders med Latter i hele sit hvide Ansigt.

Og fra Rummet under Bordpladen trak hun en Saks og noget Sytøj frem — bragte saa Tæppet ilave igen — tog sit Fingerbøl paa — traadte Naalen og begyndte at sy.

Anders nikkede og skød Mundvigene op til et Smil, som han mærkede fure sig saa haardt og stift i Huden.

Elna kom hen ved Bordet med en Stol og satte sig til at se i et Par slidte og flossede Modejournaler.

Anders, der sad i Overfrakke og med Hatten paa Skødet, saá sig om. Ovre langs den modsatte Væg stod Kommoden — en Servante — en bred Træseng. Til højre for Sofaen, hvori han sad, skød et gult Klædeskab frem i Stuen.

— Skal du ikke i Felt i Aften, sagde saa Elna og saá over til Søsteren.

— Ikke i Aften, sang Marie ud og lo et Par Kluk, medens Øjnene blev smalle og skinnede over Sytøjets Lærred, som hun førte til Munden for at bide en Traad af.

— Hvor er det, De skulde have været hen? spurgte Anders, som blev usikker ved ikke at forstaa.

— Hvorhen! Ih paa Vagt, begribelig — sagde Marie og lo igen, mere overstadigt end før. Elna saa op fra Modejournalen og lo ogsaa — en underfundig, medvidende Latter.

Anders tav. Og medens de to snakkede videre, blev han mer og mer utilpas om Hjærtet. Deres Tale slog mod ham som en klam Regntaage, og inde i den skimtede han i vage og tvetydige Rids det Liv, Elna og hendes Søster

havde levet den svundne Sommer. Der løb saa mange Herrenavne af deres Mund — der kom saa mange »Hys!« og »Tys!« og Blink med Øjnene — der var saa mange Minder om Morgen-timers Møder og Aftenstunders Kys. Han syntes, Maries Hud blev blegere og blegere — gullig som svedige Lagner i en Alkove — og Elnas Haar hang i brunstigt Krus ned over Panden, og hendes Læber var som slidte hvide af mange Kys, og hendes Stemme blev hæs som af Nattevaagen og Natte-drik . . .

Men han rejste sig ikke, før Marie med et Smil sagde:

— Ja, nu maa De gaa, for nu skal vi i Seng.

De fulgte ham begge ud paa Gangen og lyste nedad Trappen for ham.

— Kom snart igen, hørte han Elnas Stemme oppefra, da han stod ved Gadedøren.

IX.

De kom op til ham en Aftenstund — Elna og Marie.

Han gik selv ud og lukkede op, da det ringede. Befippet blev han staaende og overstirrede de to høje Dameskikkelser paa den sandede Afsats under det sparsomme Gasblus. — Saa lukkede han Døren til sit Værelse op og bad dem gaa ind.

— Hvorfor har De ikke været oppe hos os saa længe, sang Marie ud paa sit svenske Maal, mens de gik gennem Korridoren.

Anders blev angst — Værtinden maatte ikke høre, han fik Damefremmede. Han glemte at svare, skyndte sig blot at faa dem ind i sin Stue, og lukkede Døren bag dem.

— Var det ikke pænt af os at komme op til Dem, begyndte Marie, da de vel var inde.

Anders tyssede uvilkaarlig.

— Maa vi ikke tale højt? Ha . . .

Og den tilbagetrængte Latter, hvoraf hendes Ansigt altid var fyldt, brød frem.

Saa begyndte hun at gaa rundt i Stuen og se paa Væggene.

— De beder os ikke engang tage Plads, sagde Elna skarpt og gjorde en lille snerpende Mundbevægelse.

Anders trak forvirret Bordet bedre ud fra Sofaen. De satte sig ned — begge i Overtøjet. Marie begyndte at fingre ved Tingene paa Bordet, Det lille Portræt af Strindberg, der stod, tog hun op i Haanden — saa lidt paa det — og sagde:

— Hvad er det for en Abekat?

Elna havde bøjet sig ned over den tyske Bog, hvori Anders havde læst, da de kom.

— Du Marie, her staar »Gefässe« — Gefæsse, Gefæs . . . gentog hun vrængende og leende.

Anders sad paa en Stol ved Bordets anden Side og blev mere og mere ængstelig overfor disse to store, lattermilde Kvinder, der havde trængt sig ind i hans Stue. Det var ham, som om al Livets stærke Saft sprudlede i deres unge Lejemers skønne og svulmende Kar — som om Slægters Arv af Livsglæde og Livslyst boblede i disse fast formede Vaser af kraftigt Kød og Blod. Deres Tale og deres Latter hidsede ham som et næsvist og utæmmeligt Spurvepludder, og deres Væsen brød med al Dagens leende Letsind ind i den store stille Nat, hvor han havde hjemme.

— De ledsager os vel paa Vej, sagde Elna,

da de rejste sig for at bryde op. Det er saa sent, at vi ikke kan gaa alene hjem.

Anders tog sit Overtøj paa og fulgte med.

— Skal vi ikke gaa en lille Tur, foreslog Elna nede paa Gaden.

De gik ud ad Frederiksberg til. Gaden var vaad efter Regn, Blæsten drev den fugtige Natte-luft foran sig i korte Stød, store, mørke Røgskyer jog over en bleg, staalgraa Himmelbund.

Elna og Marie vedblev at snakke og le. Anders søgte at vinde med, saa godt han magtede, men følte sin Latter saa tør og kejtet. Han lo ikke som den, hvis Opgave i Livet er at le. Saa trak han sig et Øjeblik tilbage i sig selv, samlede stolt sit Jeg sammen om sig for ikke at faa det besmittet af de to glade Dagens Børn... men brød atter ud og søgte som en Mand, der forgæves prøver at dykke, at arbejde sig ned i de unge Pigers Lystighed.

Ude i Frederiksberg Allé satte de sig paa en Bænk. Der var kun faa Folk at se — nu kom en Dame forbi.

— Gaa hen og hils paa hende, hviskede Elna leende.

Anders rejste sig, gik hen, tog sin Hat af for Damen og bad hende velvilligst ulejlige sig tilbage til to unge Piger, som sad dér paa Bænken og gjerne vilde gøre hendes Bekendsskab.

Et gammelt, ugleagtigt Ansigt, indrammet i

sort, vendte sig mod ham, og en ond Stemme svarede:

— Kan De ikke have nok i de to, De har? De kan vel lade andre gaa i Fred, hvad?

Henne paa Bænken hørte han dem fnise og le. Saa lettede han høflig sin Hat til et »Undskyld« og vendte om. Damen fortsatte sin Gang — men Elna, som var sprungen op fra Bænken, gik nu bagefter hende og efterlignede et langt Stykke Vej hendes Maade at bevæge sig paa.

Endelig vendte de om. Anders følte sig lettet, da de tilsidst stod ved Gadedøren i Passagen.

Den lange, smalle Kløft laa mørk og tom. Øvre paa den anden Side Gaden vrælede et Barn inde bag blanke, sorte Ruder, og et Steds længer henne var der Lyd af Vand, som dryppede i Vand.

— Gaar De ikke med op et Øjeblik, sagde saa Marie. Vi koger en Kop Kaffe og har det rart lidt endnu.

Anders slog til.

— Saa løber De efter lidt Brød? — der er aabent endnu hos Bageren om Hjørnet nede paa Vesterbro . . .

— Og en Pakke Cigaretter, raabte Elna efter ham, da han var et Stykke nede i Passagen. Jeg ryger!

Anders kom tilbage med Kager og Tobak. Efter Kaffedrikningen tændte Elna sin Cigaret.

— Hvordan er'et? Skal Du ikke ha', Marie?

— Nej . . . jeg ryger ikke . . . det ved Du jo nok . . .

— Naa . . . nej, Du ryger ikke — store Hestetrangercigarer . . . Du kan saamænd godt ryge, fordi der er nogen, som ser paa det . . . Ikke?

— Selvfølgelig, sagde Anders. Det er netop kønt, at Damer ryger.

Elna smilede dovent, lagde sig tilbage i Sofaen, saa hun næsten gled helt ned, og begyndte at puste Ringe. Som Bobler af en Kildes Mund steg de frem fra hendes fyldige, rundede Læber.

— Nej, lad os nu tage os noget ordenligt for, sagde Marie. Skal vi ikke ha' en trekantet Whist?

Tæppet blev taget af Børdet, Klappen slaaet op, Lampen anbragt ude i et af Hjørnerne, og Spillet begyndte.

Elna tog det ivrigt og hidsigt. Hun blev rød i Hovedet af Spænding og Ærgrelse og skændtes med Søsteren:

— Du har snydt, Du kiggede i mine Kort . . .

— Nej, jeg gjorde ikke . . .

— Jo Gu' gjorde Du saa . . .

— Nej Gu' gjorde jeg ej . . .

Saa opløste det hele sig i Latter. Anders blev siddende lidt endnu. De to Søstre snakkede mest indbyrdes. Og atter fløj Herrenavne som Fjerboldte

mellem dem — deres Øjne blinkede som Fiskerkroge, der angler efter Mænd — de roste her et Par kønne Ben og der en dejlig Krop. Anders fik igen sin bange Fornemmelse af disse to Jomfrulegemers voldsomme Begær efter mandig Skønhed og Styrke. Det var som vejrede han en dyb og dulgt Fordærvelse under disse to hvide Ansigtters rene Hud.

X.

Anders laa vaagen i Sengen og saa' ud i Værelset. Han havde en Strømpe bunden om Halsen for Forkølelse og en anden som et Tørklæde om Hovedet for Tandpine. Han havde svedt stærkt om Natten — Lagner og Dyne var helt klamme og lugtede af hans Sved. Han trak Vejret besværligt gennem den forstoppede Næse og maatte lade Munden staa halvaaben for at faa Luft. I Halsen følte han som en Klump af ildesmagende Urenhed.

Det var sent paa Dagen — Klokken henad fem. Der var næsten mørkt i den lille Tofagsstue. Den korte, graa Regnvejrsdag udenfor vendte sig allerede mod Skumring. Nede fra Gaden hørte Anders den spinkle Lyd af de fattige Butiksklokker rundtomkring, og ad Ruderne løb rislende Regn.

Anders blev liggende, mens Skumringen tætnedes i den lille Stue. Sulten, syg og alene laa han der under det faldende Mørke, langt borte fra Menneskers Verden, udenfor alle Ting. Han havde forsømt alt i Dag — Informationstimerne i Skolen

og den ugenlige Middag hos Advokat Bøghs. Nu havde han ikke været der i en Maaned. Han var for slap til at skrive derud og gøre blot en Undskyldning — han lod det glide over Gang efter Gang, skulkede som en Skoledreng, bange for Følgerne og alligevel med en ligeglad Følelse af, at det maatte staa til, enten saa det brast eller bar.

Og sine Skoletimer havde han snart ogsaa forsømt for meget. Det var mindst én Dag i Ugen, han blev borte. Inspektøren havde Gang efter Gang med sin milde Røst i sagtmodige Ord bebrejdet ham hans Uefterrettelighed og Gang paa Gang sat som Betingelse for hans Forbliven ved Skolen, at han ikke oftere forsømte sine Ting. Saa havde Anders forsømt — paa Trods, i Fortvivlelse, for at slippe, for at blive fri — men hver Gang havde den milde Inspektør tilgivet ham, og Anders slap ikke.

— — — Det blev mørkere og mørkere. Anders var træt af at ligge og kunde ikke sove længer. Sengen var i ækel Uorden efter Nattens Feberuro — han maatte op, der skulde jo dog ogsaa gøres rent hos ham — Værtinden havde allerede flere Gange kigget ind. Hun var nok vant til at han laa længe, men saa sent var det aldrig trukket ud endnu.

Langsomt løste han Strømperne af sit Hoved og rejste sig over Ende i Sengen. Saa fik han Dynen smækket tilbage — en Lugt af Sved stod

op under den — og satte Benene ud paa Gulvet. Han følte sig, som om al Kraft var trukken af Kødets paa ham. Han fik sin Lampe tændt — den lyste mat og rødt i det begyndende Mørke. Han skruede ned paa den, for ellers oste den — den var for høj i Vægen ved den ene Side, og han kunde aldrig faa den klippet lige. Han plejede at stoppe den osende Tip af Vægen ned med sin Lommekniv — men han gad ikke nu.

Han fik lidt Tøj paa og begyndte at vaske sig. Vandet føltes saa koldt paa hans forkølede Ansigt, og det var, som om al det Smuds, der stoppede Næse og Hals indvendig, hindrede ham i at blive ren.

Endelig var han færdig og gik ud af Døren — utilpas i Klæderne, der var vaade efter Regnen igaar — og ærgerlig over Værtinden, der kom frem i Køkkendøren, da han traadte ud. Uden at hilse skubbede han sig gnavent forbi hende gennem Korridoren. Han gad heller ikke røre Hatten, der var klam og ækel at have paa og tyngede Panden som Bly.

Nede paa Gaden standsede han raadvild og saa' til begge Sider. Han rodede lidt med Stokken i en Vandpyt, der stod lige for Porten — det gule Vand blev endnu mere gult og mudret. Skulde han gaa ind i »Samfundet«? Han skimtede i Tanken den kolde Sofakrog med den døsige Lampe over, som var det højeste, »Samfundet« kunde byde.

Da slog det ned i ham med ét:

Elna!

Han pudsede sin Næse, rettede paa Overfrakken og gik til. Det var nu helt Aften, og Regnen drev blødt mod ham som en fin Taage. Oppe paa Gamle Kongevej var alle Lygter tændte — Omnibusser dundrede forbi — Piger sprang ud og ind i Butikerne — — han blev helt hyggelig tilmode.

Da han bøjede ned i Passagen, gik han til for hurtigt at faa afgjort, om der var nogen hjemme hos Elna eller ej. Rundtomkring fra de mørke Murflader lyste enlige røde Vinduer, og han maatte se paa Husnumret for at finde, hvor Elna boede. Han saa' op — der var Lys i Vinduet til højre for Trappegangen — dér maatte det være. Han stod lidt — og opdagede saa paa Gardinet Neriens lange bladede Skygge og Skyggen af Symaskinens Bøjle.

Saa gik han op ad Trapperne. Paa Afsatsen udenfor Døren standsede han og bøjede sig ned for at læse Navnet paa den lille Plade under de to lange Ruder af graat, naaletribet Glas. »S. Lindegaard«. Endnu et Øjeblik stod han og saa' paa Gasblussets Guldstrime over den riflede Rude — saa tog han sin store, sorte, uklædelige Hat af — rettede endnu en Gang paa Frakken, der var slem til at krybe ned i Nakken, og ringede.

Det var Søsteren, som kom ud og lukkede op. Hendes runde, hvide Ansigt fyldtes øjeblikke-

ligt af Smil — og med sin indsmigrende svenske Stemme bød hun ham ind.

Anders fulgte hende gennem Korridoren til Værelsets Dør — bankede paa — og traadte ind. Elna sad henne i Sofaen og hæklede — hun rejste sig halvt og hilste:

— God Aften! Vi troede saamænd, De helt havde glemt os.

Anders gik frem i Stuen og skyndte sig at lægge Hatten bort. Der saa' uordenligt ud i det lille Værelse — Tøjstumper og Sytrævler flød paa Bordet og Gulvet, henne ved Kakkelovnen var Kulspanden væltet, og Brænde og Spaaner laa slængt op i Hjørnet bag den.

— De kan sidde i Sofaen, sagde Søsteren, som var kommen ind bag Anders. Gør Plads, Elna, du behøver da ikke at brede dig over den hele.

Saa rykkede Elna til Side, og Anders fik Plads i Sofaen hos hende. Søsteren satte sig ligeoverfor og tog fat paa sit Sytøj. Men Elna sagde, at nu gad hun ikke bestille mere, nu der var kommen Fremmede til Huse. Saa begyndte hun at snakke for Anders. Han spurgte og hun fortalte — om sit Barndomshjem ovre i den lille Provinsby — om Aftenture naar Marie og Moderen og hun selv gik ud ad Landevejen saa langt de kunde naa, inden Mørket faldt. »Og husker du saa, Marie, saa sang Moder altid den:

»Se stjärnorne på himmelen,
de vandra af och an,
allt liksom du och jag, min vän,
liksom den djupa kärleken,
når den begynna skall.«

— Ja, og den, faldt Marie ind:

»Höga berg og djupa dalor . . .«

»Tag den vän, som dig behagar,«

fortsatte Anders.

— Hvad? lo Marie, kender De den?

Anders tog Elnas Haand og fortsatte med
Blikket paa hende:

— heja hopp, min lilla, söta topp,
vi ska dansa till solen rinnat opp,
heja hopp, min sköna,
nu ha' vi dansat i det gröna.«

Elna saa' paa ham og lo:

— Aa, De udtaler det jo slet ikke rigtigt —
De kan jo ikke sige »hsjøna«.

— »sjøna«, sagde Anders og trykkede hendes
Haand.

— Nej, »hsjøna«, gentog hun og besvarede
leende hans Haandtryk.

Og Anders blev siddende med hendes Haand
i sin, strygende blødt over den eller knugende den
mellem sine Fingre.

— Hvor kunde Deres Moder de svenske Sange
fra? spurgte han saa.

— Aa, hun var jo født og opdragen i Sverig.

Baade Marie og jeg har ogsaa været en lang Tid derovre — lige til jeg blev tolv Aar. Kan du huske, lo hun over Bordet — da vi rejste, hvor ulykkelig Stationsforstanderen i Trelleborg var — det var hendes første Tilbeder, vendte Elna sig leende mod Anders. Og tænk, hun var ikke mer end seksten Aar den Gang.

— Ja Gud véd, hvor han nu er henne i Verden, sagde Marie og gav et lille sorgløst Nik med Hovedet. Lidt efter begyndte hun atter at nynne:

— Nu står jag ensam utt på min bana,
for at välja mig en annan vän . . .

— — — Det blev silde, før Anders gik. Da Gadedøren havde lukket sig efter ham, og Lyset fra Lampen, hvormed de havde fulgt ham ned, var draget op ad Trappen og atter skinnede bag Gardinet deroppe paa første Sal, vendte han langsomt sine Fjed hjemad. Gennem Regnen og Mørket saa' han uafbrudt det lille Værelse med Lampelyset over de to hvide, unge Ansigter, og gennem hans Hjerne summede deres Sanges Lyd som glade Insekter under en Sommerdags Himmel.

Da han satte Nøglen i sin Gadedør og traadte ind paa den mørke, øde Trappegang og vidste med sig selv, at den for ham kun førte op til et tomt, koldt Værelse, hvor Ingen ventede paa

ham, da faldt Ensomheden over ham som en Bedrøvelse til Døden. Og da han stod i sin Stue og tændte Lampen og langsomt begyndte at klæde sig af og langsomt trak Tæppet af sin kolde, hvide Seng, følte han sig saa forladt som ingensinde.

XI.

Anders stod udenfor Fru Lindegaards Dør og bankede paa Væggen tilhøjre for Dørkarmen — først et Slag og saa to tæt i Følge.

Elna kom ud og lukkede op — rødmusset, purrhaaret, med smilende Øjne og Mund.

— Hvordan er Vejret, spurgte hun, saasnart han var inde i Korridoren.

— Det er smukt . . .

— Skal vi ikke gaa lidt ud. Jeg har siddet inde hele Dagen. Marie er ikke kommen endnu, men vi to kan jo nok gaa alene.

Anders tog hendes lille, korte Kaabe ned fra Dørhængslet og hjalp hende den paa. Saa hentede hun sin spidse Damehat af blaat Fløjl frem fra Skabsbunden og stillede sig hen for Servantespejlet.

— Nej, jeg kan ikke se at sætte den ordentligt, De maa komme herhen med Lampen.

Anders lystrede og holdt Lampen for hende, mens hun fik Hattenaalen gennem Haaret og det

lille blaa Slør bundet i Nakken. Hendes løftede Arme strammedes runde og fyldige i de snævre Kaabeærmer, og fra Spejlet lyste hendes blege Ansigt med de store blanke Øjne og den dunkelrøde Mund.

— Nu er jeg saamænd sød nok . . . Gik vi saa?

— Ja. Skal jeg slukke Lampen.

— Nej — lad bare brænde. Saa har Marie noget at se ved, naar hun kommer hjem.

Op langs Passagen gik Elna og knappede Handsker. Da de svingede om ad Gamle Kongevej, var der en Vandpyt . . . Anders tog Elnas Arm for at drage hende udenom — og de vedblev at gaa Arm i Arm.

— Hvor gaar vi hen?

— Aa . . . op om Søerne.

De skraaede over Gamle Kongevej og løb op ad Trappen paa Dosseringens Hjørne.

Deroppe var mørkt og stille. De vandrede frem gennem Mørket ene to. Søen laa graa og skummel med brede Lygtestrimer nedover — i Villahaverne langs Stien suste de store Popler med regntunge Blade — højt oppe mellem flagrende Skyer flimrede vaade Høststjærner.

Og medens Anders og Elna gik, steg Minderne om dem som en Duft af visne Blade.

De kom forbi Bænken, hvor de havde siddet saa tidt i Sommer, og de vandrede langsomt ad

Vejene, de havde gaaet i de lyse Nætter. Fra de mørke Villahaver lød Taagedryppet som Fodtrin over det faldne Løv — Fodtrin af henfarne Lykkedages Genfærd. Og Poplernes store Blade klaprede tungt — det lød som den svundne Sommers Dødningsedans.

Da de bøjede ned ad Sankt Knudsvej, hvor Lindealléen tegnede sine bladløse Kroner som et Rids af mørke Aarer mod Nattens graalyse Luft, var det, som et Væld svulmed op i Anders' Sjæl — et Væld af Mindevemod og Løvfaldstungsind og Længsel tilbage mod hin sølvlyse Sommernats Lykke. Og der fødtes et Æventyr i hans Hjerne — et Sagn om Prins Nattefugl, der hjemførte sin Prinsesse fra Dagens Land til Nattens vidunderlige Kongerige, hvor alle Ting hviler i Skyggedrømme, og blaa eller blodige Stjærner græde ved Himmels Rand . . .

Han saa' paa Elna — hun drejede Hovedet om mod ham, og de store Øjne, der var ganske sorte i Mørket, stirrede dybt ind i hans, og det blege Ansigt lyste ham i Møde som en hvid Blomst. Saa bøjede han sig sagte mod hendes Øre og hviskede:

— Husker Du, Elna?

Hendes Hoved sænkede sig stille ind mod hans Skulder og hun hviskede tilbage:

— Ja, jeg gør . . .

XII.

Anders gik langsomt ned ad Elnas Trappe.

Hun havde Aftenen i Forvejen bedt ham gaa med over paa Vodrofslund — til en Aftenunderholdning med Bal bagefter — hun vilde saa gerne danse. Han havde intet svaret da. Men nu var han kommen derop — et Kvarter før de skulde af Sted. Hun havde lukket op for ham, straalende lys og sød i sin klare Kjole. Hun havde omfavnet ham ude i Korridoren og trukket ham med ind i Stuen.

Men hendes Glæde havde gjort ham saa tung om Hjærtet og saa bitter i Sind. Skulde han, der ikke selv kunde danse, gaa med for at se hende danse i andres Arme, mens han sad i en Krog, alene og til Latter . . .

— Jeg gaar ikke med, sagde han kort.

— Gaar Du ikke med, hvad skal det sige? spurgte Elna studsende. Marie, der stod for Spejlet, vendte sig og lo:

— Aa, det er ikke hans Mening.

— Jo, det er, Du morer Dig meget bedre, naar jeg bliver hjemme. Tror Du ikke? spurgte han Elna.

— Nej, jeg tror ikke. Det er ikke pænt af Dig at narre mig saadan . . .

— Du skal se, jeg faar Ret alligevel. Hvad Fornøjelse er der ved at have saadan et Mandfolk med, der ikke kan danse, men bare sidder i en Krog og er gnaven?

— Jo der er. Men det er heller slet ikke Grunden . . .

— Hvad er det da?

Hun vilde ikke sige mere. Han vilde kysse hende, men hun drog sig bort. Saa gik han. Hun fulgte ham ud som sædvanligt. Et kort koldt Farvel, og Entrédøren lukkedes.

— — Og nu gik han ned ad Trappen og for hans Tanke svævede Elnas Ansigt, først lyst og leende som, da han kom, og saa bedrøvet og bebrejdende, nu da han gik . . .

Han drev langsomt ned ad den vaade Fortovsflise, mere og mere ked af, hvad han havde gjort.

Om nu alt var forspildt . . . Om hun aldrig mer rakte ham sin Mund til Kys — om han aldrig mer skulde føle hendes Arm om sin Nakke . . .

Han gik ned ad Vesterbro, ind mod Byen. I Urmagervinduet paa Hjørnet saa' han, at

Klokken var otte. Saa drejede han om ad Gamle Kongevej og naaede atter ned i Passagen.

Der var slukket.

Han kunde ikke længer gøre det godt igen. Om han gik op og bankede paa, kom der ingen ud og lukkede ham ind. Der var mørkt og tomt i hendes Værelse, og hun selv langt borte fra ham.

Han gik langsomt ud ad Gamle Kongevej og bøjede om ad Sankt Knudsvej, ad Niels Ebbesensvej, ad Thorvaldsensvej, ad Bülowsvej, helt ud til Aaen og langs Aaen ned til Søerne.

Ene drev han ned ad den øde Kærlighedssti, der laa jærngraa og vædeblank mellem Villahavernes nøgne Træer og den sorte Tjørnehæk. Den fine Regntaage viskede Søens Bredder ud til flossede Strimer, og Vandet bredte sig grænseløst og skummelt ind derunder. Skyluften var graa af sivende Maanelys, og det dryppede tungt og tyst fra alle de nøgne Kviste. Han huskede de mange Aftener, de havde vandret her med Armen om hinandens Liv — milde Aftner som denne med maanegraa Luft og Dis af Regn — gaaet her med Armene om hinandens Liv og kysset og kysset . . .

Saa havde han fulgt hende hjem til den mørke Passage og sagt Godnat bag Gadedøren, og hun havde knuget ham til sig i det sidste Kys og det sidste Favntag — hans egen kære dejlige Elna . . .

Og nu var det alt forbi. Ved Aftentide

skulde han aldrig mere banke paa hos hende og blive lukket ind — aldrig mer skulde han se det lille Værelse, aldrig mer sidde i Sofaen ved hendes Side med Armen tæt om hendes Liv og med Hovedet lænet mod hendes bløde Bryst, der sank og steg som en sovende Bølge.

Det var forbi altsammen. Hun skulde leve sit Liv fjærnt fra hans, og han skulde intet vide om hendes Veje. Han var lukket ude for evig fra den Verden, hvori hun færdedes, og han skulde ikke længer finde hende ved sin Side, naar han vandred de kendte Veje i Taagenætterne . . .

Det var forbi altsammen — forbi, forbi . . .

— — Endelig slæbte han sig hjem, lagde sig fuldt paaklædt paa den haarde Sofa og faldt i Søvn.

Han vaagnede Kl. 3. om Morgen. Han frøs og havde en ilde Smag i Munden. Paa Bordet stod Lampen og brændte.

Han gik til Vinduet og saa' ud. Gaden laa i tungt, taageklamt Mørke. Byen begyndte at røre sig — han hørte Vogne over Stenbroen og Træskoklapren langs Fortovet. I Husene rundt omkring lyste røde Vinduer.

Han følte sig bedrøvet indtil Døden.

Hendes Hoved forfulgte ham uafbrudt, smilende lyst og lykkeligt over den klare Kjole — hendes Røst ringede ham uafbrudt i Øret . . .

— Nu kommer hun hjem, tænkte han . . .

Og han fornam hende saa langt borte, som havde han mistet hende for evig . . .

— — Han vaagnede sent den næste Formiddag med en Fornemmelse som var det Dagen efter den yderste Dag. I Søle og Snesjap gik han derover. Han bankede paa Væggen, men ingen lukkede op. Saa gik han — og kom igen en Time efter.

Han ringede paa, og Værtinden lukkede ham ind.

Uden at sige noget, skød han sig forbi hende, hen til Elnas Dør, bankede hastigt paa og traadte ind, før der blev sagt »Kom«.

Elna var ene hjemme. Hun var kølig og fremmed. Det varede længe, før Anders naaede en Forklaring.

De havde købt Billet til ham. Elna havde købt den og betalt den med sine egne Penge og troet, han vilde blive saa glad derved. Og saa kom han og var spydig og gjorde Nar og sagde, at hun morede sig meget bedre uden ham . . .

Saa græd Elna, og Anders fik Taarer i Øjnene . . .

Lidt efter sad de Side om Side i Sofaen. Anders saa' Elna ind i Øjnene, de grønliggraa Øjne, hvis Lød var som løvskygget Vand. Han saa paa det kære Ansigt med de bløde, mørkerøde Læber og det stille, grundende

Smil. Og han lænede sit Hoved mod hendes varme, bløde Bryst og lagde hendes Arm tæt om sin Nakke og følte sig i hendes lune Favntag som en flakkende Fugl, der har naaet sin hjemlige Rede . . .

XIII.

Anders sad alene i Kandidat Olsens Arbejds-værelse. Han sad i den store, rundede Armstol foran Skrivebordet. En Læselampe brændte. Dens Kuppel stod gyldenrød mod det døende, violette Lys af Foraarsdagens Skumring udenfor. Gennem de lave, gardinløse Vinduer saas Sankt Petri Kirke-spir sort og stort mod den lilla Mørkningsluft. Nede i Huset hørte Anders nogen spille Klaver, og fra Nørregade kom Lyden af Sporvogne, der nærmede sig, kørte forbi og blev borte — en stigende og svindende Lyd, regelmæssig som et Bølgeslag.

Anders sad og stirrede stift ud for sig — hen paa et lille Portræt i oval Ramme, der hang paa Væggen lavt nede over Skrivebordet. Billedet forestillede en gammel, bondeagtig Mand og var plumpt udført som af en Provinsfotograf. Anders fulgte hver Linje i dette Ansigts Træk, Rynkerne om Munden, Haarets Fald, Skyggen paa den venstre Kind . . .

Og imens arbejdede hans Tanker. Han søgte at presse frem af sin Hukommelse alle de smaa Begivenheder, der var Aarsag til, at han nu sad her for at vente sin Dom — Dommen over sin Kærlighed og sin Lykke . . .

Det var begyndt hin Aften, da hun havde været saa stormfuldt kærlig, saa knugende øm — — De havde spist oppe hos hende, og hun havde siddet i Sofaen saa tæt ind til ham og favnet ham saa fast og hvasket ham i Øret: »Jeg har aldrig holdt saa meget af dig som i Aften« . . .

Hvor ofte havde Anders ikke drømt sig hin Lykkens Stund, da Elna helt skulde blive hans — hans med Legem og Sjæl, hans med Hjærte og Sanser . . . Og saa følte han, at nu var Dagen og Timen der — at et flygtigt Minut i andt Tidens Ur med gyldent Sand, og Lykken gled som et Stjærneskud over hans Liv, og alle hans Ønsker var visse paa Opfyldelse . . .

Men han vovede ikke. En dyb Modløshed betog hans Sind, og han hvilede slapt i det hæftige Favntag, hvormed hun havde draget ham til sig. Han følte sig som én, der ad Krogveje har sneget sig ind et Sted, hvor han ikke hører hjemme — han fyldtes af en dyb Bedrøvelse og var nær ved at græde . . .

Et Øjeblik hvilede de saaledes, tæt sammenslyngede og ubevægelige. Saa løsnedes Elnas Favntag — et Sekund sad de tavse i Sofaen ved

hinandens Side — og rejste sig derpaa begge, hver ved sin Ende af Bordet.

— Skal vi gaa lidt? spurgte Anders.

— Ja, lad os . . . svarede h n, næsten heftigt.

De gik rundt i Gaderne. Hun var kaad, lo ad Folk, der gik forbi, abede deres Gang efter, fik Anders til at købe Boller hos en Bager og smed saa alle Bollerne i en Postkasse . . .

Da de saas næste Aften, var det, som om de havde været oppe at trættes og endnu ikke var forsonede. Elna var stille og venlig, og de gik ud sammen — men de stærke Kys og de knugende Favntag var borte. Anders gik hjem med en tung Følelse af Skyld.

Saa kom et Par Aftener, hvor hun ikke var hjemme. Da han atter sa  hende, var hun kaad og lystig — det krusede Pandehaar gnistrede i Lyset,  jnene blinkede, og hun slog viltert Armene om hans Hals og snurrede ham rundt midt paa Gulvet. Han følte sig kejtet overfor hendes lette Bevægelser og gik hastigt — forladt og tilovers. Der var falden Sne paa Gaden, og mens han gik op ad den hvide,  de Passage, klagede en af hendes Sange for hans Sjæl:

»Och skola vi  ndtligen skiljas  t,
s  måste det ske med sorg og gråt,
for du g r aldrig ur min sinn . . .«

Han gentog det højt for sig selv:

»Och skola vi  ndtligen skiljas  t . . .«

Og han drev længe om paa Gaderne i den snelyse Nat. Luften var mild, og det dryppede af Tø i Tagrenderne.

Saa kom hun ud til ham nogle Aftener efter. Hun vilde ikke tage Tøjet af og ikke sætte sig i Sofaen hos ham. Han vilde tage hende om Livet, men hun drog sig fra ham og satte sig paa en Stol ligeoverfor Sofaen.

Hun begyndte med at sige, at hun var bleven drillet meget med ham i den sidste Tid — at Folk, hun kendte, havde gjort hende Bebrejdelser, fordi hun gik med ham, uden at de var forlovede . . .

Saadan snakkede hun længe, tog saa en Avis fra Bordet og læste lidt. Anders saá paa hende, som hun sad der sidelæns, lænet tilbage mod Stoleryggen, med Lampelyset over det broncegyldne Haar og Kindernes friske Rødme. Endelig vendte hun sig imod ham:

— Hvad vilde du gøre, hvis to Kvinder holdt af dig — lige meget — og du kun holdt af den ene, spurgte hun saa langsomt, idet hun slog Øjnene ned.

— Jeg vilde være ærlig, svarede han.

— Jamen, hvis du nu vidste, at den ene blev meget bedrøvet, naar du sagde, at du ikke holdt af hende . . .

— Jeg vilde sige det alligevel.

— Saa vil jeg sige dig, Anders . . . at der

er en anden, jeg holder mere af end dig, Anders . . . Jeg har gaaet i flere Dage og villet sagt det, men jeg har ikke nænnet, fordi jeg vidste, du holdt saa meget af mig . . .

Men den Aften blev alligevel intet Farvel sagt. De talte sammen længe endnu, og Anders fulgte hende hjem. Han fik at vide, at Marie og Elna havde været ude flere Aftener med en Kandidat Olsen og hans Ven, og at det var Vennen, som Elna syntes om.

Anders kendte Kandidat Olsen — inde paa Skolen var han øverste Klasses Fransklærer. Anders havde set ham i Frikvartererne — en høj, tredveaarig Mand med et muntært og fikst Ansigt — men aldrig talt med ham.

Langsomt gik Elna og Anders Arm i Arm ned ad den stille Gamle Kongevej. Det var tyst og taaget — fugtigt Føre og maanegraa Luft — langt borte Hanegal.

De naaede hendes Dør og standsede paa Trappestenen, mens hun fik Nøglen frem.

— Er det forbi altsammen, Elna? spurgte han saa.

— Ikke forbi, Anders . . . vi vil ikke skilles . . . vi vil ikke være Uvenner, vel?

Han fulgte med ind i Entréen for at sige Godnat. Og der, i Mørket, hvor hun havde sagt ham Farvel med glade Kys saa mangen Aften tilforn, slog hun endnu en Gang sine Arme om

ham, og hans Mund, der søgte hendes Læber, smagte, at hendes Kind var vaad af Taarer. Saa gik han hjem i den tyste Taagenat. Han var saa stille bedrøvet, tynget indtil Graad. Rundt om var alt druknet i Mørke og Tavshed.

— — Det var iforgaars. Idag var Kandidat Olsen saa kommen hen til Anders, da han gik hjemad fra Skolen, havde sagt sit Navn og spurgt, om de ikke skulde følges ad.

Og næsten uden Indledning var Olsen begyndt at tale om Elna.

Først lidt spøgende — han havde ikke set Anders an for en Mand med Damebekendtskaber men saa nu, at han tog fejl . . .

Men hurtigt i Alvor: Det var hans gode Ven, den unge Mand, som var Anders' Rival hos Elna. Han var flot, morsom og ikke altfor ung.

— De véd, sagde Olsen, at ganske unge Piger holder mest af lidt ældre Herrer. Jeg er bange for, at De er Elna for meget Yngling, for drengagtig. Jeg har mærket paa hende, at De ikke var hende mandig nok -- at De var for stemningsskiftende, for blød. Elna er en varmblodig Natur, og naar hun elsker, elsker hun helt. Men hun fordrer at føle sig underkuet — hun vil smage Pisken, have Foden paa sin Nakke.

De var komne op i Frederiksberggade. Fortovet var glat, store, løse Sneflokke slog imod dem og fæstede sig tæt paa deres Frakker.

— Sikken et Par Snemænd, lo to unge Piger, som strøg forbi.

Kandidat Olsen nikkede til dem. Saa vedblev han:

— Nu vil jeg sige Dem, at jeg har i Sinde at slaa mig paa Deres Parti. Min Ven bryder sig ikke videre om Elna — han er kun en Smule sanseligt betaget, og det gaar nok over igen . . . Endnu igaar Aftes sagde han til mig: »Hvis hun er uskyldig, gider jeg s'gu ikke ha' alt det Besvær . . .« Jeg har derimod af Elnas Fortællinger kunnet mærke, at Deres Følelser for hende maa være af dybere Art. Og jeg tror, at en ægte Kærlighed altid sejrer over den blotte Sanselighed.

Jeg har derfor besluttet i Aften at føre Dem sammen med Elna. Marie er ogsaa inviteret, og oprindelig skulde Deres Rival have være Fjerde-mand. Nu sætter vi Dem i Stedet og ser at faa en Forsoning bragt i Stand.

— — Og saa havde Anders siddet en halv Time og ventet paa, at de skulde komme. Kandidat Olsen havde lukket ham inde i Arbejdsværelset — ude i den forreste Stue stod Aftensbordet dækket med Mad fra den nærmeste Restaurant og Vin fra Kandidat Olsens Urtekræmmer henne paa Nørregade. Olsen var gaaet for at hente Elna og Marie — naar han kom med dem, skulde Anders træde frem paa et givet Tegn.

— — Anders følte sig mer og mere beklemt. Det var bleven fuldstændig Nat udenfor, og Ruderne stod sorte og blanke. Henne fra Kulovnen knitrede det nu og da — en Mus skrabede i Panelet. Saa løb nogen op ad Trapperne, og det gav et Sæt i ham. Men de gik ind paa første Sal.

Anders rejste sig og gik rundt i Værelset. Paa Haandklædeholderens ene Knag hang en Seddel med Indskrift: »Ild ønskes til Kl. 4.« Bag en spansk Væg i et Hjørne stod Sengen.

Han lagde en Skuffe Kul i Ovnens og satte sig atter. Han følte sig saa svag og afmægtig — saa hjulpen frem og tagen under Arme.

Og alt forgæves! For det var jo sandt, hvad Kandidat Olsen havde sagt: Elna vilde elskes af en Mand — hun vilde føle en Fod paa sin Nakke — hun vilde knuges ned og tages med Vold af stærke Hænder.

Men Anders havde aldrig forstaaet. Blødt og drømmende havde han taget mod den Elskov, der var ment som det rammeste Alvor.

Derfor gled hun nu bort fra ham — derfor gled hun gladelig over til den anden, som maaske dog gad — — — som i hvert Fald ejede Mod og Mands-Magt dertil . . .

— — I det samme hørte Anders Nøglen ude i Forværelsets Dør. Han for op fra sin Stol og blev med bankende Hjærte staaende ubevægelig op og ned.

Han hørte dem komme ind derude — kendte Elnas, Maries og Olsens Stemmer. Ord skælnede han ikke.

Saa rømmede Kandidat Olsen sig tre Gange derude. Det var Tegnet. Anders gik hen og lukkede Døren op — blev staaende paa Tærskelen og bukkede ud i Stuen.

— Er det din Overraskelse, hørte han Elna sige til Olsen.

— Ja, er det ikke nok?

Hun gjorde en skuffet og ringeagtende Grimace.

Tavse satte de sig til Bords. Anders skjaltv sagte og ubetvingeligt. Marie og Kandidat Olsen i Sofaen — Elna og Anders paa Stole. Olsen lagde nu og da Armen om Maries Liv og trak hende ind til sig for at kysse hende. Anders søgte at faa fat i Elnas venstre Haand, men hun tog den læmpeligt fra ham.

De holdt hurtigt op at spise. Elna havde blot med en fortrydelig Mine siddet og stukket i Maden.

Efter Maaltidet kom Rødvinen frem, og de samledes atter om Bordet, hvor Dugen nu var taget af. Elna sad og ridsede med Neglen i Tæppets mørke Plyds — Anders sugede hastigt den syrlige Vin i sig.

— Er der nu noget dejligere end saadan en frisk Vin, begyndte Olsen. Det er ogsaa skidt,

at Danmark ikke er et Vinland. Naar bare her kunde vokse saadan lidt sur Rødvin, vilde jeg være meget tilfreds . . .

Men ingen slog ind i Samtalen.

— Det er sandt, jeg har jo ogsaa Appelsiner, sagde Olsen saa og sprang op for at hente dem. Vil du tage Tallerkener, Elna, du ved, hvor de staar? . . . Saa spiser vi dem paa min Maner, ikke sandt, Elna, du ved nok, med at skære dem midt over . . .

Saa ringede det.

— Hvem kan det være, sagde Olsen og rejste sig for at lukke op.

Elna løftede Hovedet og så mod Døren.

Lidt efter kom Olsen ind igen og efter ham en lille, fed Herre i lang Ulstercoat og med en Flaske i Papir under den ene Arm.

Elna og Marie havde rejst sig og var henne hos den fremmede. Anders stod ogsaa op fra sin Stol og blev præsenteret. Han så den nyskomne stift ind i Ansigtet — et lille Ansigt med smaa graa Øjne, lille Næse, lille buttet Mund. — Den nyskomne bukkede forbindtligst.

— Glæder mig at gøre deres Bekendtskab. Jeg har hørt Dem meget omtalt af Frøkenen der.

Olsen kom ind fra den anden Stue, hvor han havde tændt en Hængelampe, og slog nu til Lyd paa sit Glas:

— Inden vi gaar videre i dette Symposium,

vil jeg blot hævde, at det er uden mit Vidende og Vilje, at den sidstankomne Gentleman har indfundet sig i Selskabet.

— Selvfølgelig, svarede den fremmede. Jeg sad hjemme ganske muttersene og kedede mig — saa tænkte jeg ved mig selv, at jeg hellere vilde gaa herhen — og for ikke at blive femte Hjul til Vognen, tog jeg denne Kammerat med mig . . .

Han holdt Flasken i Vejret og fortsatte:

— Lad os nu se, hvad det er for noget guds-jammerligt Pøjt, I drikker. Rødvín, Gud hjælpe mig! Lad os faa nogle andre Glas, Olsen, saa skal I smage en Portvín, der ikke har vasket sig . . .

Elna lo. Anders saá over paa hende og saá hendes Øjne beundrende hæfte ved den nyskomne. Saa opdagede hun, at han betragtede hende, og sendte ham et misbilligende Blik.

De smagte paa Portvinen.

Saa gik den Nykomne hen til Elna og sagde et Par Ord. Hun smilede og gjorde en forlegen Bøjning forover. Derpaa skottede de begge hen til Anders og fulgtes ad ind i den anden Stue.

Anders gik efter.

De havde sat sig ved Bordet, midt i Stuen, og Rivalen slog et Album op med Landskaber fra Italien. Anders stillede sig op ved Siden af Elnas Stol. Hun saá ikke til ham — bøjede blot sit Hoved nærmere mod Billederne, medens den Anden forklarede

dem. Anders hørte hans Stemme — en blød, mørk Røst, der udtalte Ordene skarpt og korrekt.

Saa vendte Anders sig om mod Skrivebordet, hvor han havde siddet for lidt siden — for saa længe siden, syntes han. Læselampen brændte endnu, og det gamle Portræt stirrede frem for sig med stive Træk.

Atter drejede han sig. Rivalen sad og hviskede Elna tæt i Øret, og hun bøjede lyttende sit Hoved.

Anders kom ud i den anden Stue. Som gennem en dugget Rude saå han Kandidat Olsen ved Klaveret og hørte Melodien, han spillede, som gennem en Væg.

— Hvorfor er han kommen? snærrede han hæst ned over Kandidat Olsen.

— Hvorfor? Det er ikke med min Vilje. Men De ser jo selv, at han har taget hende. De er overflødig.

Saa var Anders atter inde i Arbejdsværelset. Han gik hen og tog Elna ved Armen.

— Hvad vil du mig?

— Tale med dig et Øjeblik . . .

Han trak hende ind i den forreste Stue — helt hen til Døren.

— Hvad vil du mig saa? spurgte hun og lo ophidset.

Han tog om begge hendes Arme.

— Jeg vil spørge dig, hvem af os, det skal være . . . mig eller ham . . .

— Hvem af Jer, det skal være . . . Pas du blot dig selv og lad mig om mit . . .

— Nej, nu skal du svare . . . Hvem af os? ham eller mig?

Han rystede hende frem og tilbage. Bag sig hørte han Kandidat Olsen:

— Ja, svar nu, Elna! Hvem skal det være? Hun lo opbragt:

— Saa slip mig da, Menneske! Hvem det skal være . . . Ham naturligvis . . .

Anders slap. Elna blev borte med et — han vidste ikke hvorhen. Men kort efter var han ude paa Trappen med Hat paa Hovedet, Stok i Haand og aabenstaaende Frakke. Bagved ham gik Kandidat Olsen.

Nede i Gangen skulde han sige Farvel. Gadedøren stod aaben. Men da han rakte Kandidat Olsen Haanden, overvældede Graaden ham, og han klyngede sig krampagtigt til det fremmede Menneskes Skuldre og bad hulkende:

— Lad mig blive . . . lad mig blive . . . jeg kan ikke gaa saadan . . . jeg kan ikke forlade hende . . .

Men Kandidat Olsen skød ham lempeligt hen mod Gadedøren.

— Aa nej, De maa ikke — blev Anders ved — jeg holdt saa meget af hende — lad mig blive — lad mig blive . . .

Saa var han udenfor og hørte Kandidat Olsen dreje Nøglen om indefra og gaa bort gennem Gangen.

Det blæste koldt derude. Snebygernes Væde var tørret bort, og Gaden laa hvid og ren i Lygternes spredte Lyspletter. Anders gik over paa det andet Fortov og saå op til de fire Fag oplyste Vinduer. Der sad hun oppe, hans elskede Elna, sad der med et fremmed Mandfolk og drak Vin og var glad og tænkte ikke paa ham, der gik udenfor i Natten og Mørket . . .

Graaden vilde op igen — han gav sig til at løbe alt, hvad han kunde, om ad Nørregade, over Boulevarden, hvor den kolde Vind fejed Skyer af Grus imod ham, ud i Gammeltoftsgade, hvor Lavritsen boede. Om han var hjemme, saa fandtes der dog ét Menneske, han kunde klage og græde for — ét Menneske, som vilde forstaa hans Smerte.

Han løb . . . Vinduerne var mørke! Var Lavritsen ikke hjemme, eller sov han? Anders anede ikke, hvad Klokken var. Han blev ved at staa og se op til disse Vinduer, der vedblev at være mørke. Anders var ganske ene midt i den store By.

Han gik tilbage til Sankt Pederstræde. Der var stadig Lys i alle fire Fag. Nu blev et Vindu lukket op — Klaverlyden naaede ned paa Gaden. Det var en Dansemelodi.

Anders gik hen og ruskede i Døren — den var lukket.

Saa løb han atter — blev aandeløs ved at gaa i samme Retning — udad mod Vesterbro.

Ved »Paraplyen« standsede han. Der var Lys og aabent endnu. Han gik indenfor og bestilte en Absinth.

Der var næsten slukket i den store, halvrunde Kafé. Kun oppe paa en af Forhøjningerne brændte der endnu et Blus for et lille Selskab. Saa gik ogsaa de, og Anders var ene. Opvarterne strøg rundt i Lokalet, samlede Ølbrikker sammen og stablede dem op paa Søjlernes Fodstykker, glattede de krøllede Aviser ud og lagde dem i Dyng.

Indtil Uret over Buffeten slog tolv, og Anders maatte betale og gaa.

Han var bleven lidt varm inde i »Paraplyen« — nu greb den kolde tørre Blæst ham atter.

Han gik mod Byen — inden længe stod han i Sankt Pederstræde.

Der var stadig Lys oppe, men Dansemusiken klang ikke længer. Anders gik atter over og ruskede i Døren — denne Gang gav den efter. Forsigtigt famlede han gennem Gangen og op ad Trapperne.

Ved Kandidat Olsens Dør blev han staaende. Gennem Nøglehullet trængte en svag Lysstrime

ud. - Da Anders bøjede sig ned for at se ind, mærkede han en sød Dunst af Cigaretrøg og Vinlugt stryge sig under Næsen. Han kunde intet se, men han hørte Stemmerne summe uafbrudt og nu og da slaa op i Latter. Saadan stod han længe, indtil han syntes at nogen nærmede sig Døren derinde — saa sneg han hastigt ned ad Trapperne.

Og atter gik han. Et Øjeblik søgte han ned i en Nattebeværtning for at drikke noget Øl. Der var næsten tomt — kun et Par gamle Fruentimmer sad ved et Bord med hver sit Bajerkrus. Anders slugte hastigt det halve af Øllet, betalte og gik.

Da han atter kom ned i Sankt Pederstræde, var der mørkt. Han fór over og tog i Døren — den var lukket.

Hvad skete .nu deroppe? Hvordan gik det hans lille Elna — hende, de havde taget fra ham og drukket fuld for at forføre hende?

Langt om længe gik han ud ad Vesterbrokanten. Hvad nyttede det, om han stod her til den lyse Morgen?

Det drog ham om gennem Passagen — paa Fortovet modsat Elnas Hus — at se hendes Vinduer endnu en Gang. Da han var kommen lidt op, hørte han Stemmer forude . . . han standsede og lyttede — det var Elna — det var dem alle fire.

Langsomt listede han frem langs Husene, til

han kom udfor Elnas Dør. Han hørte dem le og snakke, hørte Elna sige »Tak for i Aften« og Herrerne svare »Selv Tak« — saa sagdes der »Godnat« — Stemmerne lød højt i den stille Gade. Og nu skiltes den sorte Klynge ved Trappestenen — Olsen og hans Ven drev ned ad Passagen, mens Elna og Marie klirrede med deres Nøgler og fik Gadedøren lukket op. Anders hørte Laasen smække og så dem smutte ind.

Et Øjeblik efter aabnedes Vinduet deroppe paa første Sal, og Elnas Stemme raabte endnu en Gang »Godnat.« Nede i den mørke Gade blev der svaret.

Saa rullede Gardinet ned, og der tændtes Lys. Anders så Neriens lange bladede Skygge tegne sig paa det oplyste Gardin.

Anders blev staaende, til Lyset slukkedes. Han så en Stund paa det mørke Vindu — og Sorgen overvældede ham med et ved Tanken om at der laa hun inde og sov — og at han aldrig skulde se hende mere . . .

Langsomt vendte han sig og drev hjemad i den store, stille Nat. Det var forbi.

XIV.

En varm Aften i Maj.

Der laa saa sort og hedt et Mulm over de tunge Kroner langs Søens Asfaltsti, da Anders begyndte sin Gang, og han gik saa hastigt til i hadske Tanker.

Han havde set op til slukkede Ruder, hvor ingen ventede ham — han havde hørt Latter bag oplyste Vinduer, hvor han ikke var savnet . . .

Han gik ud ad Strandvejen.

Bag den mørke Mark laa Sundet som en hvidlig Taage. Langt ude en Ankerlanternes røde Lysprik og Trekronerfyret som et Øje, der aabnes straalende og lukker sig mat. Svanemøllens sorte Skrog og sorte Vinger stod skarpt mod Nattet himlen, og Kassiopejas Stjærner hang som Sølv-noder mellem Telefontraadernes mørke Streger. Inde i de højstammede, mørktoppede Haver sang en ung Nattergal — famlende og bange — en frempresset Klang, der dryppede tungt som Taarer, der ikke vil rinde.

En Sidevej aabnede sig, og Anders gik den

— frem mellem hvide Gavle og sovende Skur og skyggedrukne Haver. En Hund gøede et Øjeblik bag et Plankeværk, men tav hurtigt. Saa løb Vejen ud over Markerne — Anders Fødder kom ned i dybe Hjulspor og stødte mod Sten, der laa løse.

. . . Han standser og ser sig om.

Til alle Sider flade Marker — graa af Dugg, riflede af lange mørke Grøftestriber, dragende sig ind under bleg Taage. Over Taagen staar lave, mørke Bakkekamme op mod en Luft, der er violet langs Jordens Rand — der rødmer, gulnes, grønnes, faar Lød af skinnende Sølv og mørkner over i Nathimlens Blaa. Det er, som denne Luft mod Nord bovned ud fra den øvrige Himmel lig den falmede Bræm af et gammelt Tapet, og Vega — funklende grøn og blaa og topasrød som en Dugdraabe i Solen — sidder derigennem som en Tegnestift af Diamant. Han hører den spinkle Nattergalesang nede fra Strandvejens Haver og ude over Markerne en Lyd som Knirken af tykt Læder — det er Tudser, som kvækker under Pilehegnene.

Han vandrer videre gennem denne Luft, der er kold af Dugg og dufter af duggslaaet Vejstøv. Saa standser han med et, i et Ryk, som en Hund, der vejrer Vildt — et mægtigt Pust af unge Balsampoplere sødlige Duft har fyldt hans Næsebor og oversvømmet hans Hjærne.

Saa driver Duften bort i den vindløse Nat, og han vandrer paany.

— — Der staar en Mand nede paa Vejen, en høj, sort Mand. . . .

Anders standser. Skal han vende tilbage — han har ikke en Gang sin Stok med. Men han tør ikke have Manden i Ryggen . . . Saa heller lade som ingen Ting, sige et frejdigt »God Aften« og skynde sig forbi — —

Anders gaar til — det er en høj Busk — en Poppel — Balsampoplen fra før.

Anders lugter til dens Blade og bryder et Par Kviste. Inde i Skyggen under Træet lyser det hvidt — han bøjer sig og finder Gærdekørvel i høj Blomstring — den hvide Gærdekørvel fra Vejgrøfterne hjemme . . .

Videre. Forbi et Skur, hvis Paptag er vaadt af Dugg. Anders ser paa det lille Vindu i Gavlen og tænker paa, hvem der kan gemme sig derinde.

Nede i Marken lyser en Mistbænks Glasflade som et langt Lærred paa Bleg.

Stien snævrer ind, svinger lidt, bliver græsgroet. Anders kommer ind i et Ungkrat af Pil og Poppel, en Planteskole vist. Luften er tung og sød derinde. Anders ser paa de mange smaa Stammer, der staa tæt som Tremmer for et Bur, og han hører Kvistenes Skraben mod sin Hat. En Gren fejer ham vaadt over Ansigtet — han griber angst til sin Lorgnet, som mangler Snor.

Tudserne kvækker stadig over Marken. Mod Nord er Lyset ved at oversvømme Vega, der skinner som en hvid Blomsterknop i en Sø af Sølv.

Til sidst leder Stien ud paa en Vej, og Anders vender sig for at se tilbage gennem Krattet. Der ser mørkt og troldagtigt ud — han ræddes ved at tænke sig selv vandrende derinde . . .

Over Markerne er Mørket langsomt veget. Anders skælner vagt den grøngraa Rug fra de brune Brakjorder. En Skorsten nede paa Tuborg begynder at ryge — sort mod den sølvblege Himmel.

Og fra Natten — Vagabondens vide Kongerige og den Hjemløses Hjemland — Sommernatten, der er grøn som Absint og dulmer Dagens Sorg som den — vender han hjemad mod Byen, hvor Husene sover med blanke Ruders vaagne Øjne, stirrende stift og sært som holdt en slet Samvittighed dem aabne. Som Rader af pudrede Parykker staar tætblomstrede Kastanjer langs de blanke, morgengyldne Søers Rande, og over de blege, uddøde Gader svirrer Flagermus med Skrig som af Kork mod Glas — en uhyggelig Lyd som Spil paa Violinstrænge nedenfor Stolen af forrykte Spøgelsehænder.

XV.

Anders laa i den brede, gulmalede Seng under den store blaastribede Dyne, han kendte fra Barn. Sengen stod inde under Gavlkamrets Skraa-tag, som den havde staaet det al den Tid, han kunde huske, og gennem de aabne Vinduer drog Morgenluften ind, kold og salt af det nære Hav. Anders hørte Vingesmeldet af Lodsoldermandens Duer, naar de fløj forbi udenfor; og fulgte den hvide, ilende Strime, der for hver Gang tegnede sig paa Loftet. Kaffetøjet stod paa en Stol ved Siden af Sengen — Moderen havde været oppe med det som hun plejede — og henne paa den gamle, brune Kommode med de to Messingfigurer paa Midterfeltet, — dem han som Barn havde anset for Adam og Eva — laa hans Manchetter og Flippen med det store, firkantede Plade-Humbug. Faderen havde en Morgen været inde og fingret ved det og ikke kunnet begribe, hvad det var til. Ved Døren hang det nye blaa Sæt Tøj, Frøken Baggers Foræring.

Anders levede i saa tryk en Fred indenfor Hjemmets Skansevolde. Alting syntes ham saa rent og stille — de smaa Haver bag Toldassistentens og Lodsernes Huse duftede af Hylde og Jasminer — og i de tavse Nætter sad han i sit Kammervindu og saa' ud over det maanelyse Hav, der langt borte mødtes med den blege, stille Himmel. Anders følte sig selv saa stille og tryk under Moderens milde Øjne og i Hjemmets rene, kølige Stuer, og Dagene randt saa fredeligt ens og var som Mælk at drikke — svale og nærende.

Anders strakte sig behageligt i Sengen for at føle Dynens Kølighed nede ved Benenden.

I det samme hørte han Trin ude paa Loftet — en Fod stødte mod den opstaaende Træliste derude, hvorimod Stigen til det øverste Loft støttede sig — det tog i Dørgrebet — og Moderen kom ind.

Anders blev underlig tilmode — hun saa ud som var der Ild i Huset.

Anders vidste ikke hvorfor — men han kom med et til at skælve.

— Her er et Brev fra dine Værtfolk ovre i Kjøbenhavn, sagde Moderen og flyttede Kaffetøjet fra den høje, læderbetrukne Rygstol ved Sengen hen til Kommoden.

— Fra Henriksens, spurgte Anders — til Jer? Hvad skriver de da?

— Ja Anders, jeg begriber dem slet ikke —

det er om Dig, de skriver, men jeg forstaar ikke noget af det altsammen . . .

Moderen havde sat sig paa Stolen — tog nu ind under Forklædet og fik et Papir frem. Hun foldede det ud og læste:

»Dette Brev fremkommer som en Opsigelse til Deres Hr. Søn, hvem jeg hidtil har haft boende hos mig af Godhed og for en billig Pris, fordi Frøken Bagger havde anbefalet ham til min Kone. Det har imidlertid ikke undgaaet min Opmærksomhed, at den unge Mand ikke var meget flittig i sine Studier, idet naar han var hjemme, han da for det meste modtog Besøg af Damer, hvilket er mig ubehageligt i et anstændigt Hus, men jeg har længe intet sagt dertil. Heller ikke er han i den senere Tid kommen hjem nogen Nat før Kl. 2—3, men ogsaa med dette har jeg baaret over, skønt min Kone beklagede sig meget over, at han som Følge deraf stod saa sent op — ofte ikke før tre—fire om Eftermiddagen.

Nu blev imidlertid min Kone for nylig tilsagt til Frøken Bagger, fordi de Folk, som understøtter Deres Hr. Søn, vilde vide Besked, at de ikke skulde understøtte en Uværdig, naar saa mange er værdige til at hjælpes. Frøken Bagger kunde ej heller begribe, at han ikke bestiller mere end han gør, og erklærede, at hun var ked af at have gjort hans Bekendtskab, Hr. Advokat Buch,

der har hjulpen ham til Penge, har endvidere bragt i Erfaring, at Deres Hr. Søn er Medlem af det socialistiske og venstresindede Studentersamfund, saa at hans Aktier ogsaa der staar meget lavt.

Jeg har ment det at være min Pligt overfor Deres Hr. Søn at være Dem ad, saaledes som nu sket.

Adskillige af de Døre, der af Godhed er blevne aabnede for ham, er allerede lukkede, og der mangler kun lidt, for at alle de Hjælpekilder vil blive standsede, som hidtil har flydt for ham. Dersom dette skulde ske, da har han blot sig selv at takke derfor, og hvad vil der da blive af ham? Da kommer det an paa, om han ikke gaar i Hundene.

Men endnu er det Tid, hvis han vil oppe sig og tage fat og ikke bruge sine Penge til Unytte.

Med megen Ærbødighed

C. F. Henriksen.«

Moderen saa' op — hendes Mund stod aaben efter det sidste Ord, der var udgaaet af den.

— Hvad er det dog for noget, Anders, hvad er det dog, de skriver om Dig?

Anders laa og blev ved at skælve.

— Jeg véd ikke . . .

— Véd Du det ikke? Du maa jo dog vide, om det er sandt, alt det, de siger?

— Aa . . . de siger . . . Folk siger saa meget.

— Folk? Nej, Anders, det er ikke Folkesnak — det er skrevne Ord med Navn under.

Hun sad lidt og stirrede paa Anders med Øjne, der fugtedes stærkere og stærkere. Saa brød det ud:

— Aa, Anders, aldrig havde jeg troet, jeg skulde have den Slags Sorg med Dig . . . Men jeg ser nok . . . at jeg har troet Dig . . . altfor godt . . .

Anders svarede ikke.

Den maatte jo komme, den Time, da Dagens Mennesker opdagede ham i deres Midte og skød ham ud som et sort Faar, der ikke havde hjemme i Hjorden . . . Men den kom saa pro-saisk, denne Afgørsstund — tog ham paa Sengen, saa han laa og følte sig som en Skoledreng, der faar Skænd.

Og alligevel begreb Anders ikke ret, at dette virkelig hændte ham. Han saa' paa Moderens forgræmmede Ansigt under det morgenpjuskede Haar — men hvorfor var hun saa bedrøvet? det kunde jo dog ikke være hendes Alvor?

— Anders? kom det saa frem under Graaden, hvem er det dog . . . der har forledt Dig til alt dette . . .?

— Forledt mig? der er ingen, som har forledt mig, lille Mor! . . . Og det er saamænd

heller ikke sandt alt, hvad Henriksen skriver, lagde han til.

— Jammen, Anders, hvor tør han da sige det saa vist? . . . Aa, Du ved ikke, hvor tit jeg har gaaet herhjemme og været i Angst for, at Du skulde komme ind i noget derovre, du ikke kunde rede Dig ud af igen. Men jeg haabede jo, at Du vilde holde dig til Vorherre — og ikke give Dig af med noget, som ikke er tilladt . . . Nu ser jeg nok, at jeg har taget helt fejl af Dig!

Og hun sank sammen i tungere, stødende Graad med det blaatærnede Forklæde boret ind mod Øjnene.

— Men lille Mor dog . . .

— Aa, Anders, kom det hulkende frem under Graaden — Du var jo vor Stolthed og Ære herhjemme. Mig kan det være det samme med — din Far og jeg vi er gamle — og ingen bryder sig om, hvordan det gaar os . . . men Dig . . .

— Mor . . . lille Mor . . .

Han rejste sig op og søgte at vriste Forklædet fra hendes Øjne.

— Aa, Anders, hulkede det bag de knugende Hænder, hvis Du vidste, hvor meget vi holdt af Dig, saa havde Du ikke gjort os dette . . .

Hun blev siddende lidt endnu. Graaden sagt-nede, Forklædet gled ned fra det røde, vaade Ansigt. Saa løftede hendes Øjne sig paa ham, tunge af Taarer . . .

Han vendte Blikket bort og saa' ned over Dynen, ned paa det gule Fodstykke med de to drejede Stolper. Der var ganske stille i Stuen — gennem Vinduerne lød Havets sagte Sus ovre fra Strandkanten.

Saa rejste Moderen sig og tog Kaffebakken fra Kommoden.

— Det er vel bedst, Du staar op nu. Og saa tager Du vel dit gamle Tøj paa — nu maa vi jo spare paa det nye . . .

Døren lukkede sig efter hende, og hendes Skridt døde bort over Loftet og ned ad Trappen. Nu hørte Anders det næstnederste Trin knage under hende — og nu gik Køkkendøren dernede.

Anders slog Dynen til Side og stod langsomt op. Han fik det gamle graa Tøj frem af Kommodeskuffen og trak det paa — det var tykt og groft og foldede sig kluntet om Benene og posede over Brystet. Han følte sig som en Dødsdømt, der klæder sig paa Henrettelsesmorgen.

Han gik hen og lukkede Vinduerne — Havsuset plagede ham med sin evige Lyd.

Han saa' i Spejlet over Vaskebordet. Hans Ansigt var som altid. Var det virkelig ham — ham selv — ham, dette Ansigt tilhørte, om hvem hint Brev handlede. Var alt dette virkelig, for ramme Alvor, overgaaet ham? Gik hans Moder i Stuerne nedenunder med Hjærtet tungt af Sorg over ham?

Anders følte det, som var han ved Siden af det altsammen, og som vedkom det egenlig ikke ham. Men alligevel laa Sorgen og nagede som en vedholdende Sjæletandpine, der forhindrede ham i at tænke paa noget andet.

Han listede ned ad Trapperne — ud gennem Gangen — ud af Fæstningen. Uvilkaarligt gik han bort fra Havet — om ad Vejen langs Fjordens Runding — ind i Landet. Han gik ad brede Veje, han aldrig havde vandret før; Støvet laa tykt, og der rejste sig smaa Skyer, hvor han traadte. Til begge Sider graanede Kornmarkerne i den stærke Sol, Bøndergaarde med Haver om løftede sig som spredte grønne Øer, langt ude laa blaa Skove som opankrede Langskibe — et enkelt med en kalkhvid Kirke til skinnende Gallionsfigur.

Hvor en Sidevej løb af, skimtede han atter Vandet . . . Havet. Han satte sig paa Grøftenvolden op under et Hegn af Hasler og vilde Roser og bladeraslende Poppel. Et Stykke henne i Hegnet var et Led ind til en afgnavet Græsmark med et Sommerpæretræ midt paa. Vejen skraanede nedover, spættet af Sten og plettet af Vejbredeblade, hegnet af de høje, levende Popler og af sølvgraa, fint løvede Pile. Nederst saas et Skurs Straatag — et Stykke blaagraat Vand med en Baadepæl i — og over Vandet Luft, graa af Hede.

Tværs over Vejen saa' Anders ind i et humlegroet Gærde med store Sirenbuske bag. Saa løftede en Frugthaves Løv sig i kuplede Toppe, og et brungraat Straatag steg op af Løvet med askegraa Mønningsstokke og okkergul Skorsten. Nede fra Fiskerlejet raabte Barnestemmer — en Hund gøede — Haner galede — og der kom Aareslag langt borte.

Anders sad og følte Hadet svulme op i sig — Hadet til disse fremmede Mennesker, hvis plumpe Ord havde befamlet og besudlet ham — og Sorgen over dette Brev, hvis Skygge havde skudt sig mellem ham og Sommerens Sol.

. . . Hvem der sad som Høstkarl inde paa denne tyste Gaard, hvis Tag han saa' i Sol foran sig. Hvem der boede langt borte, ude paa de store, stille Marker . . . indunder de tavse, grønne Skove. Hvem der var gemt bort fra det hele — hvem der var fri for Livet, det ubarmhjærtige, det grufulde — Livet, fra hvilket der ikke var Redning . . .

Hvem der var Barn igen og kunde begynde forfra og gøre det Alt om igen . . .

Og han tænkte paa Faderen og Moderen — paa at ogsaa de en Gang havde været unge, fulde af Tro paa sig selv og Livet. De stod med et saa tydeligt for ham — Faderen, den tunge, tavse Mand, dreven iland som et viljeløst Vrag paa denne øde Odde i Livets yderste Udkant . . . og

Moderen, hvis lyse Sind fra det glade Barndomshjem langsomt brødes under Hverdagssliddets Tyngsel . . . Moderen, hvis sidste Haab havde samlet sig om ham og nu skulde skuffes af ham — skuffes og dø den sidste Død.

Anders fornam det saa uafvigeligt skæbnesikkert, hvordan deres Vej ogsaa var hans. Han fornam Faderens slappe Modløshed i sit Blod — han følte med sig selv, at han skulde segne som Faderen var segnet — blive liggende ene tilbage paa den store Kongevej, hvor Menneskene drog forbi — blive liggende og dø i Ensomhed, den sidste Mand af en nattefødt Slægt, af et fremmed Folk i Dagens og Livets Verden . . .
